

ÇáƁæÇÚÍ ÇáÝƁáíÉ

ááÀãÇã ÇáÔáíí ÙÈÌ Çááá ÙÒÇã

:äÖÑ æÇÚÍÇÌ
ãÑßÚÙÒ ÇáÙÙÙÙÔáíí ÙÙÙÙÙÙÒÇã ÇáÁÙÙÙáÇãÙÙÌ
âÇËÝ (840480)
Ö.È (1395) ÈÌÒÇæÑ - ÈÇßÓÈÇã

ÍƁæƁ ÇáäÖÑ áíÝæÙÉ

áÇ Ááá ÁáÇ Çááá áíáí ÑÓæá Çááá (Ö)
ÑÈ ÇÒÑÌ áí ÒÌÑÌ æíÒÑáí ÁãÑÌ
. ÑÈäÇ àÈ ááÇ ãã áíáß ÑÌáÈ æáíÁ ááÇ ãã ÁãÑãÇ ÑÒÌÇ
ÑÈ ÒÌáí ÙããÇ

ÑÈäÇ áÇ ÈÁÇÌƁäÇ Áã áÓíáÇ Áæ ÁÌØÁãÇ, ÑÈäÇ æáÇ ÈÌáá ÙáíáÇ ÁÖÑÇ, ßãÇ ÍááÈã Ùáí ÇáƁíá
ãã ƁÈááÇ, ÑÈäÇ æáÇ ÈÌáááÇ áÇ áÇ ØÇƁÈ ááÇ Èã, æÇÚÝ ÙãÇ æÇÚÝÑááÇ æÇÑÌááÇ, ÁãÈ
ãæáÇÇ ÝÇãÖÑãÇ Ùáí ÇáƁæã ÇáßÇÝÑíá
Çáááá ÁãÇ ÙÈÌß, ÇÈã ÙÈÌß, ÇÈã ÇãÈß, áÇÖíÈí ÈíÌß, áÇÖ Ýí Íááß, Ùíá Ýí ƁÖÇÁß, ÁÖÁáß Èßá
ÇÓã ææ áß, ÓáíÈ Èã ãÝÓß Áæ ÁãÓáÈã Ýí ßÈÇÈß, Áæ ÙááÈã ÁÌÍÇ ãã Íááß, Áæ ÇÓÈÁÈÑÈ Èã Ýí
Ùáá ÇáÙíÈ Ùáíß, Áã ÈÌÚá ÇáƁÑÁã ÑÈíÚ ƁáæÈãÇ, æææÑ ÒÌæÑãÇ æÚíæããÇ æÍáÇÁ ÁÍÒÇããÇ,
æƁäÇÈ áãæããÇ æÙãæããÇ, æÇÌÚáá ÒÇÆƁãÇ æƁÇÆÌãÇ Ááí ÌãÇÈ ÇááÙíá, ÍÇÑß ÍÇÑ ÇáÓáÇã áÙ
. ÇáƁíá ÁãÙáÈ Ùáíáá ãã ÇááÈíá æÇáÖÌíƁíá æÇáÓáÍÇÁ æÇáÓÇáíá æÍÓã ÁæáÆß ÑÝÍƁÇ

ÇáƁæÇÚÍ áÙÉ æÝƁãÇ

:ÇáƁÇÚÍÉ

.ƁÖíÈ ƁáíÉ ããØÈƁÈ Ùáí ÌáíÚ ÌÒÆíÇÈãÇÇ(1) [ÇáÈÚÑíÝ ááÌÑÇáí 149]
ƁæÇÚÍ ÇáÈãÇÁ: ÁÓÇÓá: °æÁƁ ÌÑÝÚ ÁÈÑÇáíã ÇáƁæÇÚÍ«(2) [ÇááÝÑÍÇÈ Ýí ÙÑíÈ ÇáƁÑÁã
.ááÁÖÝáÇáí409]
.æÇáƁÇÚÍÉ: ÁÖá ÇáÁÓ, æÇáƁæÇÚÍ ÇáÁÓÇÓ, æƁæÇÚÍ ÇáÈíÈ: ÁÓÇÓá
.ƁÇá ÇáÓÌÇÌ: ÇáƁæÇÚÍ: ÁÓÇØíá ÇáÈãÇÁ ÇáƁí ÈÙáíá
æÝí ÇáííÈ Ùã ÇáÓÍÇÈÈ °ßíÝ ÈÑæã ƁæÇÚÍáÇ æÈæÇÓƁãÇ«. ƁÇá ÇÈã ÇáÁÈíÑ ÁÑÇÌ ÈÇáƁæÇÚÍ
.áÇ ÇÙÈÑÒ áããÇ æÓÝá ÈÖÈíáÇ ÈƁæÇÚÍ ÇáÈãÇÁ(1)[ÇáááÇíÈ 4/87]
.ÁƁÚÍ ÇáƁæã: ÁƁÑÈãã Ááí ÇáíÍ ÇáÁßÈÑ(2) [áÓÇã ÇáÚÑÈ ÌÑÝ ÇáíÇá ÝÓá ÇáƁÇÝ 4/362-365]

ßÈÈ ÇáƁæÇÚÍ ÇáÝƁáíÉ

:ÇáãƁãÈ ÇáíáÝí -1

.ÇáÁÖÈÇã æÇááÙÇÆÑ áÓíá ÇáÚÇÈíá ÇÈã ÁÈÑÇáíã ÇÈã áíá ÓãÈ 970 áÙ
: æƁí ÌÚáá ÒÈÚÉ Ýæãã

ÇáÝã (ÇáƁæÇÚÍ: ÇáƁæÇÚÍ ÇáßÈÑí 6-1
ƁæÇÚÍ ÁÌÑí 91

.ÇáÝæÇÆÌ: ãã ÇáØãÇÑÇÈ Ááí ÇáÝÑÇÆÖ Ùáí ÈÑÈíÈ ÇáßãÒ -2

.ÇáÝã ÇáÈÇáÈ: Ýí ÇáíáÙ æÇáÝÑß ãã ÇáÁÖÈÇã æÇááÙÇÆÑ -3

.ÇáÝã ÇáÑÇÈÚ: ÇáÁáÙÇÒ -4

.ÇáÝã ÇáÍÇãÓ: ãã ÇáÇÖÈÇã æÇááÙÇÆÑ -5

.ÇáÝã ÇáÓÇÌÓ: Ýã Çáíá -6

.ÇáÝã ÇáÓÇÈÚ: Ýã ÇáíßÇíÇÈ -7

:ßÈÈ ÇáãÇáíÈ -2

. áÙ ÇáƁÑÇÝí / ÁãæÇÑ ÇáÈÑæƁ Ýí ÁãæÇÁ ÇáÝÑæƁ/ ÇáƁÑÇÝí 274 ƁÇÚÍÈ ÝÑƁÇ 684

.ÇÈã ÇáÓÇØ ÓãÈ 723áÙ ÇÌÑÇÑ ÇáÖÑæƁ Ùáí ÇãæÇÁ ÇáÝÑæƁ/ ÇÈã ÇáÓÇØ 276 ÝÑƁÇ

áíáí Ùáí Èã ÇáÓíí ÍÓíá ãÝÈí ÇáãÇáíÈ ÈãßÈ ÈãƁíÈ ÇáÝÑæƁ æÇáƁæÇÚÍ ÇáÓáíÈ Ýí ÇáÇÒÑÇÑ
.ÇáÝƁáíÈ

:ÇáÓÇÝÚÍÉ -3

ÇáÇÖÈÇã æÇááÙÇÆÑ ááÓíæØí ÓãÈ 911áÙ æƁí ÌÚáá ÒÈÚÉßÈÈ (ÁÈæÇÈ) æÁáÝ ƁÈááÇ °ÒæÇÑß
»ÇáÝæÇÆÌ Ýí ÇáÓæÇÈØ æÇáƁæÇÚÍ

æãã ßÈÈ ÇáÓÇÝÚÍÉ: ÇáƁæÇÚÍ ááÖÑßÓí æãã ßÈÈ ÇáÓÇÝÚÍÉ° ƁæÇÚÍ ÇáÁÍßÇã ááÚÓ Èã ÙÈÌ
ÇáÓáÇã« 066 áÙ/ ÇáÇÖÈÇã æÇááÙÇÆÑ áÇÈã Çáæßíá 716 áÙ Èã ÌÑÑ ÇáÈÇÌ ÇáÓÈßí Èã ÈƁí

Çáííá ÇáÓÈßí ßÈÇÈ ÇÈä Çáæßíá Èä ÄáÝ ÇááãÞä 804 ßÈÇÈÇ Ýí ÇáÇÒÈÇá æÇááÙÇÆÑ ÄÍÐä ää
.ßÈÇÈ ÇáÓÈßí
:ÇáíäÈáí -4
ÇáÞæÇÚÍ áÇÈä ÑÌÈ ÓäÉ 795 äÜ (160 ÞÇÚÍÉ + 21 ÝÇÆÍÉ)
.ÇáÞæÇÚÍ æÇáÝæÇÆÍ ÇáÄÖæáíÉ áÇÈä ÇááíÇä

ÇáÞæÇÚÍ ÇáíäÓ
ÞÓÉ: (Íßí ÇáÞÇÓí ÆÈæ ÓÚÍí ÇááÑæí: Ää ÈÚÓ ÄÆæÉ ÇáíáÝíÉ ÈäÑÇÈ ÈäÚä Ää ÇáÄäÇä ÆÈÇ
ØÇãÑ ÇáíÈÇÓ ÄäÇä ÇáíáÝíÉ ÈäÇæÑÇÄ ÇááãÑ, Ñí ÌáíÚ äÐäÈ ÄÉí ÌáíÝÉ Äáí ÓÈÚ ÚÓÑÈ
ÞÇÚÍÉ, ÝÓÇÝÑ Äáíá, æßÇä ÆÈæ ØÇãÑ ÕÑíÑÇ, æßÇä íßÑÑ ßá áíáÉ Èáß ÇáÞæÇÚÍ ÈäÓííä ÈÚÍ
Ää ííÑí ÇááÇÓ ääá, ÝÇáÉÝ ÇááÑæí ÈíÓíÑ æíÑí ÇááÇÓ , æÄÚäÞ ÆÈæ ØÇãÑ ÇááÓíí æÓÑí Ýä
Èáß ÇáÞæÇÚÍ ÓÈÚÇ , ÝíÓäÈ äáãÑæí ÓÚáÉ, ÝÄÍÓ Èä ÆÈæ ØÇãÑ ÝÓÑÈä æÄíÑíä ää ÇááÓíí, Èä
ää íßÑÑäÇ Ýíä ÈÚÍ Ðáß, ÝÑíÚ ÇááÑæí Äáí ÄÓíÇÈä, æÈáÇ Úáíäá Èáß ÇáÓÈÚ. ÞÇá ÇáÞÇÓí ÇÈæ
.ÓÚíí: ÝáãÇ ÈáÚ ÇáÞÇÓí ÍÓíä Ðáß Ñí ÌáíÚ äÐäÈ ÇáÓÇÝÚí Äáí ÇÑÈÚ ÞæÇÚÍ
ÇáÄäæÑ ÈäÞÇÓíäÇ -1
ÇáÖÑÑ íÒÇá -2
ÇáÚÇÍÉ áíßäÉ -3
ÇáíÞíä áÇ íÓæá ÈÇáÓß -4
ÇááÓÞÉ ÈíäÈ ÇáÈíÓíÑ -5
ÍäÓ äÞÑÑÈ ÞæÇÚÍ äÚÚÚÚÚÚÚÚÚÚäÈ
ääÓÇÝÚÚÚÚÚÚÚÚÚÚ Ýßä Èää ÌÈíÚÚÚÚÚÚÚÚÚÚ
ÕÑÑ íÚÒÇá æÚÇÍÉ Þí ÍßäÈ
æßÚÐÇ ÇááÓÞÉ ÈíäÈ ÇáÈíÓíÚÑÇ
æÇáÓß áÇ ÈÑÝÚ Èä äÈíÞÚäÇ
æÇáÞÓí ÄíäÓ Ää ÄÑíÈ ÄíæÑÇ

ääíÉ ÈÇÑííÉ
: ßÇäÈ ÇáÞæÇÚÍ ÇáÝÞáíÉ Þí ääÈ äÚ ÇáÄíÇä ÍÓÈ ÇáÈÑÈíÈ ÇáÒäáí, ÝÇáíáÝíÉ ÈíÄæÇ
.ÄæáÇ : ÈÄÈí ØÇãÑ ÇáíÈÇÓ 17 ÞÇÚÍÉ ÌäÚ ÝíáÇ äÐäÈ ÄÉí ÌáíÝÉ ßáä
ÈÇáíÇ : Èä ÆÈæ ÇáíÓä ÇáßÑí ÍÓäÉ 340 äÚ ÌäÚ 37 . ÕÑíäÇ äíä Çáííä ÆÈæ ÍÝÓ ÚáÑ ÇááÓÝí ÓäÉ
.537

:ÈÇáÉÇ : Èä ÆÈæ Óíí ÇáíÈæÓí ÓäÉ 430 äÚ Ýí ßÈÇÈä (ÈÄÓíÓ ÇááÚÑ) 86 ÞÇÚÍÉ ÈäÇáíÉ ÄÞÓÇä
.ÇáíáÇÝ Èíä ÄÉí ÌáíÝÉ æÈíä ÇáÓÇÈíä-1
.ÇáíáÇÝ Èíä ÄÉí ÌáíÝÉ æÄÈí íæÓÝ æÈíä äíäí Èä ÇáíÓä-2
.ÇáíáÇÝ Èíä ÄÉí ÌáíÝÉ æäíäí æÈíä ÄÉí íæÓÝ -3
.ÇáíáÇÝ Èíä ÄÉí íæÓÝ æÈíä äíäí -4
.ÇáíáÇÝ Èíä äíäí Èä ÇáíÓä æÇáíÓä Èä ÓíÇí æÈíä ÒÝÑ -5
.ÇáíáÇÝ Èíä ÚáãÇÆäÇ ÇáÈáÇÈÈ æÈíä äÇáß -6
.ÇáíáÇÝ Èíä ÚáãÇÆäÇ ÇáÈáÇÈÈ æÈíä ÇáÓÇÝÚí-8
.ÑÇÈÚÇ : Óíä ÇáÚÇÈííä ÆÈÑÇáíä Èä äííä ÓäÉ 970äÚ Ýí ßÈÇÈä ÇáÝÑíí (ÇáÇÒÈÇá æÇááÙÇÆÑ)
.ÍÇäÓÇ : ÆÈæ ÓÚÍí ÇáíÇíáí æßÈÇÈä (äíÇäÚ ÇáíÞÇÆÞ) ÌäÚ Ýíä 154 ÞÇÚÍÉ
ÓÇíÓÇ : äíäÉ ÇáÄíßÇä ÇÈÈíÄÈ ÈÚ: 99 ÞÇÚÍÉ (04 ÇÓÇÓíÉ +59 ÝÑÚíÉ
.ÓÇÈÚÇ : äíäæí ÌäÓÈ (ÇáÝÑÇÆÍ ÇáÈáíÉ Ýí ÇáÞæÇÚÍ æÇáÝæÇÆÍ ÇáÝÞáíÉ)

: ÇáÝÑÞ Èíä ÇáÞæÇÚÍ æÇáÄÖæá-4
æäÐä ÇáÞæÇÚÍ ÈÓÈä ÄÖæá ÇáÝÞä ää äÇííÉ æÈíÇáÝä ää äÇííÉ ÄíÑí, Ää Ç ää ÌäÈ ÇááÓÇÈäáá Ýáí
. Ää ßáÇ ääãäÇ ÞæÇÚÍ ßáíÉ ÈäíÑí ÈíÈäÇ ÞÓÇíÇ ÌÒÆíä
ÄäÇ ÇáÝÑÞ Ýäæ Ää ÇáÄÖæá äÓÇÆá íäíÑí ÈíÈäÇ ÄíäÉ ßáíÉ ÈÓáí ÈÇáÇÓÈäÈÇØ, ÄäÇ ÞæÇÚÍ
.ÇáÝÞä Ýáí ÚÈÇÑÈ Úä ÇááÓÇÆá ÇáÈí ÈäíÑí ÈíÈäÇ ÄíßÇä ÇáÝÞä äÝÓäÇ
ÝÄæáÇ íÓÈäÈØ ÇááíÈäí ÇáÄíßÇä ÇáÝÞáíÉ ää ÇáÞæÇÚÍ ÇáÄÖæáíÉ, Èä íÑÈÈ ÇáÄíßÇä
.ÇáÝÑÚíÉ ÇááÈÓÇÈäÈ Ýí ÞÇÚÍÉ æÇííÉ áí ÞÇÚÍÉ ÝÞáíÉ
:ÝÇáÞÇÚÍÉ -1
:Íßä ÄÚäÈí íäØÈÞ Úáí äÚÚä ÌÒÆíÇÈä
.ÄÓä ÝÞáí íäíÑí ÈíÈä ßÈíÑ ää ÇáÝÑæÚ ÇáÝÞáíÉ. äÖæÚÈ ÈÚÈÇÑÈ ÞÓíÑÈ
ÄíßÇäáÇ ÄÚäÈíÉ íÓÐ ÚáãÇ ÈÚÓ ÇáÝÑæÚ, æíÑæí ÇáÝÑÚ Äæáí ÇÓÈíÓÇäÇ áÄä ÇáÞÇÚÍÉ -2
.ÄíÐÈ ää ÇáÝÑæÚ
ää íÓáí ÇáÐíä ßÈÈæÇ ÇááíäÉ ááÞÓÇÈ Ää íÞÖæÇ ÇÓÈäÇíÇ Äáí ÇáÞÇÚÍÉ ÝíÓÈ Èä áÇÈí ää äÓ -3
.ÈíÇäÈäÇ
ÞÇá ÇáÈÇí ÇáÓÈßí Ýí ÞæÇÚÍä, ÇáÞÇÚÍÉ: ÇáÄäÑ Çáßáí ÇáÐí íäØÈÞ Úáíä ÌÒÆíÇÈ ßÈíÑÈ ÈÝäá
ÄíßÇäáÇ ääãÇ. æäãäÇ äÇ áÇ ííÈØ ÈÈÇÈ ßÞæáäÇ: ÇáíÞíä áÇ íÒÇá ÈÇáÓß«. æäãäÇ äÇ ííÈØ ßÞæáäÇ
.»º ßá ßÝÇÑÈ ÓÈÈäÇ äÚÓíÉ Ýáí Úáí ÇáÝæÑ

æÇáÚÇÀÈ ÝíäÇ ÇÍÈÕ ÈÈÇÈ æÞÕÍ Èà àÙà ÕæÑ æÈÒÇÈàÉ Åà íÓàì ÒÇÈØÇ æäÇ Ìá Ýí ÛÍÉ
»ÅÈæÇÈ ÞÇÛÍÉ
:ÞÇá ÇáÒÑÞÕÍ : ÞÇá ÈÚÕ ÇááÒÇÍ: ÇáÚáæä ÈáÇÈÈ
.Úáà äÕÌ æäÇ ÇÍÈÑÞ : Çááíæ æÇáÄÕæá
.Úáà äÇ äÕÌ æäÇ ÇÍÈÑÞ : ÇáÉíÇà æÇáÈÝÓíÑ
Úáà äÕÌ æÇÍÈÑÞ: ÇáÝÞà æÇáííÉ
æÞÇá ÕÍÑ Çáííä ÇÈä ÇááÑíá: íäÈÚí ááÅáÒÇà Åà íßæä Ýí ÇáÝÞà ÞíäÇ æÝí ÇáÄÕæá ÑÇÍÇ æÝí
.ÈÇÞí ÇáÚáæä äÒÇÑÞÇ

ÝæÇÆí ÌÑÇÓÉ ÇáÞæÇÛÍ ÇáÝÞáíÉ
íÞæá ÇáÞÑÇÝí Ýí Åæá ÇáìÒÁ ÇáÅæä ää ÇáÝÑæÞ °ÅäÇ ÈÚÍ ÝÁä ÇáÒÑíÚÉ ÇááÚÚáÉ ÇááíáíÉ
:ÒÇÍ Çááá ÈÚÇáí ääÇÑáÇ ÕÑÝÇ æÚáæÇ ÇÓÈááÉ Úáí ÅÕæá æÝÑæÚ
æÄÕæááÇ ÞÓäÇä: ÁííáäÇ ÇááÒáí ÈÄÕæá ÇáÝÞà: æäæ Ýí ÛÇáÈ ÅáÑá áíÓ Ýíá ÁáÇ ÞæÇÛÍ
ßÇáÁíßÇá ÇááÇÒÆÉ Úá ÇáÁáÝÇÙ ÇáÚÑÈíÉ ÍÇÓÉ æäÇ ÈÚÑÕ áÉáß ÇáÁáÝÇÙ ää ÇááÓÍ
æÇáÈÑíí æáíæ ÇáÅáÑ ááíæÈÈ

æÇáÞÓä ÇáÈÇáí: ÞæÇÛÍ ÞáíÉ ÝÞáíÉ íáíáÉ ßÈíÑÉ ÇáÚÍÍ ÛÚíáÉ Çááíí äÕÈááÉ Úáí ÇÓÑÇÑ
ÇáÈÒÑíÚ æíßáá... æäÞà ÇáÞæÇÛÍ áááÉ Ýí ÇáÝÞà ÛÚíáÉ ÇááÝÚ æÈÞíÑ ÇáÇÍÇØÉ ÈäÇ íÚÚá ÞíÑ
ÇáÝÞáí æíÒÑÝ, æää ÕÈØ ÇáÝÞà ÈÞæÇÛÍá ÇÓÈÚáí Úá ÍÝÚ ÅÈÈÑ ÇáìÒÆíÇÈ áÁííÑÇíäÇ Ýí
»ÇááíÇÈ

íÞæá ÇáÓíæØí Ýí ÇáÇÒÈÇá ÕÚ 5 ° ÁÚáá Åà ää ÇáÇÒÈÇá æÇááÚÇÆÑ Ýá ÛÚíá, Èà íÒáÚ Úáí
ÍÞÇÆÞ ÇáÝÞà æáíÇÑÞá æäÁíÞà æÁÒÑÇÑá æíÈáíÓ Ýí Ýááá æÇÓÉÍÒÇÑá æÈÈíÑ Úáí ÇáÇáíÇÞ
æÇáÈíÑíí æáÚÑÝÉ ÁíßÇá ÇááÒÇÆá ÇáÈí áíÓÈ ÈàÓØæÑá, æÇáíæÇÍÈ æÇáæÞÇÆÚ ÇáÈí áÇ
.ÈæÞÕí Úáí äáÑ ÇáÇÒäÇä. æááÐÇ ÞÇá ÈÚÕ ÁÒÍÇÈäÇ: ÇáÝÞà áÚÑÝÉ ÇááÚÇÆÑ
æÞí æííÈ áÐáß ÅÓáÇ ää ÞáÇá ÚáÑ Èä ÇáíØÇÈ... ÇÚÑÝ ÇáÇÒÈÇá æÇáÅæÈÇá Èä ÞÓ ÇáÅæáÑ
»Úáí Ðáß

æíÞæá ÅÈæÈÈÑ ÇáÅáíá Ýí ÅÑíæÒÈá : ÇáÝÑÇÆí ÇáÈáíÉ àÙà ÇáÞæÇÛÍ ÇáÝÞáíÉ ÕÚ 61 Úá
ÇáÝÞà
æäæ Ýá æÇÓÚ ääÈÕÚÑ ÝÑæÚá ÈÇáÚÍ áÇ ÈáíÕÚÑ
æÇáäÇ ÈÕÈØ ÈÇáÞæÇÛÍ ÝÍÝÚáÇ ää ÁÚÚá ÇáÝæÇÆí
æÞÇá ÇáíÇÝÚ ÇáÚÑÇÞí: ÇáíÇÞ ÇááÒÇÆá ÈàÚÇÆÑáÇ Åæáí ää ÇÍÈÑÇÚ Íßá ááÇ áÕÈÞá

ÇáÅæáÑ ÈäÞÇÒíäÇ
»ÇáÄÕá Ýí áÐà ÇáÞÇÛÍÉ Þæáá (Õ) °ÁáäÇ ÇáÁÚáÇá ÈÇááíÇÈ
.ÍíÈ Õííí áÕæáÑ ÁíÑíá ÇáÅÆáÉ ÇáÓÈÉ æáá íÑíá äÇáß Ýí ÇááæØÁ
ÅáäÇ : ááíÒÑ ÈÝíí ÇÈÈÇÈ Çáíßá áááÐÞæÑ æÈáÝí áÇÓæÇá. æÇáííÈ ää ÞÈíá ÇááÞÈÒì ÇáÐí áÇ
»íÚá Ýáæ ááÁíÑÈ, æÝí ÇáÓíí °æáßá íäÇí æáíÈ
»æÝí áÕáí Áíáí ää ÍíÈ ÇÈä áÓÚæí ° ÑÈ ÞÈíá Èíá ÇáÓÝíá Çááá ÁÚáá ÈáíÈá
æÝí ÇáÓáá ÇáÅÑÈÚÉ ää ÍíÈ ÛÞÈÈ Èà ÛÇáÑ °Áä Çááá ííá ÈÇáÓáá ÇáæÇíí ÈáÇÈÈ áÝÑ ÇáíáÉ«
»æÝíá °æÒÇáÚá ííÈÓÈ Ýí ÕáÚÈá ÇáÁíÑ

»æííÈ °ÁáäÇ ÇáÁÚáÇá ÈÇááíÇÈ« Þíá Ýí ääÇíÑ Åà ÞíÓ (æÇÓáäÇ Þ í áá
»æáäÇÞ ÍíÈ ÕÚíÝ ÁíÑíá ÇáØÈÑÇáí °áíÈ ÇááÅáá ÍíÑ ää Úááá
ÍíÈ °ÁáäÇ ÇáÁÚáÇá ÈÇááíÇÈ« ää ÛÑÇÆÈ ÇáÓíí ÑæÇá ííÑ Èä ÕÚíí ÇáÅáÒÇÑí Úá áíáí Èä
.ÅÈÑÇáíá ÇáÈíáí Úá ÚáÞáÉ Èä æÞÇÒ ÇááíÈí Úá ÚáÑ Èä ÇáíØÇÈ
æÇíí Úá æÇíí Úá æÇíí Úá æÇíí

æÇááÚáí: Åà ÇáÈÞÑÈ Ááí Çááá íßæä ÈÇáÇíáÇÒ ÞäÇ ÞÇá ÇáÝÓíá Èä ÛíÇÓ Ýí Þæáá ÈÚÇáí
°áíÈáæßá Áíßá ÁÍÓá ÚááÇ «. ÁíáÒá æÁÕæÈá. °æÇáíÇáÕ Åà íßæä ááá æÇáÓæÇÈ Åà íßæä Úáí
»ÇáÓáÉ«. ÞÞæáá ÈÚÇáí ° æäá íÓáá æíáá Ááí Çááá æáæ áíÓá ÝÞí ÇÓÈáÓß ÈÇáÚÑæÈ ÇáæÈÞí
ÞÇá ÅÈæ ÚÈíí: áíÓ Ýí ÁíÈÇÑ ÇááÈí (Õ) ÓíÁ ÁíáÚ æáÇ ÁÚáí æÅÈÈÑ ÝÇÆíÈ ääá, æÇÈÝÞ
ÇáÓÇÝÚí æÇÈä íáÈá æÇÈä Çááíáí, æÇÈä äáíí æÅÈæ ÍÇæí, æÇáíÇÑ ÞØáí æÚíÑáá Åáá ÈáÈ ÇáÚáá.
.æÐáß Åà ÞÓÈ ÇáÚÈí ÈÞáÈá æáÓÇáá æíæÇÑíá ÝÇááíÈ Áíí ÁÞÓÇáá ÇáÈáÇÈÈ
.ÞÇá ÇÈä äáíí: ííá Ýí ÈáÇÈíá ÈÇÈÇ ää ÇáÚáá
.ÞÇá ÇáÓÇÝÚí: ííá Ýí ÓÈÚíá ÈÇÈÇ ää ÇáÚáá
æÞí ÛÍ ÇáÓíæØí ÅÈÈÑ ää ÓÈÚíá ÈÇÈÇ Èííá Ýíá ÇááíÈ
:ÇááÚáí ÇááÚáí

ÇáÅæáÑ: íáÚ ÁáÑ, áÚáÇá ÇááÚáí: ÇáÝÚá æÇáíÇá, ÅÐ íÞÇá: ÅæáÑ ÝáÇá äÓÈÞíáÈ Áí ÁíæÇáá.
(æäÇ ÅáÑ ÝÑÚæä ÈÑÕí). Áí ÍÇáá ÅäÇ ÇáÅáÑ: ÈáÚáí ÇáØáÈ ÝííáÚ Úáí ÅæÇáÑ
æÇáÅáÑ ääÇ ÇáÝÚá æíÚÍ ÇáÞæá ää ÇáÝÚá, áÁáá íáÒÁ ää ÍÇÑÍÉ ÇááÒÇá, æÇáÝÚá: ææ Úáá
ÇáíæÇÑÍ
.áÚáí ÇáÞÇÛÍÉ: Çáíßá ÇáÐí íÈÑÈÈ Úáí ÁáÑ íßæä Úáí æÞÈÒì äÇ ææ ÇááÞØæí ää Ðáß ÇáÅáÑ
»æáäÇ ÞÑá ÇáÝÚá ÈÇáÞÕí Ýí Þæáá °ÇáÅæáÑ ÈäÞÇÒíäÇ
?æÇíÈáÝ áá ÇáÞÇÛÍÉ Úáí ÚáæáÑáÇ æÚáæááÇ

.Yáæ ÖÇä ÈäiÉ ÇááYá Ææ ÇááÐÑ Ýí ÑäÖÇä íÐÚ Úä ÇáYÑiÖÉ
ÅäÇ ÇááÖÇYÑ ÝÁä ÖÇä Úä æÇiÉ ÅiÑ æÞÚ Úä ÇáæÇiÉ. æAä ÖÇä äYáÇ ÝYiä ÑæÇiÉÇä
.æÇáÖiíí æÞæÚä Úä ÑäÖÇä
.æÅäÇ ÇááÑiÖ ÝYiä ÑæÇiÉÇä æÇáÄÖií æÞæÚä Úä ÑäÖÇä æÇiÉÇ Ææ äYáÇ
Ýí ÇáæÞÉ ÇááÖßá ßÇáíí: ÝÁä æÞÉä iÉÓÚ ÚiÑä (ÄYÚÇáá áÇ ÈÓÉÚÑÞ ÚiÑ æÞÉä) äÐÇ ää -3
.æÇiíÉ
.æää æÇiíÉ ÅiÑi: ÝæÞÉä ßÇááÚiÇÑ: áÄäá áÇ iÖi Ýí ÇáÓäÉ ÁáÇ iíÉ æÇiíÉ
.ÝiÚÇÈ Çáíí ÈäØáÞ ÇááíÉ ÈÇÚÈÈÇÑ ÇááÚiÇÑiÉ
.æAä äæi äYáÇ æÞÚ ÚäÇ äæi äUNÇ. Áái ÇáUNÝiá(1) [ÇÈä äíiä 30]
ÖÇÈØ: ÇáÈÚiá áÈäiíÖ ÇáÄiäÇÓ: ÝáiÉ ÇáÈÚiá Ýí ÇáíáÓ ÇáæÇií áÚæ áÚiá ÇáYÇÆiÉ. æiUNÝ
.ÇiÉáÇY ÇáíáÓ ÈÇiÉáÇY ÇáÁÓÈÇÈ(1) [ÇÈä äíiä 31]
YÇáÓáÇÈ ßááÇ ää ÞÉiá ÇááíÉáY iÉi ÇáÚáÑiä ää íæiä
.ÈiáÇY ÁiÇä ÑäÖÇä ÝÁää íäÚáÇ Óäæi ÇáÓäÑ

:æÞÉ ÇááíÉ-4

æÞÉäÇ Ææá ÇáÚÈÇiÇÈ: ÅäÇ Ýí ÇáÓæä ÝiíæÖ ÈÞiä ÇááíÉ Ýí ÇáYÑÖ æÈÄiÑäÇ Ýí ÇááYá, æÅäÇ
ÇáÖßÇÈ æÇáßYÇÑÈ ÝiíæÖ ÈÞiä ÇááíÉ, æÇáYÑÞ ÈiäáäÇ æÈiá ÇáÓáÇÈ Ääá íæÖ ÈÞiäáäÇ Úä
. ÇáæÞÉ, æiÞÈáÇä ÇááíÇÈÈ. æáßä ÇáÈÞiä íäÈÞÖ ÈÇáÓæä æÇááíÇÈÈ íäÈÞÖ ÈÇáíí
.ÖÑØ ÈÞÇÆáÇ -5
áÇ ÈáÖä áíÉ ÇáÚÈÇiÉ Ýí ßá iÖÁ ÁäáÇ ÈáÖä Ýí iááÉ áÇ íYÚáá, Ýáæ ÇYÈÉi ÇááßÈæÈÈ Èä Úä
.ÄäáÇ ÈØæÚ ÝÁÈäáÇ Úäi áíÉ ÇáÈØæÚ, ÇiÓÄÈä Úä ÇááßÈæÈÈ

:áíá ÇááíÉ, ÇáÞáÈ -6

.æÐáß áÄä ÇáÞÖií ææ ÇááíÉ æäæ YÚá ÇáÞáÈ
.æää Èä áÇ íßYi ÇáÈáYÚ ÈÇááÖÇä iæäá ßäÇ Áäá áÇ iÖÈÑØ äÚ áíÉ ÇáÞáÈ ÇáÈáYÚ
Ä-YÄÐÇ ÇiÉáY ÇáÞáÈ æÇááÖÇä YÇáÚÈÑÈ ÈäÇ Ýí ÇáÞáÈ. Ýáæ äæi Ýí ÞáÈä ÇáÚáÑ æÈáYÚ
.ÈÇáÚÖÑ áÇ ÈÈØá ÓáÇÈä, Áæ äæi ÈÞáÈä Çáíí æÈáÓÇäá ÇáÚáÑÈ Áæ ÚßÖá Ói áá áÇ Ýí ÇáÞáÈ
È- ßäÇ Áäá ÄÐÇ ÓÈÞ ÇááÖÇä Áái áYÚ Çáíáíä ÈäÇ ÞÖií ää ÈäÚÞi. (ÞÖÈ ÇáæÇÚÚ) ØáÞßä ÈäÇÈÇ
.ÇäÇä ÇáíÑáíä - ØÇáÞÈ
.ÇáÚÒÇáí: Ýí ÇááYÓ ääá ÓiÁ
.ÇáÑÇYÚi: áÇ ÈØáÞ, iÇ ØÇáÞ iÇ ØÇáÞ áÇ ÈØáÞ
æÇÓÈÈäi äæÇÓÚ íßÈYi ÝiáÇ ÈÇááYÚ/ ÇáÖßÇÈ - ÇááÑÈi æÇáíí Ýí Þæá, æäá ÇááæÇÓÚ Çáíí
íßÈYi ÝiáÇ ÈÇááíÉ - ÇáÚÈÇiÇÈ - ÁiÇ ÁÑÖÇ ÈäíÉ iUááÇ áÓiíÇ
?ÁiÓÈiÉ ÇáÈáYÚ Ýí ÇááíÉ Ää íßÑä Ää Óiá
.ÞÇá Ýí ÇááíÇiÉ : iÓÈiÉ áäá ää ÈiÈáÚ ÚÓiáÈä -1
æÞÇá Ýí ÝÈi ÇáÞiíÑ: ää íäÞá Úä ÇááÈi (Ö) æÄÖiÇÈä ÇáÈáYÚ ÈÇááíÉ áÇ Ýí iíiÈ Óiíí æáÇ ÖÚiY.
.æÖÇi ÇÈä ÁáíÑ iÇi Áäá : ää íäÞá Úä ÇáÁÆæÈ ÇáÁÑÈÚÉ
.ÇáÐi íÐÚ Ýí ÇááYÓ ää ÞÖií ÇááÚÖiÉ Áæ ÇáØÇÚÉ
:äÑÇÈÈä

.ÇááÇiÓ: áÇ íáÞi Ýí ÇááYÓ-1

.ÇáíÇØÑ: ÄÐÇ iÑi Ýí ÇááYÓ-2

?íiíÉ ÇááYÓ: áÇ iÑi ÝiáÇ ää ÇáÈÑií ää íYÚá ÁæáÇ-3

.Çááá: ÈÑiíí ÞÖií ÇáYÚá-4

.ÇáÚÖä: ÞæÈ ÇáÞÖií æÇáíÖä Èä -5

æÞÇÖií ÇááYÓ íáÓ áÇiÓ ÐßÑæÇ

YiÇØÑ ÝiíiÈ ÇááYÓ YÇÓÈäÚæÇ

äá YÚÚÖä ßááÚÇ ÑYÚÉ

Óæi ÇáÁiíÑ ÝYiá ÇáÇÈä Þií æÞÚÇ

.ÅäÇ ÇáÈáÇÈÈ ÇáÁæäi (ÇááÇiÓ æÇáíÇØÑ æiíiÈ ÇááYÓ) ÝáÇ iÓiá Úäi ÇááÑÁ iÓäÈ æáÇ ÓiÆÈ

.ÅäÇ Çááá: ÈÇáíÓäÈ: ÝiíÈÈ iÓäÈ

æÅäÇ ÈÇáÓiÆÈ: ÝáÇ íßÈÈ ÓiÆÈ, æiáÈÚÑ ÝÁä ÈÑßäÇ ááá ßÈÈÈ iÓäÈ, æAä YÚááÇ ßÈÈÈ

.ÓiÆÈ æÇiíÉ

»æYi ÇáíiíÈ ° Áä Çááá ÈiÇæÖ áÄäÈi áÇ iíÈÈ Èä ÁäYÓáÇ áÇáá ÈÈßáá Áæ ÈÚáá Èä

.ÅäÇ ÇáÚÖä: YÇááíÞÞæä Úäi Áäá iÁÇiÐ Èä, æäááä ää iUáá ää Çááá ÇááÑYæÚ

.æÇÓÈiáæÇ Úäi ÇááÄÇiÐÈÈ ÈÇáÚÖä ÈäÇ íái(1) [ÇáÇÖÈÈÇä ááÓæÓi 38]

.ÄÐÇ ÇáÈÞi ÇááÓááÇä... Áäá ßÇä iÑiÖÇ Úäi ÞÉä ÖÇiÉä-1

.æáÇ ÈÞÑÈæÇ ÇáYæÇiÓ áÇ ÚáÑ ääáÇ æáÇ ÈØä... ßÇáíÓi æÇáÓÑß -2

.æäá ÇááÚáæä Áä ÇáÁáÖÇä iÁÇiÐ Úäi ÇáYæÇiÓ ÇáÈÇØäÈ

ÖÑæØ ÇááíÉ

ÇáÁÓáÇä: æáÐÇ áÇ ÈÖií ÇáÚÈÇiÇÈ ää ÇáßÇYÑ, æiÑi ää ÇÓÈÑÇØ ÇáÁÓáÇä ÁYÚÇá-1

.æÖæÑ(1) [ÇáÇÖÈÈÇä ááÓæÓi 39]

.Ä-ÇáßÈÇÈiÉ ÈiÉ ÇááÓáá iÓi ÚÓááÇ Úä ÇáíiÓ áíiá æØÄáÇ ÈáÇ iáÇY ááÖÑæÑÈ

È-ÇÁßÝÇÑÉ ÈÕÍ ää ÇÁßÇÝÑ ÈÕÑØ ÇááíÉ áÄä ÇáäØáÈ ÝíÇ ÌÇáÈ ÇáÛÑÇáÇÈ æÇááíÉ ÝíáÇ
ááÈáíÕ áÇ ááßÑÈÉ, æÈáÐÇ íÛÑÝ ÇáÝÑÐ Èíä Ûíä æíæÈ ÁÚÇÍÈáÇ ÈÚÍ ÇáÁÕáÇä ææíæÈ ÁÚÇÍÈ
.ÇáÕÓá ÈÈÚä
.ÌÁÐÇ ÁÍÑÌ ÇááÑÈÌ ÇáÕÒÇÈ Ýí ÍÇá ÇáÑÍÈ ÈÕÍ æÈÌÕíä
.ÇáÈáííÕ: ÝáÇ ÈÕÍ ÛÈÇÍÈ ÕÈÍ ÛíÑ äáíÕ æáÇ äíäæä æíÑÌ ää Ðáß ÇáØÝá-2
ÇáÚáä ÈÇááäæí: Ýää íáá ÝÑÕÍÈ ÇáÕáÇÈ ää ÈÕÍ. ÁáÇ Ýí ÇáÍÍ ÝÁäáá ÕÍæÇ ÇáÁÍÑÇä ÇáäÈäá-3
.áÄä ÚáíÇ ÁÍÑä ÈáÇ ÁÍÑä Èä ÑÕæá Çááá (Õ) æÕÍÍä
ÁáÇ íÁÈÍ ÈäáÇÝ Èíä ÇááíÉ æÇááäæí: ÝÇááíÉ ÇááÈÐíäÈ Úáí ÇáÈÍÑíäÈ ÌÇÆÕÈ ÁÐÇ ää íÁÈ-4
.ÈíäáÇ ÈäáÇÝ áíÕ äááÇ
.ÈßÇÁ Çáæáí, ÕÓá ÇáÕíæä, ÇáÍíÈ áÚ ÁÍÑ

:ÄäÈáÉ Úáí áÇ íáÇÝí ÇááíÉ
:Ä-ÇáÇÑÈÍÇÍ

æÈÈØá ÕÍÈÈ ÇáÕÍÇÈÍ ÈÇáÇÑÈÍÇÍ ÁÐÇ áÇÈ ßÇÝÑÇ ßÇÈä ÍØá, æáßä áæ ÚÇÍ Ááí ÇáÁÕáÇä
ÝÁä ßÇä Ýí ÍíÇÈä (Õ) ÝáÇ áÇáÚ ää ÚæíáÇ ßÇÈä ÁÈÍ ÇáÕÑÍ æÁáÇ ÝÝí ÚæíáÇ áÚÑ. ßÇáÁÕÚÈ
.Èä ÐÍÕ ÇáÐÍ ÇÑÈÍ ÈÚÍ ÇáÑÕæá (Õ) Èä ÁÕáá æáÇÈ áÕááÇ
:È-æäá ÇáááÇÝí áíÈ ÇáÐØÚ
.æáæ ÇÑÈÍ ÁÈäÇÁ ÇáÕáÇÈ Áæ ÇáÕæä Áæ ÇáÍÍ ÈØá Úááá
.ÝÁä äæí ÐØÚ ÇáÁíáÇä ÕÇÑ äÑÈÍÇ Ýí ÇáÍÇá
æáæ äæí ÐØÚ ÇáÕáÇÈ ÈØáÈ Úáí ÇáÕÇÝÚíÈ áÇÍÈÕÇÕ ÇáÕáÇÈ ää Èíä ÇáÚÈÇÍÇÈ ÕÈíáá
ÈÇáÁíáÇä ÈíáÇÝ ÇáíáÝíÈ
æÚáí áÐÇ ÝÚáí ÇáíáÝíÈ: ÁÐÇ ÇÈÈíÄ ÈØáÇÈ ÇáÝÑØ Èä ÛíÑ áíÈä Ýí ÇáÕáÇÈ æíÚááÇ ÈØæÚÇ
.ÕÇÑÈ ÈØæÚÇ

:Ì æäá ÇáááÇÝí ÇáÈÑÍÍ æÚíä ÇáíÕä Ýí ÇáÁÕá
ßÕæä íæä ÇáÕß Úä ÕÚÈÇä Áä ßÇä ääá Áæ Úä ÑäÕÇä

.ÄäÈáÉ Úáí ÇáÈÑÍÍ (Úíä ÇáíÕä) ÈÇááíÉ(1) [ÇáÇÕÈÇä ááÕæØí 40-42]
.ÄäÈáÉ Úáí Áä ÇáÈÑÍÍ íÐØÚ ÇááíÉ æáÇ ÈÕÍ ÇáÚÈÇÍÈ Áæ ÇáÝÚá áÚ ÇáÈÑÍÍ
.ÈÑÍÍ Ýí ÐØÚ ÇáÁíáÇä Áæ ÇáÕáÇÈ, ÁÑÈÍ, æÈØáÈ ÇáÕáÇÈ-1

.ÈÑÍÍ Áäá äæí ÇáÐÕÑ Áæ áÇ? ää íÐÕÑ-2
ÈíÐä ÇáØáÇÑÈ æÕß Ýí ÇáííÈ ÝÇÍÈÇØ æÈØáÑ Èä ÈÇä Áäá áííÈ ää íÕÍ æÚáíá ÇáÇÚÇÍÈ. ÈíáÇÝ-3
.áÇ áæ äæí Áä ßÇä áííÈÇ ÝæÕæÁ æÁáÇ ÝÈííí ÌÈÑ
äæí áíáÈ ÇáÈáÇÈíä ää ÕÚÈÇä Õæä Ûí Úä ÑäÕÇä Áä ßÇä ääá ÝßÇä ääá ää íÐÚ Úáä, ÈíáÇÝ áÇ áæ-4

.æÐÚ Ðáß áíáÈ ÇáÈáÇÈíä ää ÑäÕÇä áÇÕÈÕÍÇÈ ÇáÁÕá
ÈíáÇÝ áÇ áæ äæí áíáÈ ÇáÈáÇÈíä ää ÕÚÈÇä Õæä Ûí Úä ÑäÕÇä Áä ßÇä ääá ÝßÇä ääá æÁä ää íßä
ääá ÝÕæä áÇÝáÈ, ÕÍÍ ÇáÕÈßí æÇáÇÕææí Áäá íÕÍ æíÕíá æáÇ íÕÑ áÐÇ ÇáÈÚáíß, ÞÇá ÇáÕíæØí
.æáæ ÇááíÈÇÑ, æÇááÑÍÍ Ýí ÁÕá ÇáÑæÕÈ (áááææí) ÍáÇÝä
.Õß Ýí ÌæÇÕ ÇááÕÍ Úáí ÇáíÝ ÝáÕÍ Èä ÈÈíá ÌæÇÕä æíÈ ÁÚÇÍÈ ÇááÕÍ æÐÇÁ áÇ Õáí-5

.Èíäá Áæ Õáí Áæ ÕÇä ÕÇßÇ Ýí Ííæá ÇáæÐÈ ÝÈÇä Ýí ÇáæÐÈ ää ÈÕÍ-6
.Èíäá ÈáÇ ØáÈ áááÇÄ Èä ÈÇä Áä áÇ áÇÄ, ää íÕÍ-7

.Èíäá áÝÇÆÈÈ ÚááÇ Úáíá Áæ áÝÇÆÈÈ ÇáÚáÑ ÝÈÇäÈ ÇáÚÕÑ ää íÕÍ-8
.Õáí Ááí ÌáÈ ÛÇÇÇ ÁäáÇ ÇáÐÈáÈ ÝÈÇäÈ ÕííÈ ää ÈÕÍ-9

.Ì- ÄäÈáÉ ÕÍÈ ÝíáÇ ÇááíÉ áÚ ÇáÈÑÍÍ
.Úáíá Õæä æÇÍÈ áÇ ííÑí Áäæ ÑäÕÇä Áæ äÐÑ Áæ ßÝÇÑÈ Ýäæí ÕæáÇ æÇÍÈÇ ÁÌÕÄá-1

.äæí Ýí ÇáÍÍ Áä ßÇä ÕíÇ áíÑáÇ Ýí ÁÍÑáÈ ÝÁä ÈÇä Õíí áíÑáÇ ÁäÚíí ÁÍÑÇäá-2
ÁÍÑä íæä ÇáÈáÇÈíä ää ÑäÕÇä ÝÞÇá: Áä ßÇä ÑäÕÇä ÝÚáÑÈ æÁä ßÇä ÇáÁæá ää ÕæÇá Ýäæ Í-3
.ÝÈÇä ÕæÇáÇ Ýííá Õííí
.Ýí ÇáÕáÇÈ Õß Ýí ÐÕÑ ÁäÇäá ÝÞÇá: Áä ÐÕÑ ÐÕÑÈ æÁáÇ ÁÈäáÈ ÝÈÇä ÞÇÕÑÇ ÐÕÑ-4
äæí ÕßÇÈ áÇáá ÇáÚÇÆÈ Áä ßÇä ÕÇááÇ æÁáÇ ÝÚá ÇáíÇÕÑ ÝÈÇä ÕÇááÇ ÇÌÕÄá Úáä Áæ-5
.ÈÇáÝÇ ÇÌÕÄá Úä ÇáíÇÕÑ(1) [ÇáÇÕÈÇä ááÕæØí 40-42]

ÇááíÉ Ñßä Áä ÕÑØ
:ÑÁí ÇáíáÝíÈ

ÞÇá ÇÈä áííá Ýí ÇáÇÕÈÇä Õ 52 (ÇááíÉ ÕÑØ ÚáíáÇ Ýí Þá ÇáÚÈÇÍÇÈ ÈÇÈÝÇÞ ÇáÁÕÍÇÈ áÇ Ñßä,
.æÁááÇ æÐÚ ÇáÇÍÈáÇÝ Ýí ÈßÈíÑÈ ÇáÇÍÑÇä æÇááÚÈáí ÁäáÇ ÕÑØ ßÇááíÈ æÞíá ÈÑßáíÈáÇ)

:ÑÁí ÇáÕÇÝÚíÈ
ÁíÈÇÑ ÁßÈÑ ÇáÕÇÝÚíÈ ÁäáÇ Ñßä

.ÞÇá ÇáÕíÇä (Çáäææí, ÇáÑÇÝÚí): ÇááíÉ Ñßä Ýí ÇáÕáÇÈ æÕÑØ Ýí ÇáÕæä
.ÞÇá ÇáÕÕÇáí : ÇááíÉ: ÕÑØ Ýí ÇáÕáÇÈ æÑßä Ýí ÇáÕæä

ÞÇá ÇáÚáÇÆí: áÇ ßÇäÈ ÇááíÉ áÚÈÈÑÈ Ýí ÕÍÈä Ýáí Ñßä Ýíá, æáÇ íÕÍ ÈíæäáÇ æáßä íÈæÞÝ ÍÕæá
ÇáÈæÇÈ ÚáíáÇ ßÇááÈÇÍÇÈ æÇáßÝ Úä ÇááÚÇÕÍ ÝáíÈ ÇáÈÞÑÈ ÕÑØ Ýí ÇáÈæÇÈ(1) [ÇáÇÕÈÇä
.ááÕæØí 43]

:ĒĐŌiā ČáŌiæŌi ááĒŌÑiſ Ýi ČááiÉ
 Ā- Āā iāæi āŪ ČáŪĒČĪĒ āČ áíŌ ĒŪĒČĪĒ
 .ĐĪ iĒŌáâČ: ĐĒÍ ááā æááŌāā íŌŌā ĀſáâČ-1
 .ĒŌÍ: äæi ČáæŌæÁ æČáĒĒŌŌ-2
 äæi ČáŌæā æČáŌiáÉ
 äæi ČáŌæČÝ æááČŌāĒ ŪŌŌiāā
 äæi ČáŌáČĒ æĪÝŪ ŪŌŌiāā
 äæi Ýi ČáĐŌŌÁÉ Ýi ČáŌáČĒ ČáĐŌŌÁÉ æČáČÝáČā
 :äæi ČáŌĪ æČáĒĪČŌŌŌ: ĐČá ČáŪŌČáí
 .Āā ĐČā ČáĐŌĪ ČáŌiáæi āæ ČáĀŪáĒ áČ ĀŌŌ āā
 Āā ĐČā ČáĐŌĪ ČáĀŌŌæi āæ ČáĀŪáĒ āā ĀŌŌ ĒĐŌŌā
 .Āā ĒŌČæiČ ĒŌČĐŌČ
 .Ē- Āā iāæi āŪ ČáŪĒČĪĒ ČáāÝŌŌæŌĒ ŪĒČĪĒ ĀŌŌi āāĪæĒĒ
 íŌŌáČā āŪČ æíŌíČā: äæi ČáÝŌŌ æČáĒĪĪ. ĐČá Ýi ČáāŌæŪ: íŌĪ æíŌŌáČā āŪČ æČĒÝĐ ŪáŌā-1
 .ĀŌĪČĒāČ
 ŪŌá ČáŌāŪĒ æŌŌÝŪ ČáŌāČĒĒ
 .ČáŌáČā Ýi ČáŌŌŌæĪ āā ČáŌáČĒ æäæi ČáŌáČā ŪáĪ ČáŌĪŌŌŌiā
 .Ī ČáÝŌŌ æČáŪāŌŌĒ
 .Ōæā ČáāĐŌŌ āŪ iāā ŪŌŌÝĒ
 .äæi ŌáČĒ ČáÝŌŌ āŪ ĒŪáŌā ČáāČŌ
 íŌŌá ČáÝŌŌ ÝĐŌ -2
 . äæi Ī ČáÝŌŌ æČáĒĒæŪ æĐŪ ÝŌŌČ
 .äæi ČáĐŌŌÁ āŪ ČáĒŌæČĪ ĐČá ČĒā ČáŌáČĪ íŌŌá ČáÝČÆĒĒ
 :íŌŌá ČáāÝá ÝĐŌ -3
 . äæi ČáŌŌČĒ æČáŌĪĐĒ íĐŪ Ūā ČáŌĪĐĒ ĒáČ ĪáČÝ
 :ČáĒŌáČā Ýi ČáŌá -4
 ĐĒŌ ČáāŌĒæĐ æČáĀāČā ŌŌŌŪ ĒĒĒĪĒĒ æČĪĪĒ æäæi ĒáČ ČáāĒĪŌā æČáāæi ĀāĪ ČáŌŌŌŪ. āā
 .ĒāŪĐĪ ČáŌáČĒ ĀŌŌá āāĒŌŌŌŌŌ
 :Ī Āā iāæi āŪ ČáāÝŌŌæŌĒ ÝŌŌČ ĀŌŌ
 . Āā iāæi ČáŪŌá æČáæŌæÁ āŪČ ÝĀāâČ íŌŌáČā ŪáĪ ČáĀŌĪ
 .Ēiāā áÝŌŌiā ŌĪ áæČĪĪ āāāâČ
 .ĀŌŌā ĒĪĒĒiā ŌĪ áæČĪĪ āāāâČ
 :Ī- Āā iāæi āŪ ČáāÝá āÝáČ ĀŌŌ
 .ŌāĒ ČáæŌæÁ āŪ ŌāĒ ĒĪĒĒ ČáāŌĪĪ
 .ŌāĒ ČáŪāŌŌ āŪ ŌāĒ ĒĪĒĒ ČáāŌĪĪ
 :ĀāĒāĒ ŪáĪ ČáĐČŪĪĒ
 .āā ČáĀāĒāĒ ŪáĪ ĐČŪĪĒ °ČáĀāæŌ ĒāĐČŌĪāČ«(1) [ČáČŌĒČā ááŌæŌi 1/49]

ĀŌŌá ČáŌāĒ Īā Ýi ČáĀāČÁ ĒŪĪ ČáāiÉ, Āæ ČáāŌĪĒ ĒŪĪ ŪŌá ČáāĪā ÝĀā äæi ŌŌÝŪ ČáŌĪĒ ŌŌŌ -1
 .āŌĒŪāâČ Āæ ČáČŪĒŌŌÝ ÝáČ Āæ ĀŌáĐ ÝāŌáČā: ĀŌĪāČ íŌŌŌ
 áæ ĐŌŌ áÝŪ ČáŌáČĐ ĒáČ ŪŌÝ: ÝĀā ĐŌĪ ČáČŌĒĒæČÝ æĐŌŪ ČáŌáČĐ ČáĒáČĒ Āæ ČáĒĀŌŌ -2
 .ÝæČĪĪĒ, Āæ ĀŌáĐ ÝĐæáČā ĀŌĪāâČ ČáĒáČĒ
 áæ ĐČá: ĀāĒ ŪáĪ ĐŪiā ĀāĪ, ÝĀā ĐŌĪ ČáŪāČŌŌ ÝāŪČāŌŌ, Āæ ČáĐŌŌáĒ ÝáČ Āæ ĀŌáĐ ÝāŌáČā -3
 .ĀŌĪāâČ: áČŌĪĀ
 ĀĐČ ČĒĪĐ ČáŌáĪ ĒĐŌĪ ČŌĒŪāČāā Ýi āĒČĪ, āā ĒĪĒ Ýiā ČáŌŌČĒ, Āæ ĒĐŌĪ ĐāŌā æĪĒĒ, Āæ āā -4
 .ĪĐŌĪ ČŌĒŪāČáČ æáČĐāŌČ, ÝāŌáČā ĀŌĪāâČ Ýi ĀŌá ČáŌŌæŌĒ: áČ ŌŌČĒ
 áæ ĀāŌŌŌ ČáŌáĪ ČáāĒČĪ, ĒĪĒĒ ĪāŪ ČáČŌĒŪāČā áŌā áČ íĒČĪ ĀāĪ ŌæŪ æĪĐĒá ČáČŌáČĪ -5
 ĒČáāĪČā, ÝĀā ĐŌĪ ĪŪāā ĒĒŌŌ Āæ ĪŌŌāā, Āæ ĐāŌā ČāŪĐĪ ČáŌæá ŪáŌā āā Īāā ČáČāŌŌŌŌŌ, æĀā
 .ĐŌĪ ČŌáČĪá ÝáČ ŌŌČĒ æĀā ĒáČĪĒ ŪáŌā ĀĪæČá
 .æĀā āā ĪĐŌĪ áČ āĐČ æáČ ĐČĐ ÝāŌáČā: ČŌĪĪāâČ: ČáāĪæĒ
 ĀĐČ ĒāÝŪ ČáŌāĒ ĒČáÝČŪ ČáĐŌŌā. ÝĀā ĐŌĪ ČáĐŌŌÁÉ ÝĐŌ ĪŌā Āæ ČáĐŌŌŌ ÝĐŌ ÝáČ, -6
 . æĀā ĐŌĪāâČ ĪŌā Āæ ČŌáĐ ĪŌā ĀíŌČ
 æĪĐŌĒ āā ĐáĐ Īāā ČáāŌĪÝ Ýi ĀāĒŪĒ. ÝĀā ĐČā āæ ČáāĐŌæĪ ĒČáŌáĪ ĪŌā, æĀā ĐČā ČáāĐŌæĪ
 ...ČáĀāĒŪĒ ÝĐĪ ĀæāâČ: ÝáČ
 ČáāāĐŌŪ Ūā ČáŌāČŪĒ áŪĐŌŌ āā ČáĀŪĐČŌŌ, ÝĀā ĐČāĒ áĪĒā ĪŌæŌáČ áááČ ČáŪĐŌŌ ĪŌŌā āā -7
 ĒæČĒāČ. æíŌā Ēā ČáāČæŌŌĪ Ýi ČáŌĪĪ æČáŪŌČáĪ æĐČá: æāæ ČáŌĐ, æČĪĒČŌ ČáŌĒŌŌ: Āā āŪĒČĪ
 .ČáŌāČŪĒ ĀĐČ ĒŌŌáČ áŪĐŌŌ ĪŌŌā āā ĀŌŌāČ
 .āā ŌáĐ ČáŌŌŌĐ ČáĀĒŪĪ ĒĐŌĪ ČáĐŌŌŌ áČ ŪŌŌ áČ ĪĐŌŌ Ýi ČáĀŌĪ -8
 .ČáāŪĐæŌŌ Ýi ĒŌŌ ČáāĒĪĒ Ýi āāĪ áČ íŌŌā Īā. æíŌā āā ĐáĐ ĪŌæá ČáĀŌŌ āā ĒáČ ŌŌ -9
 āā ĪŌŌ ČáæĐŪĒ ŌĪĪČ ÝāŌŌ íŌāā āā āā ČáŪāČÆā. æāā ĒĪŌ ĀāĪ ÝÆĒ áíŌĒĪĪ áāĪŌ ĪŌŌŌŌ -10
 .Ýi ČáŪāĪāĒ

INiCa ÇabÇUIÉ ÈÇáÚNÈiÉ
.ääÇIÜÉ: ÈiNi ÇÇUIÉ ° ÇáÄäæN ÈäpÇÖiäÇ« Ýi Úää ÇáÚNÈiÉ
pÇá ÓiÈæiá æÇálääæN: iÓÈNØ ÇáPÖI Ýi ÇáßáÇä æÍÇáÝää ÄÈæÍÇä ÝáÇ ßáÇä ääÇÆä æáÇ ÓÇái
.æáÇÍæÇä, Ýææ ÍáÝ áÇ íßää ÄäÓÇäÇ Ýßäää äÇÆäÇ Äæ äÚai Úáiá ÝáÇ ÍäÈ Úai ÇáNÇYÚi
æää Ðáß: ÇáääÇli ÇáäßNÈ: äPÖæIÉ Äæ ÚiN äPÖæIÉ æßÐáß ÇáPÖI Ýi ÇáÓÚN: ° ää ÈäÇáæÇ ÇáÈN
»ÍÈi ÈäÝPæÇ ääÇ ÈÍÈæä
ää ÄäÈ ÄáÇ ÁÓÈÚ ÍáiÈ
æÝi ÓÈiá Çáää äÇ áPíÈ
äÇ íÈYÑÚ Úä ÇáPÇUIÉ
°ÇáÚÈNÈ Ýi ÇáÚPæi áääpÇÖI æÇááÚÇái áÇ ááÇáÝÇÚ æÇááÈÇái« ä 3
.ÇáÚPí: äæÇNÈÈÇØ ÇáÇíÇÈ ÈÇáPÈæá BÚPí ÇáÈiÚ æÇáÇiÇNÈ
.ÇááYÚ: äæ ÇáßáÇä ÇáÐi íäØP Èä ÇáÄäÓÇä ÈPÖI ÇáÈÚÈiN Úä ÓáiNä
æäÇ ÇáÄáÝÇÚ ÄáÇ PæÇáÈ áääÚÇái
.ÇææÖÇiÉ Ýi ÍÇáÈ ÇáÍiÇÈ æßÇáÈ æÇáæßÇáÈ ÈÚi ÇáäæÈ æÓÇiÉ
.ÈiÚ ÇáæÝÇá íNí Ýiä ÄÍBÇä ÇáNäa-1
.ÇÒÈNì NØá ÓBÑ ää ÈÇÆÚ æPÇá ää: ÍÐ ÓÇÚÈi ÄäÇäÈ . ÝÄä ÇáÓÇÚÈ Nää-2
.ÄÚNÈß ÓiÇNÈi äÈNßÈäÇ ÈÍäÓiä iNäaÇ . ÇáÚPí ÄiÇNÈ-3
.ÇíáÈß Úai ÝáÇä äÚ ÈPÇÄ ÐäÈi äÓÚæáÈ. ÝÇáÚPíßYÇáÈ-4
ÇááÈÈ ÈÒNØ ÇáÚæÖ ÈiÚ ÇæÈäÇÁ æáÐÇ ÈÈÈÈ ÇáÓYÚä ÄÐÇ BÇä ÄÍ ÇáÚæÓiä ÚPÇNÇ æ-5
.ÈPÇiÓÇ
.ÇáíÇÑ ÇáÈi äi Èiá Óái ÈiÈ ÝiäÇ ÇáÓYÚ äØáPÇ -6
:äÓÈÈáiÇÈäÇ
.ÈÚÈß ÇáÓiÇNÈ ÈáÇ Èää ÝÇáÚPí ÈÇØá æáÇ íäÚPí äÈÈä-1
ÇiNÈß ÇáíÇÑ ÈáÇ ÇiNÈ ÝÇáÄiÇNÈ ÈÇØáÈ æáÇ ÈBæä ÇÚÇNÈ, áÄä ÇáÄiÇNÈ ÈÝiÍ ÈiÚ-2
.ÇáääYÚÈ æÇáÚÇNíÈ ÈÝiÍ Úiä ÇáÚæÖ, æÈiä ÇááYÚiä ÈÖÇi
ÍáiäÇ ää ÇáÍiÈ iÇ ÝÈi
Ýi äÓää æÚiNä Ði ÈÈÈÇ

.ÇáíPíä áÇ iÓæá ÈÇáÓB(1) [äiáÈ 4]
:ÄiáÈäÇ
»...ää ÇáPÑÄä °æäÇ íÈÈÚ ÄBÈNäa ÄáÇ ÚäÇ -1
ää ÇáÚPá: ÇáíPíä ÄPæi ää ÇáÓB æÍáiááÇ Pæáá (Ö) ° ÄÐÇ æÍ ÄÍißä Ýi ÈØää ÓiÆÇ ÝÇÓBá-2
» Úáiá, ÄiNì äää ÓiÁ Ää áÇ? ÝáÇ íNìä ää ÇáäÓiÍ iÈi iÓáÚ ÒæÈÇ Äæ íi NíiÇ
.NæÇä äÓää Úä ÄÈi äNíNÈ
æNæi äÓää Úä ÄÈi ÓÚií ÇáíiNí pÇá: PÇá NÓæá Çááá (Ö) °ÄÐÇ ÓB ÄÍißä Ýi ÓáÇÈä Ýää íiN ßä
»Óai ÄÈäÇÈÇ Ää ÄNÈÚÇ ? ÝáiØNí ÇáÓB; æáiÈä Úai äÇ ÇÓÈiPä
PÇá ÇáÓiæØi Ýi ÇáÇÒÈÇä Ö 56 ° ÇÚää Ää äÐä ÇáPÇUIÉ ÈiÍá Ýi ÍaiÚ ÄÈæÇÈ ÇáYpá
»æÇáäÓÇÆá ÇááíNíÈ ÚáiáÇ ÈÈáÚ ÈáÇÈÈ ÄNÈÇÚ ÇáYpá æÄBÈN
:æääÇáß PÇUIÉ Ýi äÐÇ ÇááÚai
° äÇ ÈÈÈ ÈiPíä áÇ iNÈYÚ ÈÇáÓB, æäÇ ÈÈÈ ÈiPíä áÇ iNÈYÚ ÄáÇ ÈiPíä« æäÐÇ Pæá ÇáÓÇYÚi(1)
.[ÇáÇÒÈÇä ÇáÓæØi 61]

:ÇáÓB
.ÈNii ÇáYÚá Èiä ÇáæPæÚ æÚiäa ÈáÇ äNii áÄii ÇáÁiÈäÇáia
ÄäÇ ÄÐÇ ÈNii Äii ÇáÇiÈäÇáia æÇáPáÈ ÚiN äØäÆä ááláÈ ÇáNÇiÍÈ Ýææ Úä, æÇáäNíæi iÓai
.æääÇ
.ÄäÇ ÄÐÇ BÇä Äii ÇáäNiiÍä iØäÆä Äáiä ÇáPáÈ Ýææ Úä ÚÇáÈ ÈääÓáÈ ÇáíPíä
:ÇáíPíä
.ÍÓæá ÇáíÒä Äæ ÇáÚä ÇáÚÇáÈ ÈæPæÚ ÇáÓiÁ Äæ Úiä æPæÚä
.Äæ: Úää ÇáÓiÁ ÇáäÓÈÈN Úä äUN æÇÓÈiÇáÇá
:ÄäÈáÈ
.ÓÇYÑ Níä Äái ÈáÇi ÈÚiÍÈ æÇáPØÚÈ ÄiÈÇNä ÝÓB ÈäæÈä, ÝáÇ íißä ÈäæÈä ÄáÇ ÈÇáÈiPä-1
.æÈÇáÚBÓ: äæ NßÈ ØÇÆNÈ æÈÈÈ ÇiÈNÇPáÇ íißä ÈäæÈä
.PÇá Níä ÄÓB Ää áÁiáí Úai ÍiäÇNÇ ÝáÇ íÈÈÈ Úáiá Íiä-2
ÈÚÇÒN ÇáÒæiÇä äiÈ ØæiáÈ Èä ÇiÚÈ Úiä ÇááYpÈ æÇáßÓæÈ ÝÇáPæá ääÇ, áÄä ÇáÄÓá-3
.ÈPÇÄäÇ Ýi ÐäÈä
ÇiÈáY ÇáÒæiÇä Ýi ÇáÈäßiä, ÝPÇáÈ ÓááÈ áß äYÓi ääÐ äiÈ ÝÇáPæá ää, áÄä ÇáÄÓá Úiä-4
.ÇáÈäßiä
æáiÈ æØáPáÇ ÝPÇá: ØáPÈ ÈÚi ÇáæáÇiÈ Ýái ÇáNíÚÈ. æPÇáÈ ØáPÈ PÈä ÇáæáÇiÈ ÝÇáPæá-5
.ääÒæi, áÄä ÇáÄÓá ÈPÇÄ ÓáØäÈ ÇááßÇi

ÁÓáá Ááíá Yí áfá YÍÇÁ Èá YPÇÁ ÇááÓáá: áÐÇ áfá áíÉÉ, Áæ áÐßì àlæÓí æÁæßÑ ÇááÓáá Ááíá-6
YÇáÐæá Ðæá ÇááÓáá ÇáÐÇÈÓ. ÐØÚ Èá ÇáÓÈÍÑÍ æÇááÑæí æÇáÚÈÇÍ. áÁá ÇáÓÇÈ Yí ÍÇá ÍÇÈÁÇ
áíÑæÈ YíÈæÓß ÈÁÓá ÇáÈÍÑíá Ááí Áá íÈÍÐ ÐæÇáá
ÍÇÁ Yí ÇÓÈÇá ÇáÓíæØí Ò 82: ÐÇá Çááææí: ÁÚáá Áá áÑÇÍ ÁÓÍÇÈáÇ ÈÇáÓß Yí ÇááÇÁ æÇÁÍÈ
æÇááìÇÓÈ æÇáÓáÇÈ æÇáÚÈÐ æÚíÑáÇ: áæ ÇáÈÑÍ Èíá ælæí ÇáÓíÁ æÚíáá ÓæÇÁ ßÇá ÇáØÑYÇá
Yí ÇáÈÑÍ ÓæÇÁ Áæ ÁÍááÇ ÑÇÍÇ , YáÐÇ áÚáÇá Yí ÇÓÈÚáÇá ÇáYÐáÇÁ æßÈÈ ÇáYÐá. ÁáÇ
ÁÓÍÇÈ ÇáÁÓæá :YÁááá YÑÐæÇ Èíá Ðáß æÐÇáæÇ: ÇáÈÑÍ Áá ßÇá Úáí ÇáÓæÇÁ Yáæ Óß, æÁá
ßÇá ÁÍááÇ ÑÇÍÇ YÇáÑÇÍ Úá æÇááÑíæí æáá«. æáÐÇ áæ ÑÁí ÇáfáYíÉ, ÐÇá ÇÈá áíá Yí
ÇáÁÓÈÇá Ò 73: æÍÇÓáá Áá ÇáÚá Úáí ÇáYÐáÇÁ áá ÐÈíá ÇáÓß áÁááá íÑíæá Èá ÇáÈÑÍ Èíá ælæí
ÇáÓíÁ æÚíáá ÓæÇÁ ÇÓÈæíÇ Áæ ÈÑÍ ÁÍááÇ. æßÐÇ ÐÇáæÇ Yí ßÈÇÈ ÇáÇÐÑÇÑ áæÐÇá: áá Úáí
ÁáY ÍÑáá Yí Úáí áÇ íáÓáá ÓíÁ áÁáá ááÓß. æÚÇáÈ ÇáÚá Úáíáá ááÍÐ ÈÇáíÐíá æáæ ÇáÐí íÈÈáí Úáíá
»ÇáÁÍßÇá. æÓÑÍæ Yí ÇáÓáÇÐ ÈÁáá ÁÐÇ Úá ÇáæÐæÚ áá íÐÚ æÁÐÇ ÚáÈ Úáí Úáá æÐÚ
:ÐÇá ÇáÓíí ÁÈæ ÍÇáí ÇáÇÓYÑÇííá(1) ÍÇáÇÓÈÇá ÇáÓæØí 82]. ÇáÓß Úáí ÈáÇÈÈ ÁÓÑÈ
.Óß ØÑÁ Úáí ÁÓá ÍÑÇá-1
.æÓß ØÑÁ Úáí ÁÓá àÈÇÍ-2
.æÓß áÇ íÚÑY ÁÓáá-3
YÇáÁæá: áÈá Áá ííí ÓÇÈ Yí Èáí áááÇ áÓááæá æàlæÓ YáÇ ífá íÈí íÚáá ÁááÇ ÐßÇÈ áÓáá, áÁááÇ-
ÁÓááÇ ÍÑÇá æÓßßáÇ Yí ÇáÐÈíÉ ÇááÐßÇÈ, Yáæ ßÇá ÇáÚÇáÈ YíáÇ ÇááÓááæá ÍÇÓ ÇáÁßá ÚááÇ
.ÈÇáÚÇáÈ ÇááYíí ááÚáæÑ
æÇáÈÇáí: Áá ííí áÇÁ áÈÚíÑÇ , æÇÍÈáá ÈÚíÑá ÈáìÇÓÈ Áæ ÈØæá ÇááßÈ, ílæÓ ÇáÈØáÑ Èá ÚááÇ-
.ÈÇáÚÇáÈ ÚááÇ ÈÁÓá ÇáÓáÇÑÈ
ÇáÈÇáÈ: áÈá áÚÇááÈ áá ÁßÈÑ áÇáá ÍÑÇá æáá íÈÍÐ Áá ÇááÁíæÐ áá áÇáá Úá ÇáíÑÇá YáÇ ÈíÑá-
áÈÇÍÚÈá áÁáßÇá ÇáfáÇá æÚíá ÈÍÐ ÇáÈÍÑíá, æáßá íßÑá ÍæYÇ áá ÇáæÐæÚ Yí ÇáíÑÇá(1) [ÁáÚÑ
.Ò 80 áÓÈÈáíÇÈ ÇáÐÇÚÍÈ Úáí ÇáÓíæØí]
.Óß áÇÓÍ ÇáíY ÁáÐÓÈ ÇááíÈ Áá áÇ? ííßá ÈÇáÇáÐÓÇÁ-1
.Óß ÁáÓÍ Yí ÇáÓYÑ Áæ Yí ÇáíÓÑ? ííßá ÈÇáÇáÐÓÇÁ-2
.æí ÈáíÈ ÇáÐÓÑ ÍáY áá áÇ ííí ÁáÓÇYÑ áæ Áá áßíá? áÇ ílæÓ ÇáÐÓÑ-3
.ÈÇá ÍæÇá Yí áÇÁ ßÈíÑ YÈÚíÑ YÓß Áá ßÇá áá ÇáÈæá Áæ áá ÚíÑá Yáæ àíÓ-4
.ÇááÓÈÍÇÓÈ ÇááÈííÑÈ æáæ ÓßÈ Yí ÁáÐÓÇÚ Çáfá íáÓááÇ ÇáÚÓá áßá ÓáÇÈ-5
.áá ÁÓÇÈÈá àìÇÓÈ Yí ÈæÈá Áæ Èíáá æláá áßÇááÇ ÚÓá ÇáfáíÚ-6
.Óß áÓÇYÑ ÁæÓá Èáíá Áá áÇ, áÇ ílæÓ áá ÇáÈÑÍÓ-7
.Óß áÓÇYÑ Ááæí ÇáÁÐÇáÈ Áá áÇ? áÇílæÓ áá ÇáÈÑÍÓ-8
.ÇááÓÈÍÇÓÈ æÓáÓ ÇáÈæá Óß Yí ÇáííÈ, áÇ ílæÓ ÓáÇÈá-9
.Èíáá Èá ÑÁí ÓíÆÇ Yáá ííÑ ÓÑÇÈÇ Áá áÇÁ , ÈØá Èíááá-01
.Ñáí ÓííÇ YíÑíá Èá ÚÇÈ Yæíá áíÈÇ æáá ííÑ ÁáÇÈ áá ÍÑíá Áá ÚíÑá áÇ ífá Áßáá-11
.Óß ÇááÇÓ Yí ÍÑæí æÐÈ ÇáíáÚÈ YÁááá áÇ íÓááæáÇ-21
.ÈæÓÁ æÓß Yí áÓÍ ÇáÑÁÓ : æláÇá ÁÓíááÇ ÇáÓíÈ-31
.Óáá áá ÇáÓáÇÈ æÓß ÈáÇÈÇ Áá ÁÑÈÚÇ ÍÇÓÈ ÇáÓáÇÈ-41
ÁÐÇ ÍÇÁ áá ÐÍÇá ÇáÁáÇá æÇÐÈí Èá æÓß áá áæ áÈÐíá Úáíá YÇáÓíí Yí ÓÑÍ ÇáááÐÈ Áá-51
.ÓáÇÈá ÓííÈ. æáæ Óáí æÓß áá ÈÐíá Úáí ÇáÁáÇá ÈÇáÈßÈíÑ ÁæáÇ? áÇ ÈÓÍ ÓáÇÈá
æÇáYÑÐ: ÈÁá ÇáÓíÈ Yí ÇáÈÐíá ÁßÈÑ æÐæÚÇ YÁááÇ ÈÓÍ Yí ÓæÑÈíá: ÇáÈÁíÑ æÇááÓÇæÇÈ
æÈÈØá Yí ÇáÈÐíá ÍÇÓÈ æÇáÓíÈ Yí ÇáÈßÈíÑ Áßá æÐæÚÇ , YÁááÇ ÈÈØá ÈÇááÐÇÑáæ æÇáÈÐíá
.æÈÓÍ Yí ÓæÑÈ æÇííÈ æáí ÇáÈÁíÑ
áÐá ÇáÁáÈáÉ áááÓÈÈáíÇÈ ÁæÑíáÇ ÇÈá ÇáÐÇÓí Yí ÇáÈáííÓ ÚÍÇ ÇáÈáÇÈÈ ÇáÁííÑÈ YÁæÑíáÇ-
.ÇáÚÓÇáí æÇáíæíáí

áá YÑæÚ (ÇáíÐíá áÇ íÓæá ÈÇáÓß)
ÇáÁÓá ÈÐÇÁ áÇ ßÇá Úáí áÇ ßÇá: á/5 -1
.áÐá ÇáÐÇÚÍÈ ÈÓÈá: ÓÑÚ áá ÐÈááÇ ÓÑÚ ááÇ ÁÐÇ áá íÑí áÓ ÈíáÇYá
æáÐá ÇáÐÇÚÍÈ áí ÇáÇÓÈÓÍÇÈ: ÁÚÈÈÇÑ ÇáíÇáÉ ÇáÈÇÈÈÈ Yí æÐÈ áÇ áÓÈáÑÈ Yí ÓÇÆÑ
.ÇáÁæÐÇÈ íÈí íÈÈÈ ÇáÐÓÇÚáÇ Áæ ÈÈÍááÇ
æáæ ííÈ ÍÇYÚÈ áÇ áÈÈÈÈ Úáí ÇáíáYíÉ, áÁá áÚáí ÇáíYÚ Áá áÇ íÈÈÈ Çáííßá æÚíá Çáííßá áÓÈáí
:Ááí Úíá Íáíáá, YÇáÁÓá Yí ÇáÚíá ÇáÇÓÈáÑÇÑ ÍÈí íÚáÑ Íáíá Çáæíæí æáæ ææÚÇá
.ÇÓÈÓÍÇÈ ÇááÇÓí ÈÇáíÇá: ÇááÈæÓíÁ ÇáÐí Óß Yí æÓæÆá íÈÐí Úáí ÇáØáÇÑÈ æíØÑÍ ÇáÓß -1
æÇááííÈ ÇáÐí Óß Yí æÓæÆá áÇ íÚÈÈÑ áÈæÓÆÇ
æáæ ÇíÚí ÇááÐÈÑÓ ÍYÚ Çáííá æÁáßÑ ÇáíÇÆá YÇáÐæá Ðæáá, æßÐáß ÇááÓÈÁíÑ ÁÐÇ ÇíÚí ÍYÚ
.ÇáÁíÑÈ áááÁíÑ æÁáßÑ ÇáÁííÑ Yáá ÇáÐæá
ÇÓÈÓÍÇÈ ÇáíÇá ÈÇááÇÓí: ÇíÚí ÍÇÑ Úáí ÍÇÑá Áá áá Úáíá ØÑíÐ Áæ áÓíá áÇÁ, YÁÐÇ ßÇá-2
.áÇÓÇá ÇáØÑíÐ æÇááÓíá ÐÇÆáÇ YÇáÐæá áá
.ÇíÚí ÇáÁÈ Úáí ÇÈáá Ááá ÇáÐØÚ Úá ÇáÁáYÇÐ Úáíá. YÇáÐæá ÇáYÓá ááíÇáÈ ÇáíÇÓÑÈ
æÇáÇÓÈÓÍÇÈ ÍÈÈ: ááíYÚ æÇáÁÈÈÈÈ Úáí ÍááæÑ ÇáÓÇYÚÍÈ æÇáYÐáÇÁ, æÁáÇ Úáí ÇáíáYíÉ
.ááíYÚ áÇ ááÁÈÈÈÈ

»āÇĪÉ (6) °ÇáĪĪā íĒÑĪ Úāí ĪĪā
»āĪā āĀĪāĒÉ āā ĪÇŪĪÉ °āÇ ĪÇā ĪĪāÇ íĒÑĪ Úāí ÍÇāā āāÇ íĒŪĪĪ ĀāÇ ĒĪĪÉ
íŪāí ÇáĪĪā ÇāāŌÑāĪ āÇāā íāĪí Úāí ÍāÇŸā , íĒÑĪ Úāí ÍÇāā áÍŌā ÇáŪā ĒÇāāŌāĪā ĒĀāā āÇ
āŌŪ ĀāÇ ĒāĪā ŌÑŪí, āĪā ÇāĪÇŪĪÉ ŸŪŪ ÇāĪÇŪĪÉ: ÇāĀŌā ĒĪÇĀ āÇ ĪÇā Úāí āÇ ĪÇā °ĒāāāÇ
»Ūāāā æ ÍŌāŌ āŌāĪ
áĀā ĒĪÇĀ āÇ ĪÇā Úāí āÇ ĪÇā ŌÇāā āāĪĪā æÇáÍÇĪÉ ÇāĪí íŪāā āā Āāā āāĪā Ÿí ÇáĪĪā ÇāĪí áÇ
íāĪí āā íŪŸŪ Āāāā
āāĪā ÇāĪÇŪĪÉ ĒŪā: ÇāāÑāĪ, ÇāāĪĪ, ÇāāŌā, ÍĪ ÇāŌÑĒ, ÇāĀāĪÇŸ ÇāĒí ĪāāĒ āŌÑāŌāÇ, ŸāĪā
ĪāāÇ ĀĪÇ ĪÇāĒ āāĪĪÉ āāÇ íŪŸŪ ĀāāāÇ íĪā ĒĒĪÇāĪÇ(1). [ŌŪí āĪāĒ āŌŌĒā ĒÇŌ 21]
āāĪā ÇāĪÇŪĪÉ āĪĪÉ ĒÇāĪÇŪĪÉ: (ÇāŌÑĪ āÇ íĪāā ĪĪāÇ)

» ÇāāÇĪÉ (7) ° ÇāŌÑĪ āÇ íĪāā ĪĪāÇ
»āāĪÇ ĪÇāāÇ: áÇ ŪĒĒÉ āāĪĪā ÇāāĪÇāŸ āāŌŪŪ ÇāĪĪā(2) [ŌŪí ÇāāĪāĒ āŌŌĒā 23]
ÍÇĀ Ÿí ĒāĪí ÇāĪÇĪĪÉ °ÇāĀŌā Çā āÇ ĪÇā Úāí ŌŪĪĪ ÇáŪÇĪÉ āāā íŪŸŪ ÍÇāā íŪā ĪĪĪÇ æĪÇā
»āāĪāÇā ŸŸŪā
»āĪā āĀĪāĒÉ āā ÇāĪĪĪÉ: (áÇ ŌŪŪ āāÇ ŌŪŪŪ)
ĀŪŪ ŸĪĪ ĪāĒ Úāí ÍÇŪā ĒŌā Úāí ÇāŪāĪÇĒ æÇĪŪí ĪĪāāÇ. áÇ íĪ ŸĒĪāÇ āĀāāÇ ŌŪŪ āŌŪāŪĪÉ
ŪĪ ÇāāĒĪŪ ĒÇāŪĪÉ Āā ĒŸāÇĒ ÇāāŌŸ ÇāāŪŪāĒ

»ÇāāÇĪÉ (8) °ÇāĀŌā ĒŪŪāĒ ÇāĪāĒ
ĀĪÇ ĀĒāŸ ĀĪāĪ āÇā Úāí æ ÇĪĒāŸŸ Ÿí ĪĪāĒ ÇāāĒāŸ ŸÇāĪāā āĪāĪ āŪāí Úāí ÇāĒĪāĒ Ÿí-
ÇāŌĪÇĪÉ
»āĪÇ āā íĪĒā Ÿí ŌŪā ÇāĪāĒ ŌÇāĪ æÇĪĪ āā íŪĒŌĪ ĒĀĪŪ Āā íāĪā ÇāāĪŪí
ÇĪĒāŸ ŪÇāā ÇāĪŪŪŌ āŪ ŪĒÉ ÇāāÇā Úāí ĪĪāĒ ŪĀŌ ÇāāÇā ŸÇāĪāā áŪÇāā ÇāĪŪŪŌ-
ĪÇā āā Úāí ĪŪŪā: ĪĒā ĒŸŌĪā ĒĒāÇĒÉ ĪŪŪā -
ÇāĀŌā ĒŪŪāĒ ÇāĪāĒ/ā8
āāÍŌ ÇāĪāĪā Úāí ĒŪŪāĒÇĪÇ ŪĪā ÇāŪāā ĒÇāĪāĪā Ēā ÇāŪāā ĒŪĪā ÇāĪāĪā āĀā ŪĪā ÇāŪāā ĒÇāĪāĪā áÇ
íŌāĪ ĪĪÉ
ÇāĪāĒ: āí ÇāŪāĪ æÇāĀāÇā, āāāā ŪĪĪ ÇāĪāĒ. āāāÇ ĒāŪāĪ (ÇāĪÇĒ) ŸÇāĀŌā Āā ĒĪāā ĪāĒ Īā
ŌĪŌ ĒŪĪāĒ Āí ŪĪŪ āŌŪāāĒ ĒĪĪ ĀĪŪ āĀā Īā ŌĪŌ íāāĪ āĪāĒ ĒĪāĒ ĒŪĪāĒ āŌŪāāÇ íŌŌā
ĒÇāāŪÇāāÇĒ, āāĪÇ āā íĪĒā Ÿí ŌŪāāÇ ŌÇāĪ æÇĪĪ āĪĪāĪ ÇāĪāā āāĪŪí ŪāĪā āāāÇŸĪĒ ÇāĀŌā
æÇāĒĪāĒ Úāí ÇāāĪŪí āŪāÇā āĀāā íÇāŸ ÇāĀŌā Āā ŌāÇĪĪÉ ÇāĀāŌÇā āĀā ĒĒĒĒ āā ÇāĪĪāĪ
»ĒĪāĒ Ÿí ÇāĀŌā: āŌŸ íŌĪŪ Ēā ÇāĀāŌÇā ĀāāÇ āāÇ āāāÇ ŪāĪā
»ĪÇā ÇāŌÇŸŪí: ° ĀŌā āÇ ÇĒĪā ŪāĪā ÇāÇĪŪŪŪ ĀāĪ ĀŪāā ÇāĪĪā āĀŪŪĪ ÇāŌŪ
æĀĪÇ ĒŪŪŪŪĒ āĪā ÇāĪÇŪĪÉ āŪ °ÇāĀŌā ĀŌÇŸĒ Īā ÍÇĪĒ ĀāĪ ĀĪŪĒ ĀāĪÇĒā«. ĪĪāĒ ĪÇŪĪÉ
(ÇāĀŌā ĒŪŪāĒ ÇāĪāĒ) āĀāāÇ ĀĪāĪ
Īāā ÇĪŪí Ūāí ÍÇĪā āŪŌāā Āāā ĀĪĪ āāā āÇāÇ ĒŪĪ ŪŌāā āĀāĪŪ ÇāĪÇĪā ĪÇāāÇ ĒĀā ÇāĀĪĪ -1
ĪÇā ĪĒā ÇāŪŌā, ŸÇāĪāā āĪÇĪā
āāā ÇŌĒĀĪŪ Ūāí ŌÇāĪÇ āíŸŪ āÇāā āĪĒ ŌāĒ ĒÇĪŪĒ āŪāāĒ āĒāŸ ÇāāÇā æÇĪŪí ÇāĀĪŪŪ-2
°ŌÇāĪ« Āāā ÍŸŪ ÇāāÇā ŪÇāÇ , æĪÇā Ūāí °ÇāāŌĒĀĪŪ« ĒĀā ÇāāÇā āāĪ ĒŪĪ ŌāŪ ŸāÇ íŌĒĪ ŌāĪ
ĀĪŪĒ ŌāŪ ŸÇāĪāā āāāŌĒĀĪŪ, āĀāā ĒŪĒ ÇāĪāĒ æÇāĀŌā ĒŪŪāĒ ÇāĪāĒ ĀĪāĪ āā ĀŌÇŸĒ
ÇāĪÇĪĒ ĀāĪ ĀĪŪĒ ĀāĪÇĒā
ĀĪŪ āĪāĪ āŪāŪ ĒāĒāŪ āā āÇā āĪÇā āĪāĪ ĪÇā ÇāÇĪŪŪŪ Ōāā ÇāŌŸāāĒ āĪÇā ŪāŪ íŌā ĒŪĪ -3
ÇāĒāāŪ ŸÇāĪāā āāĪāĪ, āĀā ÇāĀŌā ĒŪŪāĒ ÇāĪāĒ
āÇĪÉ (9)

ÇāĀŌā Ÿí ÇāŌŸÇĒ ÇāŪŪŪŪŪ ÇāŪĪā ā9
ŪŪŌ : ŪāŪ, æÇāŪ ŪŌŌ : āĒÇŪ ÇāĪāĪÇ āĀāā ŌÇāĒ ŸÇāŌŸĒ ÇāŪŪŪŪŪ: ÍÇāĒ áÇ ĒĪāā āāĪĪÉ
ŸÇāĀŌā ĪÇāŪĪĪ æÇāŪĪĪ æÇāāŪŪ æÇāŌŸĒ ÇāĀŌāĪÉ ÍÇāĒ ĒĪāā āŪ āāĪā ÇāĀŌā ĪÇāŌĪÉ
»āāĪāÇĒ æÇāĒĪÇĪÉ æÇāŌāÇāĒ (1) [āĪĒÇŪ ÇāĪÇāĒŌ ŌÇāŪ ÇāŌāÇāĪ 416]
»ā ŌŪ ĀŪŌā ÇĒāĒĪā Āā ĒāÇĒÇ ŸĪĪ ŪŌā ÇĒāĒĪā
»Ū Āāā ĒŪŪ ŌĪĪÉ íĀĒí ĒāÇ Āā ĪÇā Ÿí ÇāŌāÇĒ (1
ŌŪ Ÿí ŪŌā ĒāĒĪā Āā ĒāÇĒĒ ĒāĪ ŪāĪ ÇāĀĪā (2
»Īāāā Īāā ŪÇāā ÇāĪŪŪŪ ĒŪĪā ÇāŪĪĪ āŪ íāĪāā -1
»ĪÇ ÇĪŪí ÇĒāÇŸ āÇā āā ĪĒā ĀĪāĪ ŸÇāĪŪ ŸÇāĪāā Īāā ĀĪāĪ -2
»ĪÇ ÇĪĒāŸŸ Ÿí ĪĪā ÇāŪĪĪ ŸÇāĪāā āāĒÇĒŪ -3
»ĪŪí ÇāāŌĒĪí ÇāĪĪŪŪ ŸÇāĪāā āāĒÇĒŪ -4
»Ōí ŌāÇĒ āā ÇāĪāŌ íāŌāā ÇŪŪĪÉ ÇāĪāŌ Āā āā íĒĪŪŪāÇ -5
»ĪŪí ÇāĪÇāā íŌŪ ÇāāĪā ŸÇāĪāā āāĪĪā āŪ ÇāĪāĪā -6
ÇāĪāā Īāā āÇŸí ÇāāŌā āĀā ÇāĀŌā ÇāĪā, āĪā ĪÇāāÇ Ÿí ÇāŪāĪā āā ÇĪŪí ÇāāŌā āĀāĪŪĒ -7
»Īāā ĒŪŪ ĪĪŪĒ āĀā Īāā ĒĪĒ ŸÇāĪāā āāŌāĪ āĀā ÇāĀŌā ÇāŌāÇāĒ
āāÇĪŪÉ: ÇāĀŌā Ÿí ÇāāĪÇāĒ ÇāĪŌāŌ , æŸí ÇāāŌŪŪĒÉ ÇāŪāāā
»Īā ŌŪÇā ŪĪŪā āĪÇā ÇĒĪĪā āí ŸÇāĪŪŪ ÇāāÇāĪ ŸÇāĪāā āāāÇāĪ, āĀā ÇāĀŌā ŪĪā ÇāĀĒÇĪÉ -8

ÇÎÉÁÝ ÇááÈÈÇÍÚÇä Ýí ÇáÕÍÉ æÇáÈØáÇä ÝÇáÞæá ááÍÚí ÇáÈØáÇä, áÄä ÇäÚÞÇÍ ÇáÈÍÚ ÍÇÏÈ -9
.æÇáÄÖá ÚÍäá. æÇáÈÇØá ßÇáÚÍä áÇ Íßä áá
æÝí ÇáÕÍÉ æÇáÝÓÇÍ ÝááÍÚí ÇáÕÍÉ áÄääÇ äáÇ ÇÈÝÞÇ Úáí ÇáÚÞÍ ßÇä ÇáÚÇáÑ äá ÇÞÍÇááÇ
.Úáíá ÕÍÈä

.ÄäßÑÈ æÕæá ÇááÝÞÈ ÁáíáÇ ÝÇáÞæá ááÇ -01
ÇÎÉÁÝÇ Ýí ÑÁÍÉ ÇááÈÈÚ ÝÇáÞæá áááÕÈÑí (ÇáááßÑ) æáÚáí áÐä ÇáÞÇÚÍÈ äÄÍæÐ ää -11

»ÇáÇÕÈÇä °ÇáÄÖá ÇáÚÍä æáÍÓ ÇáÚÍä æØáÞÇ æÄääÇ äæ Ýí ÇáÕÝÇÈ ÇáÚÇÑÓÈ
æÇááÚáí Ää ÇáÄÖá Ýí ÇáÕÝÇÈ ÇáÚÇÑÓÈ äæ ÚÍä æÍæÍ Èáß ÇáÕÝÇÈ ÄáÇ Ýí ÇáÕÝÇÈ
ÇáÄÖáÍÈ ÝÇáÄÖá äæ æÍæÍ Èáß ÇáÕÝÇÈ. ÝÚáí áÐÇ ÝÇáÞæá ááá ÍÚí ÇáÕÝÇÈ ÇáÄÖáÍÈ, Ýäá
ÇÕÈÑí ÓÍÇÑÈ ÍíÍÈ Èä ÇÍÚí ÈÚÍ ÁÍÐáÇ Ää ÈáÇ ÚÍÈÇ ÞÍáÇ ÝÚáíá ÇáÇÈÈÇÈ. áÄä ÇáÄÖá Ää
.ÇáÓÍÇÑÈ áÇ ÈÍÑÍ ÁáÇ ÕÇáÍÈ . æßÐáß ää ÈØæÍ ÈäÈÇ æÇÍÚí ÄääÇ ÈÍÈ ÝÇáÄÖá ÄääÇ ÈßÑ
áæ ÈÇÚ ÓÍÓ ÈÞÑÈ Èä ÇÑÍÚáÇ ÇááÕÈÑí áßæáÇ ÚíÑ ÍáæÈ äí ÚíÇ. Äää ÇÕÈÑØ ÕÝÈ ÇáÍáÈ. -21
.ÝäáÇ ÇáÞæá ááÈÇÆÚ, áÄä ÇáÕÝÈ ÇáÄÖáÍÈ ÚÍä ÇáÍáÈ

:ää äÓÈÈáíÇÈ áÐä ÇáÞÇÚÍÈ

.ÄÐÇ ÄÑÇÍ ÇáæÇáÈ ÄÑÇÍÚ ÇááÈÈ æÇÍÚí ÇááæáæÈ áá ÈáÝáÇ ÝÇáÞæá áááæáæÈ áá ÈÍæä Íáíä -1
ÄÐÇ ÈÕÑÝ ÇáØæÍ ÈäÇá ØæÍÈä ÈÇÞÑÇØ ÓáÑ Èä ÈæÝÍÈ ÇáØæÍÈ ÝÇÍÚí ÇáæÑÈÈ Ää ÇáØæÍ-2
.ÈÕÑÝ Íæä ÁÐääÇ. ÝÇáÞæá ááØæÍ áÚ Ää ÇáÄÐä ÚÇÑÓ. ßáÇ ÍÇÁ Ýí ÑÍ ÇááÍÈÇÑ
æáÐä ÇáÞÇÚÍÈ ÍÚáá ÈáÇ áÇáá ÍÚÇÑÓáÇ ÚÇáÑ: ßÇáÈßÑ ÇáÈÇáÚ ÄÐÇ ÇÍÚí ÚáíáÇ ØæÍáÇ Ää
æáíáÇ ØæÍáÇ äáá ÞÈá ÇÕÈÆÐÇääÇ ÝäáÇ ÈáÚáÇ Ðáß ØßÈÈ , æÞÇáÈ : Èá ÑÍÈÈ . ÝÇáÞæá ááÇ Úáí
.ÇáÄÆäÈ ÇáÈáÇÈÈ ÍáÇÝÇ áÓÝÑ

ÇááÇÍÈ: (01)

áÇ ÈÈÈ ÈØáÇä Íßä ÈÈÞÇÆä)
(áÇáá íÞä ÇáÍáíá Úáí ÍáÇÝä

.ÝÄÐÇ ÈÈÈ ááß ÓÍÁ áÄÍÍ Äæ æÕÚ ÍÍá Íßä ÈÈÞÇÁä Äæ ÈÑßä Ýí ÍÍá áÇáá íÞä ÇáÍáíá Úáí ÍáÇÝä
æáÐä ÇáÞÇÚÍÈ äí áÝÓ áÚáí ÇáÞÇÚÍÈ ÇáÍÇáÓÈ (ÇáÄÖá ÈÞÇÁ áÇ ßÇä Úáí áÇ ßÇä)
:ÐßÑ ÇáÄÈÇÓÍ Ää ÇáÇÕÈÕÍÇÈ ÇáÍÇá ÄæÇÇÚ

.æÚ ÍÓáí ááÍÝÚ: ÈÑÇÁÈ ÇáÐäÈ -1

ææÚ ÍÓáí ááÍÝÚ æÇáÁáØÇä: ßÇáááß Úáí ÍÑÍÇä ÇáÚÞÍ Çááááß , æÕÚá ÇáÐäÈ Úáí ÇáÇÈáÇÝ Äæ -2
.ÇáÁáÈØÇä ÈÚÞÍ

ÇÓÈÕÍÇÈ ÇáÇÍáÇÚ Ýí áÍá ÇáÍáÇÝ: ÇááÈÍäá Úáí æÍæÍ ÇááÇÁ. æÇáÚØÇáí íäßÑ ÇáÇÍáÇÚ ° ÍæÇä-3
»ÇáÓáÇÈ æÕÍÈáÇ

.Èä ÍÞæá ÇáÄÈÇÓÍ: íäßä Ää ÍÐÕÍ ÈÇáÞÇÚÍÈ ÇáÍÇáÓÈ ÇááæÚ ÇáÄæá ÇáØÇáí ááÍÝÚ
.æÇááÑÇÍ ÈáÐä (ÇáÚÇÕÑÈ) ÇáÈÇáí ÇáØÇáí ááÍÝÚ æÇáÁáØÇä

ÍÇÁ Ýí ÇááÇÍÈ (1695) áÍáÈ (ÄÐÇ ÇÍÚí Úáí ÁÍÑ ÍíáÇ ÝÓáí ÇáØáæÍ ÈÄä ÇááÍÚí Èä Ííá áááÍÚí Ýí
ÐäÈ ÇááÍÚí Úáíá ßÝí, æáßä ÄÐÇ ÓÁááá ÇáÍÓä Úä ÈÞÇÁ ÇáÍá Ááí æÞÈ ÇáÍÚæí ÝÞÇáæÇ: áÇ áÍÑÍ
.ÑÍÈ ÓáÇÍÈää) ÓæÇÁ ßÇáÈ ÇáÓáÇÍÈ Úáí Íí Äæ Úáí äí È (ÇáÍÑ ÇááÍÈÇÑ)

ÇÍÚí ÍÇÑÍÇä ÓÍÆÇ Ýí Íí ÈÇáÈ ÝÄäßÑ ÇáÐÍ Ýí ÍÍá, ÝÄä áá íÞä áááÇ ÈíáÈ æÍáÝ áßá æÇÍÍ -1
ääááÇ. íÈÑß ÇááÍÚí Èä ÞØÇÁ ÈÑß áÇ ÞØÇÁ ÇÓÈÍÞÇÞ ÍÈí äæ ÞÇáÈ áááÇ ÈíáÈ ÈÚÍ Ðáß ÈÞÈä
.æÍÐÓí áááÇ

ÍÇÑ Ýí Íí ÑÍá ÁÞÇä ÁÍÑ ÇáÈíáÈ Äää ÇÕÈÑÇáÇ ää Ðí Çáíí ÈÄáÝ ÍÑäá æäÞÍá ÇáÈäá æÄÞÇä -2
Ðæ Çáíí ÇáÈíáÈ Äää ÇÕÈÑÇáÇ ää ÇááÍÚí æäÞÍá. ÝÚáí ÁÈí ÍáíÝÈ æÄÈí íæÓÝ ÈäáÇÑ ÇáÈíáÈÇä
.æÍÈÑß Ýí Íí Ðí Çáíí(1) [ÄÈÇÓÍ/áÍáÈ 1/ áÞáÇ Úä ÇááÈØæØ]

ÇááÇÍÈ (11)

° ÇáÄÖá ÁØÇÝÈ ÇáÍÇÍÈ Ááí ÁÞÑÈ ÄæÞÇÈä«(1) ò[ÇáÚÑ ÇÕÈÇä ÇáÓíæØí 65/ÇáÚÑ ÇÕÈÇä
.ÇÈä áÍá 64]

áÄä æÍæÍ ÇáÍÇÍÈ Ýí ÇáæÞÈ ÇáÄÞÑÈ äÈÝÞ Úáíá æÇáÝÑÍ ÁÍÍáÇ ÈÓÚä æÍæÍá ÞÈá Ðáß, ÝÝí
.ÇáæÞÈ ÇáÄÞÑÈ äÈÍÞä æÝí ÇáÄÈÚÍ äØßæß
.ÑÁí Úáí ÈæÈä áÌÇÓÈ ÍÚÍ ää ÁÍÑ ÍÍÈ (1

ÑÁí ááíÇ Úáí ÈæÈä ÍÚÈÓá æÍÚÍ ÇáÓáÇÈ ÈÚÍ ÁÍÑ äæáá Úáí ÁÈí ÍáíÝÈ æáÍáí æäÓ Úáíá -2
.ÇáØÇÝÚí Ýí ÇáÄä

ÑÁí ÝÄÑÇ áíÈÇ Ýí ÈÑáíá ÇááÇÁ ÇáÐÍ íÈæÖÄ äää. ÍÚÍ íæáÇ æáíáÈ ÄÐÇ ßÇä ÚíÑ äÈÝÓÍ -3
.æÈáÇÈÈ ÁíÇä Ýí ÍÇá ÇáÇáÈÝÇÍ Äæ ÇáÈÝÓÍ Úáí ÁÈí ÍáíÝÈ æáÐÇ ÇÍÈíÇØ ááÚÈÇÍÈ
.æÞÇá ÇáÓÇÍÈÇä ÍÚÍ äáÐ ÇáÚáá ÈáÇ áÄä ææÚáÇ ÍÇÍÈ

áÇÈÈ ÈÚÍ Ää æáÈÈ äáÑáÇ áØæÍáÇ ÝÇÍÚí ÇáæÑÈÈ Ää ÇááÈÈ Ýí áÑØ ÇááæÈ æÇÍÚí ØæÍáÇ -4
.ÄääÇ Ýí ÍÇá ÇáÓÍÈ ÝÇáÞæá ááæÑÈÈ

ÇáÚÍÈ Ýí ÇááÈÈÚ ÞÇá ÇáÈÇÆÚ: ÈÚÍ ÇáÈÈÚ æÞÇá ÇááÕÈÑí ÞÈáá ÝÇáÞæá ááÈÇÆÚ -5
ÕÑÈ ÈØä ÍÇáá ÝÇáÝÓá Çáæáí ÍíÇ æÈÞÍ ØáÇáÇ ÈáÇ Ááá Èä áÇÈ ÝáÇ ØáÇä áÄää íÈíæ Äää -6
.áÇÈ ÈÓÈÈ ÁÍÑ

ÄÐÇ ÁÍÚÈ ÇáØæÍÈ Ää ØæÍáÇ ØáÞáÇ ØáÇÞ ÇáÝÑÇÑ ÁÈäÇÁ áÑØ ÇááæÈ æÇÍÚí ÇáæÑÈÈ Ää -7
.ÇáØáÇÞ ÍÇá ÇáÓÍÈ ÝÇáÞæá ááØæÍÈ

» °Iáíá ÇáÓíÁ Yí ÇáÄäæÑ ÇáÈÇØáÉ íÐæä ðÇçäá
 Áí Äää íßä ÈÇáÙÇçãÑ Yíaç íÈÚÐÑ ÇáÇØáÇÚ Úáíá ßÇáÐÉá ÚáíÇ : äæ Ää íÐÓí ÇáÐÇÉá ÖÑÈ
 .ÇáäðÉæä ÈäÇ íYÑÐ ÇáÄÌÒÇÁ«(1) [ÈÇÒ/48]
 »äÇIÉ 72 °áÇÚÈÑÈ ÈÇáÙä ÇáÈíá ÍØÄä
 äÐä ÇáÐÇÚÍÈ äÄÍæÐÈ ää ÇáÇÒÈÇá æíYää äääÇ Äää ÄÐÇ æÐÚ YÚá ÈäÇÁ Úái Úä ßäÐÇ áÇ
 íÚÈÈÑ Ðáß YÄÐÇ ÍÈ YÚá ÇÓÈäÇIÇ Úái Úä Èä ÈÈíá Äää áíÇáY ááíßä ÇáÖÑÚí íÈ Úíä
 ÇÚÈÈÇÑä
 . äæÙä Äää äÈØäÑ YÓái Èä ÈÇá ÍÈÈä-1
 .Äæ Úä ÍÍæä ÇáæÐÈ YÓái Èä ÈÇá Äää ää íÍíá
 .Äæ Úä ØäÇÑÈ ÇáäÇÁ Èä ÈÇá àìÇÓÈä
 .Äßá Úái Úä ÈÐÇÁ Çááíá Äæ ÚÑæÈ ÇáÓäÓ YÈÇá ÍáÇYä
 . Äæ Úä Ää ÄäÇçä äÓää Äæ Ñíá Äæ ÐÇÑÆ Èä ÈÈíá Äää ßÇYÑ Äæ ÇäÑÁÈ Äæ Äái
 .Äæ Úä ÍYÚ ÇáØßÇÈ Äái ÄääáÇ YÈÇá ÍáÇYä
 .Äæ ÑÄí ÇÓæíÇIÇ YÚää ÚíæÇ YÓái ÓáÇÈ ÓíÈ ÇáíæY YÈÇá ÍáÇYä
 .Äæ Úä Äää áÇ íÈÑÄ Yæßá Yí Çáíí Èä ÈÑÆí
 .ää íìÒ Yí ÇáÖæÑ ßááÇ (1) [ÇäÜÑ ÇáÇÒÈÇá ááÓæØí 174]
 .ÇIÚí Úái ÄäÓÇä äÇáÇ æÒÇáíá Úái äÇá, Èä ÈÇá ÇáíÐ Úái ÄäÓÇä ÄíÑ íÑí ÇáÈíá-2
 æßáä ÈÐÈÒ Ííá áá Úái Ñíá, YæäÈ Çáäæßá ÇáäÇá áááíæä æÇáæßíá áÇ íÚáá YÐÈÒ ää Çááíæä Yááß-3
 .Yí ííá, íÑIÚ Çááíæä Úái Çáäæßá, áÄä ÇáÚÈÑÈ ääÇ Yí äYÓ ÇáÄäÑ áÇ áíØÄ ÇáÙä
 æææ ÍYÚ Çááííá Çáííá Èä ÍYÚá Úää æßíáä Äæ ßYíáä ÍÇááÇ ÇIÇÁ ÇáÄÓíá æßÐÇ ÇáÚßÓ íÓÈÑí-4
 .ÇáíÇYÚ ÇáÈÇái áÇ ÍYÚ
 ÇIÚí Äíáí Úái áíáí ÈÄáY ÐÑÓ YÐÇá áíáí ÇíáY æÄäÇ ÄíYÚ áß YíáY YíYÚ áíáí ÚäÇ äää ÈÄää-5
 íáÓää ÈäÇÁ Úái ÇáÖÑØ (Çáííá) æáßä ÄÐÇ ÈÈíá ááíáí Ää Çáííá ÈäÐÈÒí ÇáäÇIÉ (67) áÇ íÈæíä
 .Úái ÇááíÚí Éá Úái ÇááíÚí Úáíá (ÇáäáßÑ) ííÐ áá ÇÓÈÑIÇI áÇ ÍYÚá
 áæ íÓÈ ÇáÈÇÆÚ Èää àíææÚ ÇáÈÖÇÆÚ æÁÍØÄ Yí ÇáíáÚ YÈíá ÄÑÈÚæÇÆÈ ÍäÒ áÇÆÈ-6
 .YíYÚáÇ ÇáäÖÈÑí ííÐ ááäÖÈÑí ÇáÑíæÚ ÈÚí ÇÈÈÖÇY ÇáíØÄ
 ää ÍYÚ ÓíÆÇ áíÓ æÇIÈÇ Úáíá Yáá ÇÓÈÑIÇíá ÄáÇ ÄÐÇ ÍYÚá (æYí ÍÇÓíÈ ÇáÇÒÈÇá ááíææí)
 .Úái æíä ÇáäÈÈ æÇÓÈäáßä ÇáÐÇÈÓ(1) [ÈÇÒ/50]

ÇáÇÓÈÈäÇÁ

áÇ íÓÈÈäí ää äÐä ÇáÐÇÚÍÈ (áÇÚÈÑÈ ÈÇáÙä ÇáÈíá ÍØÄä)
 áÇÈÚÈÈÑ ÚäÇ ÈÈíá ÍØÚÄä
 ÄáÇ ÈÄÑÈÚÈ ÈÓN Ðæí ÇááÜÑ
 Óái æÑÇÁ ää Úää äÈØäÑÇ
 Äæ Úä äÇÁ Úái ÑßÈ Ðí ÚäÑ
 Äæ ØáÐ ÇäÑÁÈ íÚÜä ÈÄääÇ
 áíÓÈ ÈÓæíÈä YÈÇá áá ÇáíÈÑ
 æßÐÇß Ää íÚÈÐ ÈÚÈí Äæ íØÄ
 ááíÜÑÈ ÇáíæÑÇÁ ÈÍÜÑ Yí ÍÈÑ
 äÚ ÚääÇ ÄäÈ äÖæíÈ ää
 YÇáÚÍÈ ÇáÐÑÄä(1) [äÈäí ÐÑÁ æææ ÇáØäÑ]. Úái Ðæí ÇááÜÑ
 .ÇáíæÑÇÁ: æÇÓÚÈ ÇáÚíá; ÇáíÈÑ: ÍäÚ ÍÈÑä äæÚ ää ÇáÈíÇÈ]
 .[Óái æÑÇÁ ää Úää äÈØäÑÇ: Äí æÈÈíá áá Äää ßÇá áííÈÇ YÓáÇÈä ÈÓí ÇÐÇ ää íßä Yí ÇáíáÚÈ
 .[Úái ÑßÈ Ðí ÚäÑ" YííÈ Úáíá Øáíá æíÈØá Èíäää æææ ÈÈíá ÍØÄä"
 ä/73

»°æííÈ äÚ ÇáÇIÉäÇá ÇáäÇÓÆ Úä Íáíá
 äÐä ÇáäÇIÉ æÑíÈ Yí àìÇáÚ ÇáíÐÇÆÐ Áí Ää ßá ÍÈ ÚÇÑÖäÇ ÇIÈäÇá äÓÈäí Äái Íáíá ííÚááÇ ÚíÑ
 äÚÈÈÑÈ. æáßä ÇáÇIÉäÇá ÚíÑ ÇáäÓÈäí Äái Íáíá Yææ ÈääÓáÈ ÇáÚíá(1) [äÇYÚ ÇáíÐÇÆÐ/ àìÇáÚ
 .ÇáíÐÇÆÐ Ó 329]

.æÇááÚái: áÇ ÍÈÈ äÐÈæäÈ Äæ äYííÈ
 æái ÈÒÈä ÐÇÚÍÈ ááíÈæÓí Yí ÇáÈÄÓíÓ °Ää ÇáÈääÈ ÄÐÇ ÈäßäÈ ää YÚá ÇáYÇÚá íßä ÈYÓÇI
 .»YÚää

ÇáíáÇáÈ: ÇáÄÑÓÇI æái: ° ßæä ÇáÓíÁ ÈííÈ íáÓä ää ÇáÚáä Èä ÇáÚáä Äæ ÇáÚä ÈÓíÁ ÄíÑ, Äæ
 .»ÇáÚä Èä ÇáÚä ÈÓíÁ ÄíÑ áÓæäÇ ÐÇÈIÇ Äæ äÚ ÇáÐÑÇÆä
 .æäÐä ÇáÐÇÚÍÈ: æÇÓÍÈ Yí ÇáÚÐÇÆÍ áÄääÇ ÈÍÇIÈ Äái íÐíá

ÄÐÑ áÄíí ÇáæÑÈÈ YÁä ßÇá Yí ÍÇá ÇáÓÍÈ ÓíÐ æÄä ßÇá Yí äÑÓ ÇáäæÈ YáÇ ÍÈí íÓíÐä -1
 ÇáæÑÈÈ. æÐáß áÄä ÇIÈäÇá ßæä ÇáäÑíÓ ÞÓí ÈäÐÇ ÇáÇÐÑÇÑ ÍÑäÇá ÓÇÆÑ ÇáæÑÈÈ áÓÈäíÇ
 .Äái Íáíá ßæää Yí ÇáäÑÓ. ÈíáÇY ÇáÄÐÑÇÑ áÚíÑ ÇáæÑÈÈ Yí äÑÓ ÇáäæÈ
 ÐÇá Yí ÇáäÈÓæØ: ÇáÄÓá Ää ßá ÈÖÑY íÈäßä ÇáäÑÁ ää ÈÍÓíá ÇáäÐÓæí Èä ÇáÓÇÁ áÇ íÈäßä
 . ÇáÈääÈ Yí ÇÐÑÇÑä Yííæä ÓííÇ

.ÉáÚÉ ÌÌÇÌÉ áÁáæÉ Ææ ÇÈÉáÚ ÞØÚÉ ÈáíáÉ Èá æÇÈ íØÞ ÈØä ÇáÌÌÇÌÉ æÈØää-5
.áÇ íÁßá ÇááØØÑ ØÚÇä äØØÑ ÁÌÑ-6
:æððá ÇáÞÇÚÌÉ áíÓÉ Úáí ÁØáÇÞáÇ ÁíØÇ Èá æÞÍÉ ÈÞÇÚÌÉ
° ÇáØÑÑ ÇáÁØÍ íØÇá ÈÇáØÑÑ ÇáÁÍÝ« ã 27
ÁäÇ ÁÐÇ ÈÓÇæÈ ÇááÝÓÍÈÇä ÝíÈÈÇÑ ÁÍíäÇ Ñäá ÇÌÈÑÐÈ Èá ÓÝíáÉ Ýáæ áííÑ Èíá ÇáÈÞÇÁ
.ÝíáÇ æÇáÞÝØ Ýí ÇáÈÍÑ
æäÈááÇ ÞÇÚÌÉ ÁÍÑì ° ÁÐÇ ÈÚÇÑØÈ äÝÓÍÈÇä ÑæÚí ÁÚÚääÇ ØÑÑÇ ÈÇÑÈßÇÈ ÁÍÝääÇ« ã 28
°ÍÈÇÑ Áäää ÇáØÑíá« ã 29
.Ýí ÚáÑá ÌÑÍ áæ ÓÌÍ áÓÇá Çáíá íæäÆ ÁíáÇÁ; áÁä ÈÑß ÇáÓíæí Áäää ää ÇáÓáÇÈ áÚ ÇáÍÈ -1
. íæÒ ÒÞ ÈØä ÇááÑÁÉ ÇááíÈÉ áÇÌÑÇÌ Çáááí ÁÐÇ ÞÇáÈ ÈÑÌ ÍÇÈä
.ÈÈÑÓ ÇááØÑßæä ÈÇááÓáíá áÁä äÝÓÍÈ ááÇß ÇáÁáÉ ÁÚÚä ää ÞÈá ÈÚØää -2
. Óíí áÇ íÞÍÑ Úáí ÇáÞÑÇÁÉ ÞÇÆäÇ íØáí ÌÇáÓÇ -3
.ÇáÑÁÉ áæ ÓáÈ ÞÇÆäÈ áÇäÞØÝÈ ÚæÑÈäÇ ÈÓáí ÌÇáÓÉ -4
ÌÈÒ ÇáæÇáí Ææ Çáááí ÁÐÇ ÇáÈáÚ Ñá äääáÇ(1) [Ýí ÇáÁÓá (ÇÐÇ ÇáÈáÚ Úá ÇáÇáÝÇÞ Úáí -5
.ÇáÁÍÑ)]. Úá ÇáÇáÝÇÞ Úáí ÇáÁÍÑ
.ÇáÇÌÈÇÑ Úáí ÞØÇÁ Çáíá æÇááÝÞÇÈ -6
.ØÞ ÇáÈØä ÇááíÈ áÇÌÑÇÌ Çáíáíá Çáíí. Ææ ÇááÁáÉ -7
ÇááÈÇáÚÉ Ýí ÇááÓäÓäÈ äßÑæä Ýí ÇáÓíÇä -8
.Èíáíá ÇáÓÚÑ ÓáÉ Ýí ÇáØáÇÑÈ ÁáÇ Ýí Çáíí -9
.ÇáßÐÈ ááÇÓáÇÍ Èíá ÇááÇÓ-01
ÈÑß ØÑØ ää ØÑæØ ÇáÓáÇÈ ÑÓÈÑ ÇáÚæÑÈ æÇáÇÓÈÞÈÇá Úáí ÈÚÐÑá; ÝÁä ÇáÓáÇÈ ÈíæØ-11
.íæää áÁä ÈÑß ÇáÓáÇÈ äÝÓÍÈ ÁÚÚä
ÐßÑ ÇáÓíáÚí Ýí ÁÍÑ ÑÈÇÈ ÇáÁßÑÇä áæ ÞÇá áÈáÞíá äÝÓß Ýí ÇááÇÑ Ææ ää ÇáíÈá Ææ-21
áÁÞÈááß æßÇä ÇáÇáÞÇÁ ÈÍÈÉ áÇ íáíæ äää æáßá Ýíá äæÚ ÍÝÉ Ýáá ÇáííÇÑ; Áä ÓÇÁ ÝÚá Ðáß
:æÁä ÓÇÁ áá íÝÚá æØÈÑ ÈÈí íÞÈá; Úáí ÁÈí ÍáíÝÉ áÁää ää
ää ÁÈÈáí ÈÈáíÈíá ÝíÈÈÇÑ áÇ äæ ÇáÁáæä Ýí ÓÚää; æÚáíááÇ íØÈÑ æáÇ íÝÚá Ðáß; áÁä æÈÇÓÑÈ
ÇáÝÚá ÓÚí Ýí ÇááÇß äÝÓä ÝíÓíÑ ÑíÇä Úáá
Èä ÁÐÇ ÁáÞí äÝÓá Ýí ÇááÇÑ ÝÇÌÈÑÞ ÝÚáí ÇááßÑá ÇáÞØÇÒ Úáí ÁÈí ÍáíÝÉ ÈíáÇÝ áÇ ÁÐÇ
ÞÇá áÈáÞíá ÈäÝÓß ää ÝæÞ ÈÈá ÝáÇÈ ÝÚáí ÁÈí ÍáíÝÉ Ñíáá Çááá ÈíÈ ÇáííÈ æáí áÓÁáÉ ÇáÞÈá
ÈÇááÈÐá(1)[ÇÓÈÇä ÇÈä áííá 90]
°ÇáØÑæÑÇÈ ÈÈíí ÇááíÐæÑÇÈ« ã 21
»ððá ÇáÞÇÚÌÉ äÁíæÐÈ ää ° ÁáÇ áÇ ÇØØÑÑÈä Ááíá
.æÇáÇÓØÑÇÑ ÇáíÇÌÉ ÇáÓííÈ; æÇááíÐæÑ Çáááí Úá ÝÚáá

:ÇááÑÇÈÈ ÍáÓÉ
.ØÑæÑÈ: ÈææÚá ÍÍÇ ÁÐÇ áá íÈäÇæáá ÇááääæÚ ááß; Ææ ÞÇÑÈ æðÐÇ íÈíí ÈäÇæá ÇáííÇä-1
ÍÇÌÈ: ÑÇáíÇÆÚ áæáá ííí áÇ íÁßáá ää íááß; ÚíÑ Áää íßæä Ýí Íáí æäØÞá. æðÐÇ áÇ íÈíí ÇáííÇä-2
.æÈíí ÇáÝØÑ Ýí ÇáÓæä
.ääÝÚÉ: ÑÇáÐí íÓÈáí ÍÈÒ ÇáÈÑ æáíá ÇáÚää æÇáØÚÇä ÇáíÓä-3
.ÓíáÈ: ÑÇáíáæ; æÇáÈíÇÈ ÇáÈáíáÈ-4
.ÝØæá: ÇáÈæÓÚ ÈÁßá ÇáííÇä æÇáÓÈäÈ-5
:ÁÝÚÇá ÇááßáÝ ää ÍáÈ ÇáÈØÑÝÇÈ ÇáíÓíÈ íÈÚáÞ ÈäÇ ÍßáÇä
...Á- Íßá íÈÚáÞ Èä ÁæáÇ æÈÇáÐÇÈ ÇááÞÇÓÍ ÇáíáíáíÈ: ÇáÓíÈ æÇáÈØáÇä æÇáÇáÚÞÇÍ
:È- Íßá íÈÚáÞ Èä ÁæáÇ æÈÇáÐÇÈ æÞÇÓÍ ÁÍÑæíá: æäæ ÁáÇ
.ÚÓíáÈ: áÇ ØÑÚ ÇÈÈÍÇÁ ÚíÑ æÈáí Úáí ÇÚÐÇÑ ÇáÚÈÇÍ -1
:ÑÍÓÈ: æáí Úáí ÈäÇÈÈ ÁææÇÚ-2
Á-æÈÇÍ ÑÁßá ÇááíÈÈ æÇáíá æáíá ÇáíáÓíÑ; æØÑÈ ÇáíáÑ Úáí ÇááíÇÚÉ Ææ ÇáÚÝÉ Ææ ÇáÚØÒ
Ææ Úáí ÇáÇßÑÇä ÇáÈÇä ÈÞÈá Ææ ÞØÚ ÚÓæ; æáÇ íæÒ Ýí ÍÇáÈ ÇáÇßÑÇä ÇáÈÇä ÇáÇáÈäÇÚ
ÍÈí áæ ÇáÈáÚ ÍÈí áÇÈ Ææ ÞÈá ÍÁÇÍÐ . æÁä ÞÇä ÇáÇßÑÇä äÇÞØÇ ÑÍÈÓ Ææ ØÑÈ áÇ ííÇÝ äää
.ÇáÈáÝ áÇ ííá áá Áä íÝÚá
È- ææÚ áÇ ÈÓÞØ ÍÑáÈä ÈÍÇá æáßá íÑÍØ Ýíá: ÞÇÈáÇÝ áÇá áÓáá æÞÐÝ ÚÑØá; æÇÌÑÇÁ ÑááÈ
ÇáßÝÑ Úáí áÓÇáá áÚ ÇØäÆäÇä ÇáÞáÈ ÈÇáÁíáÇä ÁÐÇ ÑÇä ÇáÇßÑÇä ÈÇÇä . Ýáæ Ýí äÝÓä áííá
áÚ ÈÈæÈ ÇáÑÍÓÈ. ÝÁÈÑ ÇáÑÍÓÈ Ýí ÈÚííÑ Íßá ÇáÝÚá äææ ÇááÁÇÍÐÈ; áÇ Ýí ÈÚííÑ æÓÝá
.æææ ÇáííÑáÈ
. æÇáÇáÈäÇÚ Úää ÁÝÓá ÍÈí áæ ÇáÈáÚ ÝÞÈá ÞÇä äÁíæÑÇ
ÍæææÚ áÇ íÈÇÍ æáÇ íÑÍØ ÁÓáÇ áÇ ÈÇßÑÇä ÈÇä æáÇ ÈíáÇÝá ÞÞÈá ÇááÓáá Ææ ÞØÚ ÚÓæ äää
.ÈÚííÑ ÍÞ. æÇáÓáÇ æØÑÈ ÇáæÇáííá
:ÍÇÁ Ýí ÇááæÇßÈ ÇáÚáíÈ ØÑÍ ÇáßæÇßÈ ÇáíííÈ ÇáÓÇáÚí
:ØÇÈØ áÇ áÇ íæÒ ÇáÇÞíÇä Úáíá
æíÑÝÚ ÇáÇÈä ÇßÑÇä Óáí ØæÑ
ßÝÑ ÈÞæá ÝÈí ÞÍ Øá ÞíæÈäÇ
ßÐÇ ÈÝÚá(1)[ÇáÓíæí áÓää]. Úáí áÇ äØ ÈÚØää
ßÐÇ ÇááæÇØ æÞÈá ÇááÝÓ Èä ÓäÇ

ÇÊÁÇÝ ãÇá áÚíÑ(2) [Çä ßÇä ÇáãÇá ÇáãÊÁÝ ÆËË ãä ÇáÇËÑÇá]. Çä íÁíæä Ææ
ÔáÇÍË ÇáÔæÑ Áä ÆËËË ÚÚíä ÚáÇ
ßÞËá Ææ ÞØÚ ÚÔæ Ææ ÊËæä Èí
á- ÈÔÚ ÇÍÝÚá ÌÇÆæÇ ÈËæÇ
.ÝáÐä ÇáÞÇÚÍË áÇ ÊËæÇæá ÇáÞÔá ÇáËÇáË: æáßä ÈËËÍ ÇáãæÚ ÇáÁæá
.æËÑÏ ÇáãæÚ ÇáËÇáí Ìæä ÈÚíÑ æÔÝá æææ ÇáíÑæ

:æãä ÝÑæÚáÇ
.áUN ÇáØËËÈ Ááí ãÇ áÇ ìæÒ ÇáßÔÇÝá ÕÑÚÇ ãä ãÑíÔ Áæ ÌÑí-1
.ÇááUN Ááí ÇáãÑÆÈ ááÈÚáíä æÇáØË æÇáÞÔÇÁ-2
æÈÔ ÇááíË ÈÚÍ ÌÝäá áÏÑæÑË; ßÄä ÌÝä Ìæä ÚÓá Ææ áÚíÑ ÇáÞËáË Ææ Ýí ÈæÈ Áæ ÁÑÔ-3
.áÚÔæÈÈ

°ÇáÏÑæÑÇË ÈÞíÑ ÈÞíÑáÇ« ã 22
.ÇáãØÏ ãÇ íÁßá ää ÇááíËÈ ÁáÇ ÞíÑ ÓÍ ÑáÞ-1
.ãä ÇÔËÔíÑ Ýí ÌÇËÈ ÇËËÝí ÈÇáÈÚíÑÏ Áä ÓÍ Úá ÇáÈÏÑí-2
.ìæÒ ÁíÐ æËÇË ÇáíÑá áÚáÝ ÇáÈæÇÆã Ìæä ÈíÚá áãä íÚáÝ-3
.Çááíææä áÇ íá ÔæÇíá ÈÆËË ãä æÇíËÈ-4
.ÇáØËËÈ áÇ íßÓÝ ÁáÇ Úá áíá ÇáÁáá-5
.áæ ÇËËÝË ÇáÈáí ÈíáÚËíá áÇ ÈíæÒ ÇáËÇáËÈ-6
.ÇáÇíáÇÔ ÞËá 120 íæãÇ ãä Áíá ÇááÓíÝ Áæ ãä Áíá ÈÞÇÁ ÇáÑÔÇÚË ÌÇáÈ ÇáÝÞÑ-7
ÇáÚÒÇË Ýí ÌÇÑ ÇáíÑÈ íÁßá Úáíáá æÝÞíÑáä ää ÇáÚáÇÆä . áßá ÈæÇ Ýíá ÌÝÚ ÇáÏÑæÑË áÇ-8
ÚíÑ æãä Áíá Áä ÇáÏÑæÑË ÈÞíÑ ÈÞíÑáÇ ÞÇá ÚááÇÁ ÇáÁÔæá ää ÇáíáÝË ° Áä ÇááÞËÏí áÇ
»Úáæä áá áÁáä ÈËÈ ÕÑÚÇ áÏÑæÑË ÈÏíí ÇáßáÇä ÇáãæØæÞ; ÝíÈÞíÑ ÈÞíÑáÇ
æÇáÏÑæÑÇË ßáÇ ÈËæä Ýí ÇáÁÝÚÇá ÈËæä Ýí ÇáÈÑæß °ßÇáÁáÑ ÈÇááUNæÝ æÇáááí Úá
»ÇáãáßÑ

°áÇ ÌÇÒ áÚÐÑ ÈØá ÈÒæÇáá« ãÇËÈ 23
. áÁä ÇáÁÔá æÇáíáÝ áÇ íáÈÞíÇä ßáÇ áÇ ìæÒ ÇáíáÚ Èíá ÇáíÞíÞË æÇááíÇÔ ááÐä ÇáÚáË
.ÝíæÒ ááíÇßá Áä ííÑ Úáí ÇáÓÝíá æáßá ÁÐÇ ÇËËËÈ ÇáÓÝíá ÔáÇÍÇ ÝíáÔá ÇáíÇßá Ýß ÌíÑá
. ÇááÈíáá ÁÐÇ æíí ÇááÇÁ -1
.ÇáÚíÇä ÁÐÇ æííÈæËÇ ; æÇááææÆ ÁÐÇ ÞíÑ Úáí ÇáíÇá-2
.ÇááÑíÔ ÁÐÇ æíí Úá Ôæãá-3
.ÇááÚËËÈ áÇ ÈíÑí ÝÁá ÚíÔÈ Úá ÇáÇáÝÇÞ ÈíÑí ááßÓÈ Èä ÈÚæí-4
íÈíÑí Úáí áÐä ÇáÞÇÚÍË ßËíÑ ää ÁíßÇá ÚæÇÑÏ ÇáÁááíË ßÇáííÑ ááÚËá æÇáÏÑ ÌÑËÝÚ-5
.ÈÇÑËÝÇÚáÇ

°ÁÐÇ ÔÇá ÇáãÇáÚ ÚÇí ÇáããæÚ« ã 24
æáÐÇ ÝÁä ÕíÇËÈ ÇáãæææÈ áá Ýí ÇáãæææÈ íáÈáÚ ÇáæÇáÈ ää ÇáÑíæÚ Ýí ÇááÈÈ; ÝÁÐÇ ÇÔÇáÈ
.ÇáÔíÇËÈ ÚÇËÈ ááæÇáÈ ÌÞ ÇáÑíæÚ
.ÇáÔÈí ÁÐÇ Èíáá ÔáÇËÈ Èä ÈáÚ ÞËáË ÔáÇËÈá-1
ÔÈÐ ää ÇááíÚí ßáÇä íáÇÞÏ ÌÚæÇá áÇ ÈÓáÚ ÌÚæÇá. ÝÁÐÇ ÔÇá ÇáÈæÇÞÏ ÈËÏíÞ ÇáíÔá íÚæí-2
.ÇáããææÚ æææ ÔáÇÚ ÇáíÚæí
áæ ÁíÑ áÔÇÚÇ ííÈäá ÇáÞÔáË áÇ ìæÒ; áßá ÁÐÇ ÞÓá æÓáá ÌÇÏ; áÔæÇá ÇáãÇáÚ ÝíÚæí-3
.ÇáããææÚ
ãÑíÔ áÓáá ÁÞÑ áÇÈäá ÇáãÏÑÇáí Èíí á; Èä ÁÓáá ÇáÇÈä; ää ìÒ ÇÞÑÇÑá Úáí ÁÆáÈæÇ-4
.ÇáÈáÇËÈ; ÝÇËÈáÇÝ Çáííá ßÇä áÇáÚÇ ää ÈØáÇä ÇáÁÞÑÇÑ
ÇáÁä ÇáÈí ááÇ ÌÞ ÇáíÔÇáÈ ÁÐÇ ÔÞØ ÌáÇ ááÇáÚ ßÔæÇíáÇ ää ÁíáÈí Èä ØáÞáÇ ÇáÑíá-5
.ÇáÁíáÈí íÚæí ááÇ ÌÞ ÇáíÔÇáÈ
íÑá ÇááÝÇÓí Áææí ää ÌáÈ ÇáááÇÝÚ 30
.æãÈááÇ ÞÇÚÍË ° ÁÐÇ ÈÚÇÑÏ ÇáãÇáÚ æÇááÞËÏí ÌÞíá ÇáãÇáÚ 46
Ñæí Ýí ÇáßÓÝ ÌíË ° áÈÑß ÐÑÈ äáÇ äáí Çááá Úáá ÁÝÓá ää ÚËÇËÈ ÇáÈÞáíá» æÈä ÌÇÔ ÈÑß
.ÇáæÇíÈ ÌÝÚÇ áááÔÞË æáá íÓÇáí Ýí ÇáÇÞíÇä Úáí ÇáãááíÇÈ ÌÔæÔÇ ÇáßËÇÆÑ
æÐáß áÁä ÁÚËáÇÁ ÇáÏÑÚ ÈÇáãááíÇÈ ÁÓí ää ÇÚËæÇÆá ÈÇááÁæÑÇÈ °ÁÐÇ ÁãÑËßá ÈÏí ...
»æÁÐÇ ááíÈßá Úá Óíá ÝÇËÈæÈæä
.ÁíËÈ ÔíÔ ÌÇÑá ÈíÇáÈ ÌßÇá ÌíÇí. æßÇä ÔÇËÈ ÇáíÇÑ íÈÏÑÑ ää ÇáØÑÞ áÇ íááÚ-1
.ÁÑÇËÈ ÇáÇÚËËÇá æãä Èíí ÕËÑÈ ÁíÑÈ ÇáÚÓá-2
.ÇááÔáÔË æÇáÇÔËÈÔÇÞ áÔææáÈ æËßÑá ááÔÇÆä. æßÐáß Èíáíá ÇáÚÚÑ-3
.æÓÚ ÇáæÇáá Ýí ÇáÈáß ÌÈí íáÝÞ ÇáÑÈÇ ÇáÐí íÁíÐá Ýí áÔÇáí ÇáííÑ-4
ää ää ìíí ÕËÑÈ ÈÑß ÇáÇÔËÈáíÇÁ æáæ Úáí ÔØ äáÑ. æáæ ßÇä ÌæËÇ æáá ìíí ÕËÑÈ ää ÇáÑíÇá-4
.ÇÚËÓá æáÇ íÁíÑ. áÁä ÇááíÇÔËÈ ÇáíßáíË ÇÞæí
.ÇáÚáÇÁ áááíææí ÇáíÑÈí -5
.ÇáíÇ áÔíÈ ÇáííÑí -6

.ÇĒĪÇÐ ÝÑä íĀĐí ÇáíĩÑÇä -7
.ÇáíĩÑ Úái ÇáØĒĒÈ ÇáìÇää æÇääÝĒí ÇääÇĪä æÇääßÇÑí ÇääÝáÓ -8
.ÇáíĩÑ äĪä Úái ÇáĒÚíä -9

íĒĪä ÇáÖÑÑ ÇáĪÇŎ
áĪÝÚ ÇáÖÑÑ ÇáÚÇä ã / 62
.æðĐä ÇääÇĪĒ äĪĪĒ äääÇĪĒ (ÇáÖÑÑ áÇ íŎÇä ĒäĒäá)
ÇáÖÑÚ íĪÝÚ ÇáÖÑæÑíÇĒ ÇáĪäÓ: ÇáĪíä; ÇääÝŎ; æÇáÚĪä; ÇääÓá; ÇääÇá; ÝáÇ ĒĪ ää ÇááĪÇÝÚĒ
.ÚáíäÇ æÇä ŎĒĒ ŎÑÑÇ äĒÚŎ ÇáÇŎĪÇŎ æáĐÇ íĩÑ Úái ÇääÝĒí ÇääÇĪä æÇáØĒĒÈ ÇáìÇää
.ĪĒä ÇáŎÇĪÑ æÇáßÇÝÑ ÇääŎá-1
.ÇäääĪÑ íŎÇä áĪä ÄĐÇ ĒÑĒĒ Úái ÇŎÇáĒä ääĪÑ ÁÚÚä íĒÑß-2
.ÇáĒŎÚíÑ æÇáíĩÑ-3
.äĪä ÇáĒĒĒ ÇááìÇæÑĒ äáíĩÑĪ-4
.ÇĒĪÇÐ ÝÑä ĒĪä ÇáĒŎÇŎíä-5
.ĪĩÇÑ Úái ĪÇäĒ ØÑĪĪ Áíä äáŎæØ íĒĒ ŎÇĪĒä Úái ÇŎáÇĪä-6

ÇáÇŎŎÑÇÑ áÇ íĒŎá ĪĪ ÇáÚíÑ /ã33
:ÇáÇŎŎÑÇÑ: ÇáĀĪĒÇÑ Úái ÝÚä äääæÚ æäæ ÞŎäÇä
.äÇ íäŎĀ Úä ŎĒĒ ŎäÇæí (ĪÇĪáí) ÞÇáĪæÚ-1
.äÇ íäŎĀ Úä ŎĒĒ ĪÇÑĪí (ÚíÑ ŎäÇæí: æäæ äæÚÇä-2
.Ā- ä áĪĒ
.ĒÚíÑ ä áĪĒ
ææÝĪÇ äääÇĪĒ 1007 ĒäŎ Úái Āä ÇáŎäÇä Ýí ÇáÇĪÑÇä ÇääáĪĒ Úái Çá äĪĒĒ æÝí ÇáÇĪÑÇä ÚíÑ
.ÇääáĪĒ Úái ÇääĪÑä
:æää ÝÑæÚáÇ

.ÇŎŎÑ äĀßä ØÚÇä äáÚíÑ ÝíÝÚ äĒäá Āä ÞÇä äĒáíÇ Āæ ÞíäĒä Āä ÞÇä ää ÇáĪíÇĒĒ-1
ÇŎĒĀĪÑ ŎíÇÑĒ áÚĪĒ ÁíÇä áĪÞŎÚ ŎĪÑÇÄ æÇäĒäĒ ÇääĪĒ Ýí æŎŎ ŎĪÑÇÄ ÝĀäá ĪæÇŎá-2
ÇáÑíáĒ æĪÝÚ ĀĪÑĒ ÇáĀíÇä ÇáĒÇĪĒ Āæ ÞÇÑĒÇ äÞŎÚ ĒĪÑ äáĪĒ ŎÇÚĒ æÇäÞŎĒ ÇáĪĒ ĒĪĪ
.ÇáÇĪÇÑĒ
.äæ äĪä Īäá ŎÇĒä Úái ĀäŎÇä Ýáä ÞĒäá áĪäá íŎäá Ēääá-3
.ŎÞŎ ĪíäÇÑ Ýí äĪĒĒĒ æáÇ íĩÑĪ ÁáÇ ĒÇáßŎÑ ĒßŎÑ æĪÝÚ ĒäääÇ-4
.ĀĪä ĪíæÇä ĪĀŎá Ýí ÞĪÑ ĪßŎÑ æĪÝÚ Ēääá-5

ã 43 (äÇ ĪÑä ĀĪĐä ĪÑä ÁÚŎÇÄä)
.ÝÇáĀĪĐ æÇáÁÚŎÇÄ Ýí ÇáĪÑÇä ŎæÇÄ
.ÝÇáÑŎæĒ íĩÑä ÁÚŎÇÄäÇ æĀĪĐäÇ-1
.ĪÝÚ ŪŎæĒ ää äÇá ÞÇŎÑ Ýí ĪÚæí äáÞÇŎÑ íŎäá-2
.ĀĪĐ æÇÚŎÇÄ ĀĪÑĒ Ýí ÇääæÇĪ æÇáÚäÇÄ-3
.ĀĪĐ æÇÚŎÇÄ ĀĪÑĒ äáĪÇá æÇääŎÚæĐ ÇáĐí ĪÝĒĪ äáĪĒ æÇáĪÚ -4
:æäÇĪĒ ĀĪÑĪ ĒŎĒääÇ æáí

»ã 53 °äÇ ĪÑä ÝÚää ĪÑä ØáĒä
ÝĪäÇ íĩÑä Úái ÇáĀäŎÇä äĒä ÇáÚää æÇáÑŎæĒ æŎäÇĪĒ ÇáŎæÑ æÇáíäíä ÇáßÇĒĒĒ íĩÑä ĀíŎÇ
.ØáĒä ää ÚíÑä; ĒĀä ĪĀäÑ ĒĐáß; Āæ íŎæÞä Āái ÝÚää Āæ íßæä æÇŎŎĒ Āæ ĀáĒ äá
.æíŎĒĒä ää Đáß ØáĒ Çáíäíä ää ÇáßÇĒĒ æĐáß ĪÝÚÇ áĪæÞ ÇääÇŎ. áĀä Çääßæä Úä Çáíäíä ÞÑíäĒ

ã/23 (ÇáĪÇĪĒ ĒäŎä ääŎäĒ
(ÇáÖÑæÑĒ ÚÇäĒ æĪÇŎĒ
æää äĐÇ ÇáÞĒĪá ĒíÚ ÇáæÝÇÄ: ÝĀäá ääÇ ÞĒĒĒ ÇáĪæä Úái Āää ĒĪÇÑí äŎĒ ÇáĪÇĪĒ Āái Đáß
.ÝŎÇÑ äÑÚíÇ
. æäääÇ: ĒĪæíŎ ÇáĀĪÇÑĒ ; ĒĪæíŎ ĪĩÇÑ ÇáĒÚíä (äÚ ĪäÇáĒ ÇääĒíÚ)
ĒĪæíŎ ÇáŎäá; ÇáÇŎĒŎäÇÚ; ÇáĪĒäá Āái ÇáĪäÇä æĒĪæíŎ ÇáÇŎĒĒĪÇÑ Úái ÇáŎÇÚÇĒ ÞÇáĀäÇäĒ
æÇáĀĐÇä æĒÚää ÇáÞÑĀä æÇáÝÞä; áĀä ÇáÇŎĒĒĪÇÑ Úái ÇáŎÇÚÇĒ ĒÇŎá ÞíÇŎÇ ; ÝĪæŎä
. ÇáÝÞäÇÄ äáĪÇĪĒ ÇŎĒĪŎÇäÇ
ĒŎĒĒÈ ÇáĀäÇÄ ĒÇáÝŎĒ; ÇáĀßä ää ÇáÚäíäĒ Ýí ĪÇÑ ÇáĪÑĒ; ĀĒÇĪĒ ÇääŪÑ äääÚÇääĒ
æÇáĒÚáíä(1)[ÇáŎíæŎí 88/ĒÇŎ 33]

ÞÇÚĪĒ ĀŎÇŎíĒ
ÇääŎÞĒ ĒĪäĒ ÇáĒíŎĩÑ
ÇáĀŎá ÝíäÇ: (íĩĪ Çäää Ēßä ÇáŎŎ...) (æäÇ ĪÚä Úáißä Ýí ÇáĪíä ää ĪÑĪ...)
»...ÇáĀĪÇĪĒ: ĪĩĒ ĀĪāĪ Úä ĪÇĒÑ °ĒŪĒĒ ĒÇáĪíÝĪĒ ÇáŎáĪĒ
»Ñæí ÇáŎĪÇä Úä ĀĒĪ äÑĪÑĒ °ĀääÇ ĒŪĒĒä ĲĪŎÑíä æää ĒŪĒĒæÇ äŪŎÑíä
» ĪĩĒ ĀĪāĪ Úä ĀĒĪ äÑĪÑĒ ° Āä Īíä Çääá íŎÑ ĒäÇĒÇ

Næi ÇáÓíÇä Uä ÚÇÆÓÉ °aç ÍiÑ ÑÓæá Çááá (Ö) Èiä ÅãÑiä Áaç ÇÏÈÇÑ ÅíÓÑääÇ aç ää íßä
» ÅÈäÇ

.ÞÇá ÇáÚáäÇÁ: íÈÍÑÌ Úái àÐä ÇáÞÇÚÍÈ ÌaiÚ ÑÍÖ ÇáÖÑÚ æÈÏÝÝÇÈä
ÅÓÈÇÈ ÇáÈÏÝÝ

.ÌÇÁ Ýí ÇáäæÇÈÈ ÇáÚáiÈ Ýí ÈæÓíí ÇáßæÇÈÈ ÇáÍÑíÈ Ö 101

ääÓÇÝÈ ÇáÞÖÑ ÇÚÈÈÑ Ýí äÖÞÈ

ÞÖÑ æÌáÚ Èä ÝÖÑ ÇáÖÇÆä

ææÌæÈ Íí àÇÓíÇ æáíÇÖÑí

ÍÑä æÈÚÑíÈ áÖÇä ÍÇÑä

äÓí áíÝ Ýí ÇáÈáÇÈÈ ÚíÈÈ

áæáí ää ÈÈÚí ÖæÇì ÇáíÇßä

æßÐÇ ÇáÐäÇÈ Áái ÇíÇÁ ÖäÇíÈ

ÝíäÇ Úái ÇáÖäÇí áíÓ ÈáÇÖä

æääØáß ÇáÓÝÑ ÇáÈÑÍÖ Þí ÅÈì

ÈÈäÝá áíÇá ÇáÑßæÈ áÑÇÆä

æÓÞæØ ÌäÚÈ Åæ ÞÖÇÁ ááÈí

Þí ÓÇÝÑÈ áÚä ÈÞÑÚÈ ÞÇÓä

ÞÇáæ æÅßá ÇááíÈ ááäÖÖÑ

Èä ÖÞæØ ÝÑÖ ÖáÇÈä ÈÈíää

æÇáãÑÇí ÈÇáäÖÞÈ ÇáíÇÚíÈ Áái ÇáÈÏÝÝ æÇáÈÑíÖ ÈäÞÈÖì ÇáÞÇÚÍÈ ÁääÇáí ÇáäÖÞÈ

ÇáäÈíÇæÖÈ ááíæí ÇáÚÇííÈ; Áaç ÇáäÖÞÈ ÇáØÈíÚíÈ Ýí Çáíæí ÇáÚÇííÈ ÇáÈí íÓÈáÖääÇ ÚÇÍÈ

ÅíÇÁ ÇáæÇìÈÇÈ ÝáÇ äÇáÚ äääÇ Èá áÇ íäßä ÇáÝßÇß ÇáÈßáíÝÇÈ ÇáäÖÑæÚÈ ÚääÇ; áÄä Þá

æÇÍÈ áÇ íÚÑí Úä äÖÞÈßäÖÞÈ ÇáÚáä æÇÈÈÓÇÈ ÇááÚíÓÈ æÇáÓáÇÈ æÇáÓíÇä æÇáíáÇí; æäÐä

.ÇáäÖÞÈ áÇ ÈæìÈ ÇáÈÏÝÝ Ýí ÇáÈßáíÝ; áÄä ÇáÈÏÝÝ Ýíä ÁääÇá æÈÝÑíØ

:æäÚái ÇáÞÇÚÍÈ

.Ää ÇáÖÚæÈÈ ÈÖíÑ ÓÈÈÇ ááÈÓáíä æÇáÄÖá Ýí ÇáÖÑÚ äÈäÇÈ Úái ÇáÈíÓíÑ æÇáÈÖáíä

:ÅÓÈÇÈ ÇáÈÏÝÝ ÓÈÚÈ

:ÇáÓÝÑ: ÞÇá Çáäææí æÑíÖä ÈäÇáíÈ-1

Å-äÇ íÈÈ ÒÈÇáØæíä ÞØÚÇ (3 ÅíÇä æáíÇáíäÇ): æäæ: ÇáÞÖÑ; æÇáÝÖÑ æÇáäÓí ÅßÈÑ ää íæä
.æáíáÈ

.æÖÇí ÇáíäÝíÈ ÖÞæØ ÇáÄÖíÈ

.È-äÇ áÇ íÈÈ Èä ÞØÚÇ : ÈÑß ÇáíäÚÈ æÅßá ÇááíÈÈ

.Ì-äÇ Ýíä ÍáÇÝ æÇáÄÖí ÇÏÈÖÇÖä Èä: æäæ ÇáíäÚ

.Ì- äÇ Ýíä ÍáÇÝ æÇáÄÖí Úíä ÇÏÈÖÇÖä Èä: ÇáäÝá Úái ÇáíÇÈÈ; æÇáÈíää

»ÞÇá ÇáÚÖÇáí °æßÐáß ÇáÞÑÚÈ Èíä ÇáäÓÇÁ

.ÇáäÓíÇä-2

.æäæ Úíä ÈÐßÑ ÇáÓíÁ Úái ÇáíÇÍÈ Ááíä

ää ÇáäÞÑÑ Úái ÇáÝÞáÇÁ Ää ÇáäÓíÇä íÚÈÈÑ áÚÐÑÈ ÖÑÚíÈ ÈÖÞØ ÇáäÅÇíÐÈ Úái ÁääÇá ÈÚÖ

ÇáæÇìÈÇÈ ÇáíáíÈ æÄä ÞÇä áÇ ÈÄÈíÑ áá Ýí ÇáíÞæÞ æÇáÞÖÇÁ; Ýää äÓí ÇáÖáÇÈ Ýí æÞÈäÇ

ÝÄää áÇ íÚÈÈÑ äääáÇ ááÇ; æää äÓí ÐßÑ ÇÓä Çááá Úái ÇáÐÈíÈÈ ÝÄääÇ áÇ ÈíÑä; æää Åßá Ýí

.ÑäÖÇä açÓíÇ ÝÄää áÇ íÝÖÑ

:ÇáÅßÑÇá-3

: íÖÈÑØ Ýí ÇáÅßÑÇá Ää

.Èßæä ääá íÞíÑ Úái ÁíÞÇÚä-1

.ÚíÖ ÇáäßÑä Úä íÝÚä ÈäÑÈ ÁæäÞÇæäÈ Åæ ÇÓÈÚÇÈä-2

Ää íßæä ÚÇíäÇ Ýææ ÞÇá ØáÞäÇ æÁáÇ ÞÈäÈß ÚíÇ ÝáíÓ ÈÇßÑÇá; ÞÇáæÇ æáÇ ííÖá ÇáÅßÑÇá-3

.ÈÞæá ÇáäßÑä æÁáÇ ÞÈäÈ äÝÓí Åæ ÞÝÑÈ Åæ áíæ Ðáß

æäæ ÇáÈáííí ääá äæÞÇíÑ Úái ÇáÁíÞÇÚ ÈÖÑÈ æÈÑí Åæ ÈÇÈáÇÝ äÝÓ ÅæÚÖæ Åæ ÈíÈÓ áííí Åæ

.ÈäÇ äæ Íæä Ðáß áÐí ÍÇä

æÇáÅßÑÇá íäáÚ ÇáÖÇä ÇáäÓÈßÑä ÈÚÈíä æÅÐÇ ÞÇä ÅßÑÇáÇ ááíÆÇ ÝÄä ÇáÖÑÚ íÞíä Èä

ááäÓÈßÑä ÚÐÑÇ ÝíäÇ íÞíä Úáiä ää áíÚæÑÇÈ ÇáÁÝÚÇá ÇáÈí íÓÈßÑä ÚáiáÇ; æää Èä ÇÈí

ááäÓÈßÑä ÇáÈáÝÙ ÈßááÈ ÇáßÝÑ ÓíÇáÈ ááÝÓä ÞäÇ ÅÈíÈÈ áá ÇáÖÑÞÈ æÖÑÈ ÇáíäÑæÅÈáÇÝ

.äÇá ÇáÚíÑ æÇáÝÖÑ Ýí ÑäÖÇä

Çáíáá: æäæ Úíä ÇáÚáä ääá ÖÄää Ää íÚáä æäæ ÁíÖÇ íÚÈÈÑ áÚÐÑÈ ÖÑÚíÈ açáÚÈ ää äÅÇíÐÈ-4

: ÇáäßáÝ Úái ÇáÄääÇá æää ÈíÓíÑÇÈä

Å-íäá Çáæßíä ÈÚÓä äæßáá áá ÈÓÈäÑ áÚä æßÇáÈä æÈäÝÐ ÚÞæíä Úái Çáäæßá ÍÈí íÈáÚä ÍÈÑ

.ÇáÚÖá ÍÝÚÇ ááíÑí

Èæää ÅÓáá æäæ ÈÚíí Úä ÍÇÑ ÇáÄÓáÇä ÍÇááÇ ÈÇáÈßÇáíÝ ÇáÈí íÝÑÖäÇ Úáiä ÇáÄÓáÇä; ÝÄä

.íäáá Ýí äÈä áÐä ÇáíÇá íÚÈÈÑ ÚÐÑÇ açáÚÇ ää äÅÇíÐÈä Úái ÁääÇá ÇáæÇìÈÇÈ ÇáíáíÈ

.íæää ÖÑÈ ÇáíäÑ ÍÇááÇ ÝáÇ Íí æáÇ ÈÚÓíÑ

Ì-æääáÇ äæ ÍäáÈ ÇáÖæíÈ ÇáßÈíÑÈ Ää ÅÑÖÇÚáÇ áÖÑÈäÇ ÇáÖÚíÑÈ äÝÓí áááßÇí áÇ ÈÖää

. ÇáäáÑ

ãæããÇ áæÈÇÚ ÇáæŌí ãÇá ÇáíÉíã Èã ÇíÚí Æã ÇáÉíÚ æÞÚ ÈÙÈã ÝÇÍŌ æÞÇá áã ÁÚáã ÈÞÈã
.ÍÚæÇã

ÇáãÑŌ: æÑíŌã ßÈíÑÉ: ÇáÉíã; ÇáÞÚæí Ýí ÇáŌáÇÉ ; ÇáÉíáÝ Úã ÇáíãÇÚÉ æÚ ÍŌæã-5
ÇáÝŌíáÉ; ÇáÝŌÑ Ýí ÑãŌÇã; ÇáÇŌÉæÇÈÈ Ýí Çáíí æÝí Ñãí ÇáíãÇÑ æÆÈÇÍÈ áíÚæÑÇÈ ÇáÇíÑÇã
.ãÚ ÇáÝííÈ; ÇáÉíÇæí ÈÇááíÇŌÇÈ

.ãÚÑ ÇáŌÈíÈ Áãí ÇáÚæÑÈ . æÇáÁíãÇÁ æÇáíãÚ Èíã ÇáŌáÇÉíã
ÇáÚŌÑ æÚãæã ÇáÉáæí: ßÇáŌáÇÉ æÚ ÇááíÇŌÉ ÇááÚÝæ ÚããÇ ßíã ÇáÞÑæí æÇáíãÇãã-6
æÇáÈÑÇÚíÈ æÇáÞíí æÇáŌíí; æŌíã ÇáŌæÇÑÚ; æÆÈÑ áíÇŌÉ ÚŌÑ ŌæÇáã æÞÑÞ ÇáŌíæÑ ÁÐÇ
Úã Ýí ÇáãŌÇíí æÇáãŌÇÝ; æãÇ íŌíÈ ÇáíÈ Ýí ÇáíæŌí áã ÑæÈ ÇáÈÞÑ æÈæãã ; æÚÈÇÑ
ÇáŌÑÞíã(1)[ÇáŌÑÞíã: ÑæÈ ÇáíãÇÑ æÇáÝÑŌ æÇáíãÈí áãÈÞÑ æÇáÈÚíÑ áãÇÈá æÇáÚãã]; æÞáíã
ÇáííÇã ÇááíŌ

.æŌãÑ ÇáãÑÈ; æÑæÈ ãÇ æŌæÁã Ýí ÇáãÇÁ
æÑãÇí ÇáÑæÈ æÇáÚÐÑÈ áÁããÇ ÈŌãÑ ÈÇáíÑÞ æÁáÇ áŌã áíÇŌÉ ÇáíÈŌ ÁÐÇ ßÇã ÇáÑæÈ ãÇÍÈ
ÇáííÞ

æãŌÑæÚíÈ ÇáÇŌÈíãÇÑ ÈÇáííÑ ÝÞŌ æÆÈÇÍÈ ÇáÇŌÈÞÈÇá æÇáÇŌÈíÈÇÑ Ýí ÞŌÇÁ ÇáíÇÍÈ Ýí
ÇáÈãíÇã; æãŌ ÇáãŌíÝ

.æãŌí ÇáíÝ æÇáÚãÇáÉ; æÆÈÇÍÈ ÇáÇÝÚÇá ÇáßÈíÑÈ æÇáÇŌÈíÈÇÑ Ýí ŌáÇÈ ŌíÈ ÇáíæÝ
æÆÈÇÍÈ ÇáãÇÝáÉ Úãí ÇáíÇÈÈ Ýí ÇáŌÝÑ æÝí ÇáíŌÑ Úãí æíã; æãÇ ííßã Úãí ÇáãÇÁ
ÈÇáÇŌÈÚãÇá æÇíÇã æÈÑíÇ Úãí ÇáÚŌæ; æÇáÆÈÑÇí Ýí ÇáÚãÑ Ýí ŌíÈ Çáíí

.æÇáíãÚ Ýí ÇáãŌÑ; æÈÑß ÇáíãÇÚÉ; æÇáíãÚÈ ÈÇáÇŌÞÇÑ ÇáãÚÑæÝÈ
.æßĐáß áÇ íŌíÑ ÇáãÇÁ ÇáÈÚííÑ ÈÇáãßÈ æÇáŌíã æÇáŌíãÈ æßá áÇ íŌŌŌŌæãã Úãã
.æÁßá Çáæáí áã ãÇá ÇáíÉíã ÈÞíÑ ÆíÑÈ Úããã

æãíÈ Ōæã ÇáãÇÝáÉ ÈÇáããÇÑ; æÆÈÇÍÈ ÇáÉíáã áã Çáíí ÈÇáÁíŌÇÑ æÇáÝæÇÈ; æãÈŌ ÇáííííÑ
ááíßÈ; æÈíÚ ÇáÈíŌ Ýí ÞŌÑã; æÇáŌáã; æÇáÇßÈÝÇÁ ÈÑÁíÈ ÛÇãÑ ÇáÚÈÑÈ æÇáããæÞí
ÇáãÈãÇáÉ; æÈÇÑŌ ÇáíÇÑ Úã ÁŌÇŌãÇ æÇáííÇÑÇÈ

æÇáÇÞÇáÉ; æÇáíæÇáÉ; æÇáÑãã; æÇáŌãÇã; æÇáÇÈÑÇÁ; æÇáÞÑŌ
æÇáŌÑßÈ; æÇáŌáí; æÇáííí; æÇáãßÇáÉ; æÇáÇíÇÑÈ; æÇáãŌÇÞÇÈ
.æÇáãŌÇÑÚÉ; æÇáÞÑÇŌ; æÇáÚÇÑíÈ; æÇáæííÚÈ
æÆÈÇÍÈ ÇáãÚÑ Úãí ÇáíŌÈÈ; æáãÈÚáíã; æÇáÇŌãÇí æÇáãÚÇããÈ æÇáãÚÇáíÈ æÆÈÇÍÈ ÆÑÈÚÈ
ãŌæÈ

.ãŌÑæÚíÈ ÇáŌáÞÇÈ æÚííãÇ; æÇáÑíÚÈ
ãŌÑæÚíÈ ÇáÉíííÑ Ýí ßÝÇÑÈ Çáíãã áßÈÑÈ æÞæÚã ÈíãÇÝ ßÝÇÑÈ ÇáÚãÇÑ æÇáÞÈá
.æÇáíãÇÚ; ááíÑÈ æÞæÚãÇ æáÁã ÇáãÞŌæí ÇáŌíÑ ÚããÇ
ÇáÉíííÑ Èíã ÇáÞŌÇŌ æÇáííÈ. ÇáæŌíÈ

.ÇŌÞÇŌ ÇáÆÈã Úã ÇááíÈãíã Ýí ÇáíŌã
æÞí ÈæŌÚ ÆÈæíáíÝÈ Ýí ÇáÚÈÇíÇÈ ßáãÇ: Ýãã íÞã ÈãÞŌ ÇáæŌæÁ Úãí ãŌ ÇáÚæÑÈ ; æãã íŌÈÑŌ
ÇáãíÈ æãÇ Çáíãß Ýí ÇáŌãÇÑÈ ; æãã íŌÈÑŌ ÇáÝÇÈíÈ æÁŌÞŌ ÇáÞÑÇÁÈ Úã ÇáãÁãæã; æãã ííŌ
ÈßÈíÑÈ ÇáÇíÑÇã ÈãÝÚ
æÁŌÞŌ ÇáŌãÁãíãÈ Ýí ÇáŌáÇÈ

.æÁŌÞŌ áŌæã ÇáÈÝÑíÞ Úãí ÆŌãÇÝ ÇáŌßÇÈ ÇáÈãÇáíÈ æŌíÞÈ ÇáÝŌÑ
æãã ííÚã ááíí ÁáÇ Ñßáíã. ÇáæÞæÝ æŌæÇÝ ÇáŌíÇÑÈ; æãã íŌÈÑŌ ÇáŌãÇÑÈ áã æãÇ ÇáŌÈÑ; æãã
ííÚã ÇáŌÈÚÈ ßáãÇ ÆÑßÇãÇ Èã ÇáÆßÈÑ; æãã íæíÈ ÇáÚãÑÈ Ýí ÇáÚãÑ
.æŌáÇÈ ÇáÝÑíŌÈ ÞÇÚíÇ Ýí ÇáŌÝíãÈ æÚ ÇáÞíÑÈ Úãí ÇáÞíÇã

æãã ÇáÉíÝíÝÇÈ Ýí ÇáŌÑíÚÈ: ÇáŌæã ŌãÑ Ýí ÇáŌáÉ; æÇáíí ãÑÈ Ýí ÇáÚãÑ; æÇáŌßÇÈ ÑÈÚ
ÇáÚŌÑ
.æŌÚ ÆÈæ íáíÝÈ Ýí ÈÇÈ ÇáÞŌÇÁ ßĐáß æÇáŌãÇíÇÈ . ÝŌíí ÈæáíÈ ÇáÝÇŌÞ
æÞÇá: Áã ÝŌÞã áÇ íÚŌãã æÁããÇ íŌÈíÞã
.æãã íæíÈ ÈŌßíÈ ÇáŌãæí íããÇ áíÇá ÇáãŌáãíã Úãí ÇáŌáÇí
æãã íÞÈá Çáííí Çááííí Ýí ÇáãŌÇáí
:ÇáŌÈÈ ÇáŌÇÈÚ: ÇáãÞŌ æÇáŌÚÝ-7

.ÝãÐÇ ææÚ áã ÇáãŌÞÈ; ÁÐ ÇáãÝæŌ áíÈæáÉ Úãí íÈ ÇáßãÇá ÝãÇŌÈã ÇáÉíÝíÝ Ýí ÇáÈßáíÝÇÈ
æãã Đáß: Úíã ÈßáíÝ ÇáŌÈí æÇááíãæã

æÚíã ÈßáíÝ ÇáãŌÇÁ ÈßÈíÑ ããÇ íÈÈ Úãí ÇáÑíÇá: ßÇáíãÇÚÉ æÇáíãÚÈ æÇáíãÇí æÇáíŌíÈ æÈíãã
ÇáÚã (ÇáííÈ) ; æÆÈÇÍÈ æŌŌ ÇáíííÑ æíã ÇáĐãÈ
Úíã Èíãã ÇáÚã Úãí ÇáŌÇÝÚíÈ Úãí ÇáãŌÇÁ ÈíãÇÝ ÇáíãÝíÈ Úãí ÇáÑÁí ÇáÁŌí

ÁãæÇÚ ÈíÝíÝÇÈ ÇáŌÑÚ
ÞÇá ÇáŌíí ÚŌ Çáíã: ÈíÝíÝÇÈ ÇáŌÑÚ ŌÈÈ ÁãæÇÚ
.ÈíÝíÝ ÁŌÞÇŌ: ßÁŌÞÇŌ ÇáíãÚÈ æÇáíí æÇáÚãÑÈ æÇáíãÇí ÈÇáÁÚÞÇÑ-1
ÈíÝíÝ ÈãÞíŌ: ßÇáÞŌÑ Ýí ÇáŌÝÑ Úãí ÇáÞæã ÈÁã ÇáÆÈãÇã ÁŌã-2

.ÈíÝíÝ ÇÈíÇá: ßÇÈíÇá ÇáæŌæÁ æÇáÚŌá ÈÇáÈíãã; æÇáÞíÇã Ýí ÇáŌáÇÈ ÈÇáÞÚæí-3
.ÈíÝíÝ ÈÞíã: ßíãÚ ÇáŌáÇÈ Ýí ÚÑÝÈ; æÈÞíã ÇáŌßÇÈ Úãí Çáíãæ æŌßÇÈ ÇáÝŌÑ-4

ÊÍÝÍÝ ÊÃÍÎÑ: ßÌÁÚ ÇáÔáÇÉ ÝÍ ãÒÌáÝÉ. æÊÃÍÎÑ ÑãÖÇã ááãÑíÖ æÇáãÓÇÝÑ; æÊÃÍÎÑ ÇáÔáÇÉ-5
.áãá íÔÊÚá ÊÃáÐÇÐ ÛÑÍÐ
.ÊÍÝÍÝ ÊÑÍÎÖ: ßÔÑÈ ÇáãÌÇÓÉ ááÊÍÇæí; æÔáÇÉ ÇáãÓÊÌãÑ; æÔÑÈ ÇáÌãÑ ááÚ Ò É-6
.æÇÔÊÎÑß ÇáÚáÇÆÍ ÓÇÈÚÇ : ÊÍÝÍÝ ÊÚíÑ ÒÊÚíÑ àÚã ÇáÔáÇÉ ÝÍ ÇáÌæÝ-7

ÁÐÓÇã ÇáÑÍÖ ÝÍ ÇáãÐãÈ ÇáÓÇÝÚÍ
.ãÇ ìÈÈ ÝÚáãÇ: ßÃÁá ÇáãíÊÈ ááãÖØÑ; æÇáÝØÑ äã ÍÇÝ ÇáãáÇß; æÃÓÇÚÈ ÇáÚÔÈ ÊÇáÌãÑ-1
ãÇ ìãÈ: ßÇáÐÖÑ ÝÍ ÇáÓÝÑ; æÇáÝØÑ áãá íÖÐ Úáíã ÇáÔæã ÝÍ ÖÝÑ Áæ ãÑÖ ; æÇáãÚÑ Ááí-2
.ÇáãíØæÈÈ
.ãÇ ìÈÇÍ: ßÇáÓáã-3
.ãÇ ÇáÃ æ àí ÊÑßãÇ: ßÇáÌáÚ æÇáÝØÑ áãá áÇ ìÈÖÑÑ -4
ãÇ ìßÑã ÝÚáãÇ: ßÇáÐÖÑ ÝÍ ÁÐã äã ÊáÇÈ ãÑÇÌá(1) [ÇáãÑÇÍÚ: ÇáÇÔÈÇã æÇáÚÇÆÑ ááÓíæØí -5
.92 æÇáÇÔÈÇã áÇÈã ãÌã 83-84 æÚáí ÌÍÑ 32]
ããÇÍÚÈ: ÇáãÖÐÈ æÇáÌÑÌ ÁããÇ íÚÈÈÑÇã ÝÍ ãæÖÚ áÇãÖ Ýíã; æÃãÇ áÚ ÇáãÖ ÊÌáÇÝã
ÝáÇ; æáÐÇ ÐÇá ÆÈæÌáÝÈ æãÌã ÑÌããÇ Çáãá ÊÌÑáÈ ÑÚÍ ÍÓÍÔ ÇáÌÑã æÐØÚã ÁáÇ ÇáÇÐÌÑ
.æÌæÒ ÆÈæ ìæÓÝ ÑÚíã ááÌÑÌ æÑÌ Úáíã ÊãÇ ÐÑÑãÇ
æÐÇá ÇáÃãÇã ÆÈæÌáÝÈ ÈÈÚáíÚ àÌÇÓÈ ÇáÇÑæÇÈ áÐæãá Úáíã ÇáÔáÇã °ÁããÇÑßÖ» æáÇ
.ÇÚÈÈÇÑ ÚáÌã ÈÇáÈææí ÝÍ ãæÖÚ ÇáãÖ

»ÇáãÇÍÈ °ÇáÃãÑ ÁÐÇ ÖÇÐ ÇÈÓÚ
ÁÍ Áãá ÁÐÇ ÔæãíÈ ãÖÐÈ ÝÍ ÝÚá Ææ ÆãÑ ìÈÈ ÁÌÇÍ ÑÍÔã æÈæÓÚÈ áÐãß ÇáÓÍÐ; ÝÁÐÇ
.ÇáÌÝÚÈ ÇáÖÑæÑÈ ÇáÌÇÚÍÈ Ááí ÇÈÓÇÚ ÇáÃãÑ ÚÇÍ ÇáÃãÑ Ááí áÇ ßÇã Úáíã
.æãÐã ÇáÐÇÚÍÈ Ðæá ááÓÇÝÚÍ æÐÌ ÁÌÇÈ ÚããÇ ÝÍ ÊáÇÈÈ ãæÇÖÚ
.ÁÐÇ ÝÐÌÈ ÇáãÑãÈ æáíãÇ ÝÍ ÖÝÑ; ÝæáÈ ÁãÑãÇ ÑÌáÇ ìæÒ-1
.ÐÇá ìæãÓ Èã ÚÈÌ ÇáÁÚáí: ÝÐãÈ áã ßÍÝ áÐÇ; ÐÇá: ÁÐÇ ÖÇÐ ÇáÃãÑ ÇÈÓÚ
ÝÍ ÆæÇáí ÇáÍÖÝ ÇáãÚãæãá ÈÇáÓÑÐíã; ÁÌæÒ ÇáæÖæÁ äããÇ; ÝÐÇá: ÁÐÇ ÖÇÐ ÇáÃãÑ-2
.ÇÈÓÚ
ÓÆá Úã ÇáÐÈÇÈ ìáÓ Úáí ÛÇÆØ Èã ìÐÚ Úáí ÇáÈæÈ; ÝÐÇá: Áã ßÇã ÝÍ ØíÑÇãã áÇ ìÝ Ýíã-3
.ÑÌáÇã; æÁáÇ ÝÇáÓÍÁ ÁÐÇ ÖÇÐ ÇÈÓÚ
æããá ÚßÖ áÐã ÇáÐÇÚÍÈ: ÁÐÇ ÇÈÓÚ ÇáÃãÑ ÖÇÐ. ÝÐáíã ÇáÁÚãÇá ÝÍ ÇáÔáÇÈ Óæãí Èã; æÁÐÇ
.ÖÇÍÈ ÇáÌÑßÇÈ áÇ íÓÇáí ÈãÇ
.ÐÇá ÇáÚÒÇáí ÝÍ ÇáÁÍÇÁ ìãÚÇ Èíã áÇÈíã ÇáÐÇÚÍÈíã: ßá áÇ ÊÌÇæÒ Úã Ìã ÇáÚßÖ Ááí Òã
:æãá ÇáãÓÇÆá ÇáãíÑÍÈ ÊÈÈãÇ
.Çáãíã ÁÐÇ áã íÓÈØÚ ÁÌÇÁ ÇáÌã ìãÚÑ Áæ í ÐÓØ Úáíã-1
.ÐÈæá ÔãÇÍÈ ÇáãÓÇÁ æÌãã ÝÍ ÇáæãÇÍÈ æÇáÌãÇãÇÈ-2
.ÆÈÇÍÈ Áßá ÇáãíÊÈ æãÇá ÇáÚÍÑ áÚ ÇáÔãÇã-3
.ÌæÇÒ ÇáÇÌÇÑÈ Úáí ÇáØÇÚÇÈ ÍÝÚÇ ááÓÚÇÆÑ-4
....ÌæÇÒ ÍÝÚ ÇáÓÇÑÐ-5
ÇáÐÇÚÍÈ ÇáßÈÑÌ ÇáÌÇáÓÈ

°ÇáÚÇÍÈ áÌßáÈ» ã/36 (1) [ÇãÚÑ ÇáÇÔÈÇã æÇáãÚÇÆÑ áÇÈã ãÌã 93. ÇáÇÔÈÇã ááÓíæØí 99.
.Çáãíã ÇáÝÐáí ÌÚ2/983. ÒÑÍ ÇáãÌáÈ Úáí ÌÍÑ 40. ÒÑÍ ÇáãÌáÈ ááÆÈÇÓÍ 78]
.»ÃÓáãÇ Ðæãá Ò °ãÇ ÑÃã ÇáãÓáãæã ÍÓãÇ Ýãæ Úáí Çáãá ÍÓã
ÑæÇá ÁÌãí ÝÍ ßÈÇÈ ÇáÓáÈ -æáíÓ ÝÍ ÇáãÓáí - Úã ÇÈã ãÓÚæí ÈáÝÚ: Áã Çáãá áÚÑ ÝÍ ÐææÈ
ÇáÚÈÇÍ ÝÇÍÈÇÑ áÌãíÇ Ò ÝÈÚÈã ÈÑÓÇáÈã Èã áÚÑ ÝÍ ÐææÈ ÇáÚÈÇÍ ÝÇÍÈÇÑ áã ÁÓÍÇÈÇ
ÝÍÚããã ÁãÖÇÑ Ìãã ææÖÑÇÁ æÈíã; ÝãÇ ÑÃã ÇáãÓáãæã ÍÓãÇ Ýãæ Úáí Çáãá ÍÓã; æãÇ ÑÃã
ÇáãÓáãæã ÐÈÍÇ Ýãæ Úáí Çáãá ÐÈÍ . ° æãæ ææÐæÝ ÍÓã. æÁÌÑÌã ÇáÈÓÇÑ æÇáØÍÇáÓÍ
.æÇáØÈÑÇáí æÃÈæ áÚíã æÇáÈíãí ÝÍ ÇáÇÚÈÐÇÍ
æÐÇá ÇáÌÇÝÚ ÇÈã ÚÈÌ ÇáãÇÍí : Ñæí ãÑÝæÚÇ Úã ÁãÓ ÈÇÓãÇÍ ÓÇÐØ; æÇáÃÓÍ æÐÝã Úáí ÇÈã
.áÓÚæí (1) [ßÖÝ ÇáÌÝÇÁ æãÓíã ÇáÃáÈÇÓ 2/263]

ÈÚÑÍÝ ÇáÚÇÍÈ
.»ãÐã ÇÈã ÚÇÈÌã ÝÍ ÑÓÇáÈã: ãÖÑ ÇáÚÑÝ ÝÍ ÈãÇÁ ÈÚÖ ÇáÃÍßÇã Úáí ÇáÚÑÝ
ÐÑÑ Çáããí ÝÍ ÒÑÍ ÇáãÚáí: ÇáÚÇÍÈ ÚÈÇÑÈ ÚãÇ íÓÈÐÑ ÝÍ ÇáãÝæÓ äã ÇáÃãÑ ÇáãÈßÑÑÈ
:ÇáãÚÐæáÈ Úáí ÇáØÈÇÚ ÇáÓáíãÈ. æáí ÁãæÇÚ ÈáÇÈÈ
.ÇáÚÑÝÍÈ ÇáÚÇãÈ: ßæÖÚ ÇáÐÌã (ÌáÝ Áã áÇ íÓÚ ÐÌãã) íÚáí ÌÌã
.æÇáÚÑÝÍÈ ÇáÌÇÓÈ: ßÇáÑÝÚ æÇáãÖÈ ááãÌÇÈ
.æÇáÚÑÝÍÈ ÇáÖÑÚÍÈ: ßÇáÔáÇÈ æÇáÒßÇÈ. ÈÑßÈ áÚÇãíãÇ ÇáãÚæíÈ ÈãÚÇãíãÇ ÇáÖÑÚÍÈ
æÝÍ ÇáãÓÈÖÝÍ: ÇáÚÇÍÈ æÇáÚÑÝ áÇ ÇÓÈÐÑ ÝÍ ÇáãÝæÓ äã ÌãÈ ÇáÚÐæã æÈáÐÈã ÇáØÈÇÚ
.ÇáÓáíãÈ ÈÇáÐÈæã
ÐÇá ÇáÝÍÑ ÇáÈÒíæí: ÝÍ ÈÇÈ áÇ ÈÈÑß Èã ÇáÌíÐÈ: ÈÈÑß ÇáÌíÐÈ ÈÌáÇáÈ ÇáÇÓÈÚãÇá
.æÇáÚÇÍÈ
ÝãÐÇ ÇáÃÈÑ Ìã ÈÚÈÈÇÑÈã æãÑãÇã Úáí Áã ÇáÃãÑ ÇáÐÍ ìÑÍ ÚÑÝ ÇáãÓáíã Úáí ÇÚÈÈÇÑã äã
ÇáÃãÑ ÇáÍÓáÈ ìßæã Úáí Çáãá ÁãÑÇ ÍÓãÇ ; æÃã áÌÇáÝÈ ÇáÚÑÝ ÇáÐÍ íÚÌã ÇáãÇÓ ÍÓãÇ ìßæã

Yíá ÍNÌ æOíB; æÇááá íPæá °æāÇ ÍÚá ÚáíBá Yí Çáííá ää ÍNÌ« æāæ Ää BÇä äæPæYÇ Úáì ÇÈà äOÚæí
.YÄä ää ÍBä ÇáāNÝæÚ áÄäá áÇ äííá äāNÁí Yíá
æäÚáì ÇāPÇÚÍÉ: Ää ÇáÚÇÍÉ ÚÇæÉ BÇäÊ Äæ ÍÇÖÈ ÈìÚá ÍBāÇ áÄÈÈÇÈ ÍBä ÖNÚí; æäÚáì äíBāÉ
Áí áí ÇáāNÍÚ Úáí ÇáāÒÇÚ áÄäāÇ Íáíá íÈäì Úáíá ÇáíBā; æÇáÚNÝ æÇáÚÇÍÉ Yí áÓÇä ÇáÖNÚííá
.áYÚÇä äÈNÇÍYÇä äÚäÇāāÇ æÇíí
æÇáÚÇÍÉ Äæ ÇáÚNÝ: ÍBāÇ áÄÈÈÇÈ ÇáíBä ÇáÖNÚí ÄÐÇ ää íNÌ äO Yí ÐáB ÇáíBä ÇáāNÇÍ
ÄÈÈÇÈä; YÄÐÇ æNÍ ÇáāO Úáá ÈäæìÈä æáÇ íæO ÈNß ÇáāO æÇáÚáá ÈÇáÚÇÍÉ; áÄäá áíO
ääÚÈÇÍ íP ÈÚíN ÇáāOæO (áÇ æOíÉ äæÇNÈ)

:ÄPÓÇä ÇáÚNÝ

:ÇáÚNÝ æÇáÚÇÍÉ íBæäÇä Úáì æíáíá: ÇáÄæá íPÓä Äáì ÈäÇÈÈ ÄPÓÇä-1
ÇáÚNÝ ÇáÚÇä: æāæ ÚNÝ áíÆÈ ÚíN äíOæO ÈØÈÐÈ ää ØÈPÇÈäÇ æāæ ÇáÚNÝ ÇáíÇNí ääÐ Úáí-1
ÇáOíÇÈÈ . ÍÈì íæäÇ äÐÇ; äÈÇá ÐáB: ÄÐÇ ÍáY ÓíO PÇÆáÇ °æÇááá áÇ ÄOÚ Píáí Yí ÍÇN YáÇä«.
ííäÈ OæÇÁ Íá ÈáB ÇáíÇN äÇOíÇ Äæ NÇBÈÇ ; ÄäÇ áæ æOÚ Píáá Yí ÇáíÇN Íæä Ää íííáÇ áÇ
íííäÈ áÄä æOÚ ÇáPíá Yí ÇáÚNÝ ÇáÚÇä ÈäÚáì Çáííæá
ÇáÚNÝ ÇáíÇO : æāæ ÇOÓáÇÍ ØÇÆYÉ äíOæOÈ. Úáì ÓíÁ BÇÓÈÚäÇá ÚááÇÁ Çááíæ °áYÚÈ-2
»ÇáNÝÚ« æÚááÇÁ ÇáÄÍÈ BááÈ ° ÇáāPí
ÇáÚNÝ ÇáÖNÚí: æāæ ÚÈÇNÈ Úä ÇáÇOÓáÇÍÇÈ ÇáÖNÚÍÉ BÇáOáÇÈ æÇáOßÇÈ -3
.æÇáíí; YÇÓÈÚäÇááÇ Yí ÇááÚáì ÇáÖNÚí Äááá äÚäÇäÇ ÇááÚæí
:æÇáæíá ÇáÈÇáí íPÓä ÁíOÇ Äáí PÓáíá

ÇáÚNÝ ÇáÚááí: æÐáB BÈÚÇNÝäá Úáì ÇáÈíÚ ÈÇáÈÚÇØí ää ÚíN ÓíÚÈ áYÚíá ÈÇáÁíÇÈ-1
.æÇáPÈæá; æÈÚÇNÝäá Úáì Ää ÇáOæìÈ áÇ ÈOY Äáì OæíáÇ ÁáÇ ÈÚÍ Ää ÈPÈO ÌOÁÇ ää äāNāÇ
ÇáÚNÝ ÇāPæáí: BÈÚÇNÝ ÇáāÇÓ Úáì ÁOáÇP áYÚ Çáæáí Úáì ÇáÐBÑ Íæä ÇáÄäÈì; æÈÚÇNÝäá-2
Úáì ÁOáÇP áYÚ Çááíá Úáì ÚíN áíá ÇáOáB
:æäá íáÈ ÈÇáíÉ íPÓä ÇáÚNÝ Äáì PÓáíá

ÚNÝ Óííí: æāæ áÇ ÈÚÇNÝä ÇáāÇÓ æáíOÈ Yíá äíÇáYÉ ääO æáÇ ÈYæíÈ äOáíÉ æáÇ ÍáÈ -1
äYÓíÉ; BÈÚÇNÝäá æPÝ ÈÚO ÇáāPæáÇÈ æÈÚÇNÝäá Ää áÇ íPíáá ÇáíÇØÈ Äáì ÍOíÈÈä ää ÈíÇÈ
.æíáæí æáíæäÇíÚÈÈN äííÉ æáíO ää ÇáāN

ÚNÝ YÇÓí: æāæáÇ ÈÚÇNÝä ÇáāÇÓ ääÇ ííÇáY ÇáÖNÚ Äæ ííáÈ ÖNÑÇ Äæ íYæÈ äYÚÇ-2
BÈÚÇNÝäá ÈÚO ÇáÚPæí ÇáNÈæíÉ Äæ ÈÚO ÇáÚÇÍÇÈ ÇáāOÈäBÑÈ Yí ÇáāÄÈä æÇááæÇáí æBÈíN
ää ÇíÉYÇáÇÈäá
æYí BÓY ÇáÄÖNÇN/ ÇáāāÇN 1/182 áááÓYí: ÇáíPíPÈ ÈÈNß ÈíáÇáÉ ÇáÚÇÍÉ BÇáāÐN ÈÇáOáÇÈ
.æÇáíí; æíáY ÈÄä áÇ íÁBá áíáÇ . YáÇ ííáÈ ÈÄBá ÇáOáB
ÇÚÈÈÇN ÇáÚÇÍÉ
:íNÍÚ Yí ÇáYPä Äáì ÇÚÈÈÇN ÇáÚÇÍÉ æÇáÚNÝ Yí äOÇÆá BÈíNÈ äāāÇ
Oä ÇáííO; ÇáÈææÚ; ÇáÄäOÇá; ÄPá ÇáííO ; ÇááYÇÓ; æÇáÄYÚÇá ÇáāāÇYíÉ ááOáÇÈ; ÇáäíÇOÇÈ
.ÇááÚYæ ÚááÇ; äPíÇN ÇáāÇÁ ÇáBÈíN
.æYí Oæä íæä ÇáOß; PÈæá ÇāPÇOí ÇááííÉ; æYí ÇāPÈO æÇáÇPÈÇO æííæá ÇáíáÇä

ÈÈæÈ ÇáÚÇÍÉ

ÇáÚÇÍÉ Yí ÇáííO: Úáì ÄÈì ÍáíYÉ æáíáí ÈäNÈíá æÚáì ÄÈì íæOY ÈäNÈ. PÇá ÇáOíæOí æYí-1
.ÈÈæÈä ÈÇáāNÈ æÇáāNÈíá ÍáÇY; æÇáÄOí ÇáÈÈæÈ
.ÇáÇÓÈÍÇOÈ: ÈäNÈ ÈÈÈÈ ÈáÇ ÍáÇY ÓæÇÁ Yí ÇáāÈÈíÁä æÇááÚÈÇÍä-2
äÇáÇ íáÈÈ ÈÇáāNÈ æáÇ ÈÇáāNÇÈ ÇáBÈíNÈ; BÇáāOÈÍÇOÈ ÇáÈí ÈNì íæäÇ ÍäÇ æíæäÇ äPÇÁ-3
æÇÓÈäN ááÇ ÇíæÇN äBÐÇ Èä ÇØÈP Çáíá Úáì áæä æÇíí; YÄäá áÇ íáÈPØ ááÇ PíN ÁíÇä Çáíá ÈáÇ
ÍæY
.ÇáíÇNíÉ: ÈáÇÈ äNÇÈ-4
.ÇāPÇÆY: ÈáÇÈ äNÇÈ-5
.ÇíÈÈÇN ÇáOÈì PÈä ÇáÈææÚ ÈÇáāāÇBÓÉ; ííÈÈN ÈäNÈíá Úáì ÇáÄPá-6

ÈÚÇNÖ ÇáÚNÝ äÚ ÇáÖNÚ (1)[ÇäÚN ÇáÇOÈÇä æÇáÚÇÆN ááOíæOí ÖÚ 102. ÇäÚN ÇáÇOÈÇä
.æÇááÚÇÆN áÇÈä äííá ÖÚ 96]

:æāæ äæÚÇä

.ÄííáāÇ: Ää áÇ íÈÚáP ÈÇáÖNÚ ÍBā; YíPíá Úáíá ÚNÝ ÇáÇÓÈÚäÇá-1
. Yáæ ÍáY áÇ íÁBá áíáÇ ; YÁBá OāBÇ ää ííáÈ æÄä OāÇä Çááá áíáÇ
Äæ áÇ ííáO Úáì ÈOÇØ Äæ ÈíÈ ÖPÝ Äæ Yí OæÄ ÖNÇÍ ää ííáÈ ÈÇáíáæO Úáì ÇáÄNÖ æÇä OāÇäÇ
Çááá ÈOÇØÇ ; æáÇ ÈíÈ ÇáOáÇÁ æÄä OāÇäÇ Çááá ÖPÝÇ ; æáÇ Yí ÇáOáO æÄä OāÇäÇ Çááá
. ÖNÇÍÇ
ÇáÚNÝ Yí ÍáíÚ ÐáB áÄäāÇ ÇÓÈÚááÈ Yí ÇáÖNÚ ÈOáíÉ ÈáÇ ÈÚáP ÍBä æÈBáíY; æBÐÇ áæ ÍáY áÇ
íNßÈ ÍÇÈÈ ää ííáÈ ÈNßæÈ ÇáBÇYÑ æÇä ÓäÇä Çááá ÍÇÈÈ
. ÇáÈÇáíÉ: Çä íÈÚáP Èä ÍBä YíPíá Úáì ÚNÝ ÇáÇÓÈÚäÇá -2
Yáæ ÍáY áÇ íOáí; ää ííáÈ ÁáÇ ÈÐÇÈ ÇáNßæÚ æÇáOíæí; ÄæáÇ íOæä ää ííáÈ ÈäOáP ÇáÄäOÇB; Äæ
. áÇ íáBí í ä È ÈÇáÚPí

.æææ ßÇä ÇááÝÙ ìÈËÓí ÇáÚææä æÇáÕÑÚ ìÈËÓí ÇáÈÍËÓ ÇÚÈÈÑËËË ÇáÕÑÚ Úái ÇáÄÏÍ
Ýææ ÍáÝ áÇ íÁßá áÍÇ ää ííäÈ ÈÇááíÈÈ; Áæ ÁæÒì áÁÐÇÑÈä ää ÈÍá æÑÈÈä ÚááÇ ÈÈÍËËË
.ÇáÕÑÚ ÁÐ áÇ æËÍÈ äæÇÑÈ

ÈÚÇÑË ÇáÚÑÝ äÚ ÇááÚÈ
ÇÍÈÁÝ Ýí Çááßíä ääääÇ Úái ÇáÈÚÇÑË
ÁäÇ ÇáíäÝíÈ: ÝÐí ÐÇá ÇáÒíáÚí æÚíÑä ° ÈÄä ÇáÁíäÇä æÈáíÈ Úái ÇáÚÑÝ áÇ Úái ÇáíÐÇÆÐ
: ÇááÚæíÈ ÝäÈáÇ
áæ ÍáÝ áÇ íÁßá ÇáíÈË ÌáÈ ÈäÇ íÚÈÇíä Áää Èáíä; ÝÝí ÇáÈáÇí ÇááßíËÓÈ ííä ÈÍÈË Çáßáí; æÝí
.ÇáÒíä æÇáíÇÈÇä ííäÈ ÈÍÈË ÇáÄÑË; æáÇ ííäÈ ÈÁßá ÇáíáæíÇÈ æÄä ßÇäÈ ää ÇáØÍíä
: ÁäÇ ÇáÒÇÝÚíÈ ÝÐí ÇÍÈÁÝæÇ
: ÐÇá ÇáÐÇÓí ÍÓíä-1

.ÇáíÐíÈ ÇááÝÚíÈ æßíäÈ ÚááÇ ÈÇáæËÚ ÇááÚæí
.ÐÇá ÇáÈÚæí: ÇáÚÑÝ ìÈíä áÄä ÇáÚÑÝ íßä Ýí ÇáÈËÑÝÇÈ ÓíäÇ Ýí ÇáÇíäÇä -2
ÐÇá ÇáÑÇÝÚí Ýí ÇáØáÇÐ: ° Áä ÈØÇÈÐ ÇáÚÑÝ æÇáæËÚ ÝÐÇß æÄä ÇÍÈÁÝÇ; ÝßáÇä ÇáÄËÓÇÈ
ííáí Áái ÇáæËÚ. æÇáÄäÇä æÇáÚËÇáí íÑíÇä ÇÚÈÈÇÑ ÇáÚÑÝ; æÐÇá Ýí ÇáÁíäÇä: Áä ÚáÈ
.ÇááÚÈ ðíäÈ Úái ÇáÚÑÝ
ÐÇá ÇÈä ÚÈí ÇáÓáÇä: ÐÇÚÍÈ ÇáÁíäÇä: ÇáÈäÇÁ Úái ÇáÚÑÝ ÁÐÇ ää íËËÑÈ; ÝÄä ÇËËÑÈ

.ÝÇáÑíæÚ Áái ÇááÚÈ æÚáiä äËÇÆá
.ÍáÝ áÇ íÁßá ÇáÑÁæË: áÇ ííäÈ ÈÁßá ÑÁæË ÇáÚËÇÝÑ æÇáíÈÇä-1
.ÁæÒì ÈÍÇÈÈ áÝáÇä: íÚË ÝÑËÇ Áæ ÈÚáÇ Áæ ÍáÇÑÇ Úái ÇáááËËË; áÇ ÇáÄÈä æÇáÈÐÑ -2
ÁæÒì ááÐÑÇÁ: Ýáá ííä ää áÇ ííÝÙ æíÐÑÁ Ýí ÇááËÓÝ; ÁæáÇä æíäÇä íáÚÑ Ýí ÁííäÇ Áái -3
.ÇáæËÚ; æÝí ÇáÈÇáí Áái ÇáÚÑÝ æææ ÇáÁÚáÑ

»ÇáÐæÇÚÍ ÇááÈÝÑÚÈ Úä ° ÇáÚÇÍÈ áíßäÈ
ÇÓÈÚáÇä ÇááÇÓ ÍÈ íÈ ÇáÚáá Èä /á37-1
æäÚáÇÇÇ ßÇáÒÇÈÐÈ

- .ËÑæË ÇáÚÑÝ: æíÈíää äÇÍÈÇä-2
- Á-ÇááÇ ÈÚÈÈÑ ÇáÚÇÍÈ ÁÐÇ ÁËÑÍÈ Áæ ÚáÈÈ /á41
- .È-ÇáÚÈÈÈ ááÚÇáÈ ÇáÒÇÆÚ áÇ ááäÇÍÑ/á42
- : ÁÓÓ ÇÚÈÈÇÑ ÇáÚÑÝ ÇááÝÚí: æÈÈíää ÈáÇÈ ææÇÍ-3
- .Á-ÇáíÐíÈ ÈÈÑß ÈíäÇáÈ ÇáÚÇÍÈ /á40
- .ÈÚÇáßÈÇÈ ßÇáíËÇÈ ä/69
- .ÌÇáÇËÇÑÇÈ ÇááÚæíÈ ááÁíÑÓ ßÇáÈíÇä ÈÇááÓÇä /á70
- : ÁÓÓ ÇÚÈÈÇÑ ÇáÚÑÝ ÇáÚááí: æÈÍíä ÈáÇÈ ææÇÍ -4
- .Á-ÇááÚÑæÝ ÚÑÝÇ ßÇááËÑæË ËÑËÇ ä /á43
- .È-ÇááÚÑæÝ Èíä ÇáÈÍÇÑ ßÇááËÑæË Èíäää /44
- .Ì-ÇáÈÚíä ÈÇáÚÑÝ ßÇáÈÚíä ÈÇááË /45

: ÐÇÚÍÈ
ÇáíÐíÈ ÈÈÑß ÈíäÇáÈ ÇáÚÇÍÈ
Áí ÁÐÇ ÇËÈÍ ÇááÚái ÇáíÐíí ááÝÙ ääæÑÇ ÚÇÍÈ æÚÑÝÇ æËÇÚ ÇÓÈÚáÇáá Ýí áÚái ÁíÑ
ÝÁää íËÈÚáá Ýí ÇááÚái ÇáÐí ÇÓÈÚáá Ýí ÈÚÐÑ ÇáíÐíÈ; äÈÇá Ðáß : áæ ÍáÝ ÐÇÆáÇ Áääí áÇ
.Áßá ää äÐä ÇáÒíÈÈ áÇ ííäÈ ÁÐÇ Áßá ää ÍËÈäÇ
ÇááíÇË ÆßÈÑ æßÐÇ ÁÐÇ ÐÇá áÇ ÁËÑÈ ää äÐÇ ÇáááÑ ÝËÑÈ ää ÁäÇÁ äääæÄ ää Ðáß ÇáááÑ áÇ
. ííäÈ Úái ÁÈí ÍáíÝÈ æííäÈ Úái ÇáÒÇÍÈä

: ÐÇÚÍÈ
ÇáßÈÇÈ ßÇáíËÇÈ
æÇááßËË Ýí äÐä ÇáÐÇÚÍÈ äæ Áää ßäÇ íæË áÇÈáíä Áä íÚÐí ÈíäááÇ äËÇÝáÈ ÚÐí ÈíÚ Áæ
. ÁíÇÑÈ Áæ ßÝÇáÈ Áæ áÇ Áái Ðáß Úä ÇáÚÐæí íæË áááÇ ÚÐí Ðáß æßÈÈÈ ÁíËÇ
ÇáÄËÇÑÇÈ ÇááÚæíÈ ááÁíÑÓ ßÇáÈíÇä ÈÇááÓÇä
íÝää ää äÐä ÇáÐÇÚÍÈ Áä ÇËÇÑÈ ÇáÁíÑÓ ÇááÚæíÈ äää ßÇáÄËÇÑÈ ÈÇáíí Áæ ÇáíÇÍÈ áí
ßÇáÈíÇä ÈÇááÓÇä; áÁää áæ ää ÈÚÈÈÑ ÁËÇÑÈä ääÇ ÓíÈ áÚÇááÈä áÁíí ää ÇááÇÓ; æáßÇä ÚÑËÈ
. áááæÈ ÍæÚÇ

áÇíáßÑ ÈÚíÑ ÇáÁíßÇä
ÈÈÚíÑ ÇáÄËÇä /á39
ää ÇááÚáæä ÐËÚÇ Áä ÇáÁíßÇä ÇáÈí ÈÈÚíÑ áí ÇáÁíßÇä ÇáÇÍÈáÇÍÈ °ÇáßíÇÓíÈ«
æÇáÇÓÈËÓÇáíÈ æÇáÇÓÈÍÓÇáíÈ; ÁäÇ ÇáÈÇÈÈÈ ÈÇááËËË ÝáÇ íáßä ÈÚíÑáÇ ÁÈÍÇ ßíÑáÈ
ÇááíÑáÇÈ æÇáíáæÇÈ æÇááËÇÝÍÈ æÇáÑÈÇ æÇáÚËÈ æääÇáÁÈ ÇáÚÇáíä æææÇáÇÈ ÇáßÝÇÑ
.æÇáÈæáí íæä ÇáÓÍÝ æáíÇÑÈÈ ÇááÁääíä æÈÐÑíÈ ÇáááÇÝßíä ÈËÇáÈ æíÇÓíÈ
: Ðæá ÇÈä ÚÇÈÍíä
æÇáÚÑÝ Ýí ÇáÕÑÚ ää ÇÚÈÈÇÑ

.áĐÇ Úáíá Çáíßá Đí íłÇÑ (1) [áíáæÚÉ ÑÓÇÆá 2/114]
.æËÛíÑ ÇáÁíßÇá ÁáÇ áÝÓÇí ÇáÓàÇá ÈÝĐíÇá ÇáæÑÚ æÇáÈĐæí
.æÁáÇ ÈÛíÑ ØÑÇÓ ÇáíÇÉ æÓßááÇ ææÓÇÆá ÇáÚíÓ
æßĐáß ÝÁá ÈÚÓ ÇáÁíßÇá ÇáÓÑÚíÉ Đí íßæá æÈáíÇ Úái ÚÑÝ ÇááÇÓ æÚÇíÇÈää; ÝÁá ÇíÈáÝÈ
ÇáÚÇíÈ Úá ÓàÇá ĐÈáá ÈÈÛíÑ ÒíÝíÈ ÇáÚáá ÈæĐÈÓí Çáíßá; ÁáÇ ÁÓáá ÝáÇ íÈÛíÑ. ÒØÑíĐÈ
.ÇáÈíÇÈ ÇáíÇßá æÇáÓæÑí æÇáĐÓÇÁ
ĐÇá ÇÈá ÚÇÈííá: °æááĐÇ ĐÇáæÇ Ýí ÓÑæØ ÇáÇíÈáÇí. Ááá áÇÈí Ýíá ää áÚÑÝÈ ÚÇíÇÈ
ÇááÇÓ; ÝßÈíÑ ää ÇáÁíßÇá íÈáÝ ÈÇíÈáÇÝ ÇáÓàÇá; ÈÈÛíÑ ÚÑÝ Áááá; Áæ áííæÈ ÓÑæÑÉ; Áæ
áÝÓÇí Ááá ÇáÓàÇá; ÈííÈ áæ ÈĐí Çáíßá Úái áÇ ÒÇá Úáiá ÁæáÇ áÓà ääá ÇááÓĐÈ æÇáÓÑÑ
ÈÇááÇÓ æíÇáÝ ĐæÇÚí ÇáÓÑíÚÉ ÇááÈáíÈ Úái ÇáÈíÝíÝ æÇáÈíÓíÑ æíÝÚ ÇáÓÑÑ æÇáÝÓÇí
áÈĐÇÁ ÇáÚÇáá Úái ÁÈá áÚÇá æÁíÓá Áíßá . æááĐÇ ÈÑí áÓÇí ÇááĐáÈ ÍÇáÝæÇ áÇ áÓ Úáiá
ÇááíÈáí Ýí äæÇÓÚ ÒÈíÑÈ ÈáÇÁ Úái áÇ ÒÇá Ýí Óááá; áÚáááá ÈÁáá áæ ÒÇá Ýí Óáááá áĐÇá ÈáÇ
ĐÇáæÇ Èá ÁíĐÇ ää ĐæÇÚí áĐáÈá«(1) [ÓÑí ÇáÁÈÇÓí áááíáÈ ÓÚ 82-83/ áÓÑ ÇáÚÑÝ Ýí ÈáÇÁ
.ÈÚÓ ÇáÁíßÇá Úái ÇáÚÑÝ áíáæÚÉ ÑÓÇÆá ÇÈá ÚÇÈííá ÍÚ2/125]

:æää ÇáÁáÈáÉ Úái áĐÇ
Ýí ÇááĐáÈ ÇáíáÝí: ÇáÚáá ÇáæÇíÈ ÓÑÚÇ Úái ÓíÓ áÇ íÓí ÇÓÈÆíÇÑá Ýíá; æáÇ íæÓ áá ÁíĐ -1
ÁíÑÈ Úáiá Úái ÁÈí ÍáíÝÈ æÇáÓÇíÈíá. ÝÇáĐíÇá ÈÇáÚÈÇíÇÈ æÇáÁÚáÇá ÇáííáÈÈ ÇáæÇíÈÈ
ÒÇáÇáÇáÈ æíØÈÈ ÇááÚÉ æÈÚáíá ÇáĐÑÁá æÇáÚáá áÇ íæÓ ÁíĐ ÇáÁíÑÈ Úáiá Ýí ÁÓá ÇááĐáÈ.
Èá Úái ÇááÈÈíÑ Áá íĐæá ÈĐáß áíÇáÇ áÁáá æÇíÈ Ííáí(1) [Çááííá ááÓÑĐÇÁ 547Ý áĐáÇ Úá
.ÇáÈíÇÆÚ ÇíÇÑá 4/191. áíáæÚÉ ÑÓÇÆá ÇÈá ÚÇÈííá 2/126]
ÁáÇ Áá ÇááÈÁíÑíá ÁÈÇíæÇ ÁíĐ ÇáÁíÑÈ áÚÑÇ áĐÚáí Çáááá; æÇáĐÓÇÚ ÚØÇÁ ÇááÚáíá ÇáÈí
ÒÇáÈ Ýí ÇáÓíÑ ÇáÁæá. áÚ Áá áĐÇ áíÇáÝ ááÇ ÇÈÝĐ Úáiá ÇáÁáÇá æÇáÓÇíÈÇá ää Úíá íæÇÓ
ÇáÇÓÈÆíÇÑ æÁíĐ ÇáÁíÑÈ Úáiá ÒÈĐíÈ ÇáØÇÚÇÈ; ää ÇáÓæá æÇáÓáÇÈ æÇáíí æĐÑÇÁÈ
.ÇáĐÑÁá

ÈÓáíá ÇáÁíÑ ÇááÓÈÑß ÍíÈ ÓÇÚ ÇáÝÓÇí æÁá áĐÇ áíÇáÝ áĐÇÚíÈ Çáíí ÇáÁáíáÈ áÇ ÈÓáá -2
.ÁáÇ ÈÇáÈÛí

Áá ÇáæÓí áíÓ áá Áá íÓÇÑÈ Ýí áÇá ÇáíÈíá æÇáæĐÝ; æÈÚíá ÇíÇÑÈá ÁßÈÑ ää Óáá Ýí-3
.ÇááÈÑ; æää ÈáÇÈ Óáíá Ýí ÇáÁÑÇÓí; áÚ Áá ÇááĐáÈ ÁÓáÇ áÇ íÓáá æáÇ ííí ÈáíÈ
.ääÚ ÇááÓÇÁ ää ÍÓæÑ ÇááÇÚÉ-4

.ÈíÚ ÇáæÝÇÁ æÚĐí ÇáÇÓÈÓáÇÚ-5
.ĐÈæá ÑÁíÈ ÇÈáíá Ýí ááÇá ÑáÓÇá áÚ Áá ÁÓá ÇááĐáÈ ÇáíáÝí áÇíÈÈÈ ÁáÇ ÈÑÁíÈ íáÚ ÚÚíá-6

Ýí Óíí ÇáÈíÇÑí ÓæÇá ÇáÇÈá Íáá ÝíáÇ Ó ÈÇáÈÑß ÍÈí íáĐÇáÇ ÓÇíÈáÇ æÁáÇ ÓííáÇ ÚÈáÇ-7
.ÝÁáÑ ÈÈíÚáÇ

ääÇÝÚ ÇááÚÓæÈ ÚíÑ áÈĐæáÈ Úái ÇáíáÝíÈ áÁá ÇáááÇÝÚ ÚíÑ áÈĐæáá; æáĐÇ áÇ íÓáá-8
ÇáÚÇÓÈ ääÇÝÚ ÇááÚÓæÈ ÈíáÇÝ ÇáÈáÇÈÈ -ÇáÓÇÝÚí....- æáßá ÇááÈÁíÑíá ää ÇáíáÝíÈ ÁÝÈæÇ
ÈÈÓáíá ÇáÚÇÓÈ ÁíÑÈ ÇááÈá Úá ääÇÝÚ ÇááÚÓæÈ Ýí áÇá ÇáæĐÝ æÇáíÈíá æÇááÇá ÇááÚí
.ááÇÓÈÚáÇá

.ĐÓÇÁ ÇáĐÇÓí ÈÚááá íÇÆÓ Úái ÇáíáÝíÈ æääÚá ÇááÈÁíÑæá-9
ÓÑæØ ÇáÚíÇáÈ Úái ÇááÈĐíáíá ÚíÑáÇ Úái ÇááÈÁíÑíá; æáĐÇ ÈáÇÓá ÇááÈÁíÑæá ää ÇÓÈÑÇØ-01

.ÇáÚíÇáÈ ÇááÓáĐÈ Áái ÇáÚíÇáÈ ÇááÓÈíÈ
.ääÚ ÒÈÇÈÈ ÇáííÈ Èá Íæá Óáá ÚáÑ Èá ÚÈí ÇáÚÓíÓ --

ÇáÚĐÇÑÇÈ Úái ÈíÚáÇ íÓÈÑØ ÈÓáíááÇ Áæ ÈÓáíá áÝÇÈííáÇ áááÓÈÑí ÍÈí íÈá ÇáĐÈÓ . æÇáíæá --
.íÚÈÈÑ ÇáĐÈÓ äáĐ ÈÓíá ÇáĐØÚÉ Ýí ÇáÓíá ÇáÚĐÇÑí

ÚíÈ ÇááÓáĐÈ Ýí ÇááÇÓí äáĐ Íáá ÇáĐÇÓí æÇáíæá ÈÚí ÇáÇÓÈÆáÇÝ æÇááĐÓ; æÈÈíá ÇáÚíÈ --
.ääĐ ÇÚÈÈÇÑ Çáíßá áÈÑáÇ

ÒÇá ÁÈæíáíÝÈ íÑí Úíá ÈÓßíÈ ÇáÓáæí; áÁáá íßÈÝí ÈÇáÚíÇáÈ ÇáÚÇáÑÈ; æÚáíáÇ ÈÛíÑ ÇáÓáá
Ýí ÍíÇÈ ÇáÓÇíÈíá ÇÓÈÑÇØ ÈÓßíÈ ÇáÓáæí; æáíÈá áĐá ÇáĐÇÚíÈ ÈĐÈæáíá ááÓáÇÈ ÇáĐÑÇÝí
.æÇÈá ÇáĐíá

ĐÇá ÇáĐÑÇÝí(1) [ÇáÝÑæĐ. ÇáÝÑĐ 28 ÇááÓÁáÈ ÇáÈÇáÈÈ 1/177] : Çáíáæí Úái ÇáááĐæáÇÈ ÁÈíÇ
.»ÓáÇá Ýí Çáííá æíáá ÈáĐÇÓí ÚááÇÁ ÇááÓáíá æÇáÓáÝ ÇááÇÓíá
.æĐÇá ÇÈá ÇáĐíá(2) [ÁÚáÇá ÇááæĐÚíá ÍÚ3 Óí]

:ÈÛíÑ ÇáÝÈæí æÇíÈáÇÝáÇ ÈíÓÈÈ ÈÛíÑ ÇáÁÓááÈ æÇáÁáßáÈ æÇáÁíæÇá æÇááíÇÈ æÇáÚæÇÆí
áĐÇ ÝÚá ÚÚíá ÇááÝÚ ÍíÇ ; æĐí æĐÚ ÈÓÈÈ Çáíáá Èá ÚáØ ÚÚíá Úái ÇáÓÑíÚÉ Áæ ÍÈ ää ÇáíÑí
æÇááÓĐÈ æÈßáíÝ áÇ áÇ ÓÈíá Ááíá; áÇ íÚáá Áá ÇáÓÑíÚÉ ÇáÈÇáÑÈ ÇáÈí Ýí ÁÚái ÑÈÈ ÇááÓÇáí
áÇ ÈÁÈí Èá; ÝÁá ÇáÓÑíÚÉ áÈáÇáÇ æÁÓÇÓáÇ Úái Çáíßá æáÓÇáí ÇáÚÈÇí Ýí ÇááÚÇÓ
æÇááÚÇí;æáí Úíá ÒááÇ æÑíáÈ ÒááÇ æáÓÇáí ÒááÇ æíßáÈ ÒááÇ; Ýßá áÓÁáÈ ÍÑíÈ Úá ÇáÚíá Áái
ÇáíáÈÑ; æÚá ÇáÑíáÈ Áái ÓíáÇ; æÚá ÇááÓáíÈ Áái ÇááÝÓíÈ æÚá ÇáíßáÈ Áái ÇáÚÈÈ ; ÝáíÓÈ ää
.ÇáÓÑíÚÉ. æÁá ÁííáÈ ÝíáÇ ÈÇáÈÆáíá«(1). [áĐáÇ Úá Çááííá ÇáÝĐáí 2/927]

ÈÚáíá ÇááÓ ÈÇáÚÑÝ/ ÑÁí ÁÈí íæÓÝ
ÍíÈ ÇáÑÈÇ (ÇáĐáÈ ÈÇáĐáÈ...)

ÁääÇ äÖ ÇáÑÓæá Ö Úái ÇáÈÑ æÇáÓÚíÑ ÁääÇ ãßíáÉ áßæääÇ ßÇäÇ Ýí Ðáß ÇáæÐÉ; ßÐ áß ÝÇááÖ Ýí Ðáß ÇáæÐÉ ßÇä ááÚÇÍÉ ÍÈì áæ ßÇä Ýí Ðáß ÇáæÐÉ; æÖá ÇáÈÑ áæ ÑÍ ÇááÖ Úái æÝÐá; ÝÍÈ ßÇáÈ ÇÁÚÁÉ áááÖ Úái Çáßíá Ýí ÇáÈÑ áí ÇÁÚÇÍÉ Èßæá ÇÁÚÇÍÉ áí ÇáááÚæÑ ÁáíáÇ; ÝÁÐÇ ÈÚíÑÈ ÈÚíÑ Çáíßá; ÝáíÖ Ýí ÇÚÈÈÇÑ ÇÁÚÇÍÉ ÇááÈÚíÑá ÇÁÍÇÍÈÉ áíÇÁÝÉ áááÖ .Éá Ýíá ÇÈÈÇÚ ÇááÖ; æÚÇáÑ ßáÇá ÇÈá ÇáááÇá ÈÑÍí áÐá ÇáÑæÇÍÉ íÐæá ÇÈá ÚÇÈÍá: ÌÒì Çááá ÇáÁáÇá ÁÈÇ íæÓÝ ÍíÑ ÇÁÍÒÇÁ Úá Ááá áÐÇ ÇáÖáÇá; ÝáßÍ ÓÍ Úááá ÈÇÈÇ ÚÚíáÇ áá ÇáÑÈÇ... ÁÐ Áá ÚÇÍÉ ÇááÇÓ ÍÑÈ ÇÐÈÑÇÓ ÇáíÑÇáá ÚÍÇ æáí áíÈáÝÉ Ýí .ÁæÖÇááÇ(1) [áÖÑ ÇáÚÑÝ/ ÇÈá ÚÇÈÍá. áíæÚÉ ÇáÑÓÇ.Æá 2/118 Ø áÇáæÑ]

.ÇáÐÇÚÍÉ ÇáÓÇÍÓÉ(1) [áÚái ÇáÐÇÚÍÉ áá ÇááíÁ -ÝÐÑÉ 615]

°ÁÚáÇá ÇáßáÇá Áæáí áá ÁááÇáá« ã 60

»æÝí ÇáÇÒÈÇá áÇÈá áíá Ö 135°ÁÚáÇá ÇáßáÇá Áæáí áá ÁááÇáá áÈì Ááßá ÝÁá áá íáßá Á ááá æáÐÇ ÇÈÝÐ ÁÓÍÇÈáÇ Ýí ÇáÁÖæá Úái Áá ÇáíßíÉ ÁÐÇ ßÇáÈ æÈÚÐÑÈ ÝÁáá íÖÇÑ Áái .ÇááíÇÒ

ÍáÝ áÇ íÁßá áá áÐá ÇááíÁÉ Áæ áÐÇ ÇáíßíÉ ÍáÈ Ýí ÇáÁæá ÈÁßá áÇ íÑÍ áááÇ; æÈááÇ Áá ÈÇÚáÇ æÇÒÈÑÈ ÈáÇ ãÁßæáÇ . æÝí ÇáÈÇáí ÈáÇ íÈÍÐ ááá ßÇáíÈÖ; æáæ Áßá Úíá ÇáÓÍÑÈ æÇáíßíÉ áá íáÈ .Úái ÇáÓÍí

.æÇáááíæÑ ÒÑÚÇ Áæ ÚÑÝÇ ßÇááÈÚÐÑ

æÁá ÈÚÐÑÈ ÇáíßíÉ æÇááíÇÒ Áæ ßÇá ÇááÝÚ áÖÈÑßÇ ÈáÇ áÑÍ Áááá áÚíá ÇáÇáßÇ. ßáá .ÁæÖì áæÇáíá

áÁá ÁááÇá ÇáßáÇá ÇÚÈÈÇÑá ÚÈÈÇ æÇáíÁ æÇáÚÐá íááÚÇá ÇááÑÁ áá ÇáßáÇá ÇÁÚÈÈ; æßÐáß .ÇÍÈÑÇá ÁÑÇÍÉ ÇááÈßáá

æíáá ÇáßáÇá Úái ÇáÈÁÓíÖ Áæáí áá ÇáÈÁßíí; Ýáæ ÐÇá: ÁáÈ ØÇáÐ ØÇáÐ ØÇáÐ ííáá Úái ÇáÈáÇÈ æáÇ íÖÍÐ ÍÚæÇá ÇáÈÁßíí; æßÐáß áæ ÁÐÑ áÓÍÖ ÈÚÖÑ ÍáÇáíÑ æÈíá ÓáíÇ Èá ÁÐÑ ÈÚÖÑÈ .ÍáÇáíÑ æÈíá ÓáíÇ íßæá áÐÑÇ ÈÚÖÑíá ÍíáÇÑÇ

áæ ÁæÖì ÈØÈá æáá ØÈá ÍÑÈ æØÈá ááæ; Óí æíáá Úái ÇáíÇÆÖ. æßÐÇ áæ ÁæÖì ÈÖÐ æáá ÖÐ ÍáÑ -1 .æÖÐ Óáá

. áæ æÞÝ Úái ÁæáÇíá æáíÓ áá ÁáÇ ÁæáÇí áÝÐ-2

ÐÇá ÇáÓÈßí: áíá ÇáÐÇÚÍÉ: ÁÐÇ ÇÓÈæì ÇáÁÚáÇá æÇáÁááÇá (Ö- 150 áá ÇáÓíæØí); ÁáÇ ÁÐÇ ÈÚÍ ÇáÁÚáÇá Úá ÇááÝÚ æÖÇÑ ÈÇááÖÈÈ Ááíá ßÇááÚÖ ÝáÇ íÖíÑ ÑÇÍÇ . æáá Èá áæ ÁæÖì ÈÚæí áá ÚííÇáá æáá ÚííÇá ááæ æÚííÇá ÐÓí æÈáÁÁ ÝÇáÁÓÍ ÈØáÇá ÇáæÓíÈ ÈáÖíáÇ Úái ÚííÇá .Çáááæ áÁá ÇÓá ÇáÚæí Úáí ÇáÇØáÇÐ áá æÇÓÈÚáÇáá Ýí ÚíÑá áÑíæí

:ÝÑæÚ ÇáÐÇÚÍÉ

ã 12 (ÇáÁÖá Ýí ÇáßáÇá ÇáíßíÉ)

ã 61 (ÁÐÇ ÈÚÐÑÈ ÇáíßíÉ íÖÇÑ Áái ÇááíÇÒ)

. ÇáíßíÉ: ÇÓÈÚáÇá ÇááÝÚ Ýí ÇááÚái ÇáÐí æÖÚá ÇáæÇÓÚ

ÇááíÇÒ: áæ ÇÓÈÚáÇá ÇááÝÚ Ýí ÚíÑ áÇ æÖÚ áá ÈÖÑØ Áá íßæá Èíá ÇááÚái ÇáíßíÉ æÇááÚái .ÇááíÇÒí ÚáÇÐÈ æááÇÓÈÈ

(.ÑÁíÈ ÁÓÍÇ Ýí ÇáíáÇá)

ÁÐÇ æÞÝ ÓÍÖá Úái ÁæáÇíá ÝÁáá íÖÑÝ áÇÈæÇÁ ÓáÈá æáÇ íÖÑÝ áÁÈæÇÁ ÁÈáÇÆá ÁáÇ ÁÐÇ .»ÇáÐÑÖÈ ÇáØÈÐÈ ÇáÁæáí °ÁæáÇíá

æÇáÈÚÐÑ ÁæáÇÚ

:Íßíí-1

.Á-ÁÑÇÍÉ ÇááÚái ÇáíßíÉ ááÈáÚÉ: ÁæÖì áÁæáÇíá æáá ÁÍÝÇÍ

.È-ÁÑÇÍÉ ÇááÚái ÇáíßíÉ ááßáÉ áÚ ÇááÖÐÈ ÇáÖÇÆÍÉ: ááá ÍáÝ ÇáÁßá áá Çááíá

ÈÚÐÑ ÚÑÝí: æáæ Áá íßæá ÇááÚái ÇáíßíÉ ááÝÚ ááíæÑÇ æáÈÑæßÇ áááÇÓ; ÝÇáÚÑÝ íÖÈÚáá-2

.áÐÇ ÇáßáÇá Ýí ÇáßÝÇÍÉ Úá Çáííæá Ýí ÇáíÇÑ ááá ÍáÝ áÇ íÖÚ Ðíáá Ýí ÍÇÑ ÝáÇá

ÈÚÐÑ ÒÑÚí: æßáÈ ÝáÇáÇ ÈÇáíÖæáÈ Úái æáæ Áá íßæá ÇááÚái ÇáíßíÉ ááÝÚ ááíæÑÇ ÒÑÚÇ -3

»Áí °áÑÇÝÚÉ æáíÇÝÚÉ

áæíáÝ ÈÁá íáßí ÁíáÈíÈ ííáá Úái ÇááíÇÒ æáæ ÇáÚÐí; æÇáááíæÑ ÒÑÚÇ ßÇáááíæÑ ÚÑÝÇ æÐí .ÈÈÚÐÑ ÇáíßíÉ áßæááÇ ááíæÑÈ Ýí ÚÑÝ ÇááÇÓ: ÍáÝ áÇ íÓßá ÇáíÇÑ áÇ ííÈ ÁÐÇ áÐá Ýí Çáíáæ

:ááÇÍÚÇÈ

.ÇááíÈ: ááÇ ÇÚÈÈÇÑ Ýí ÇáíÇáÈ Íæá ÇáÐÓÇÁ-1

ÐÇá ÇáÚÖÇáí Ýí ÇááÓÈÖÝí: Áá Íßá Çááá ÈÚÇáí Úái ÇáÁÖáÇÐ Ýí ÁááÇß ÇáÚÈÇÍ æÝí ÁÍßÇá ÇáÖÑÚ; æÐí Íßá Íá æÚáÇ Ýí ÁááÇß ÇáÚÈÇÍ ÈÁá ÚáÐ ÁÍßÇááÇ ÍÖæáÇ æÖæÇáÇ ÈÇáÁáÝÇÚ

.Íæá ÇáÁÑÇÍÇÈ ÇááíÑÍÈ

æÁáÇ ÁÍßÇá ÇáÖÑÚ ÝÈÈæÈáÇ áíÓ áÚáÐÇ ÈÇáÁáÝÇÚ; Èá Èßá áÇ Íá Úái ÑÓì ÇáÖÇÑÚ æÁÑÇÍÈá áá ÐÑíáÈ æíáÇáÉ -æÁá áá íßá áÝÚÇ - Èíáíá Ááá áæÈÇÚ áÇá ÈÇÍÑ ÈáÖáí ááá ÈÁÖÚÇÝ

Èäää ÝÇÓÈÈÒÑ æÙàÑ ÆÈÑ ÇáÝÑÍ Úáíá -Áí æää íÒÏÑ äää ÝÚá íæÈ Ùá ÇááÝÙ ÒÈÒ ÇáÈää
.æØáÈá- äá íáÝÐ ÇáÈíÚ ÁáÇ ÈÈáÝÙà ÈÁÐá ÕÇÈÐ Ææ ÁÏÇÓÈ áÇÍÐÈ Úáí ÆÈí íáíÝÈ -Ñíää Çááá
ÈíÁÇÝ ÁíßÇá ÇáÒÑÚ ÝÁää æáíÑí Èíá ííí ÇáÑÓæá Õ ÝÚá ÝÓÈÈ Úáíá Íá ÕÈæÈá Úáí ÑÕÇá æÈÈÈ
Çáíßá Èá; Èá ÕíÐ ÇáÒÑÚ ÈÒÑÝÇÈ ÇáÚÈÇÍ ÈÈí äá ÈÍÒá ÁíßÇáâÇ ÈÈá áÝÙ Èá ÈÈÚÓ ÇáÁáÝÇÙ
.ßÇáØáÇÐ

ÌæÑÇá ÇááÝÙ Èíá ÇáíÐíÐÈ æÇááìÇÒ æÇÓÈÚáÇá ÇááìÇÒ ÁÙáÈ: ÝÇáÚÈÑÈ ááíÐíÐÈ Úáí -2
.ÇáÁáÇá ÆÈí íáíÝÈ. æÐÇáÇ ÇááìÇÒ Ææí
ÝääÇ ÌÚáÇ ÚáÈÈ ÇáÇÓÈÚáÇá àÑÍÇ æää äá íÚÈÈÑá àÑÍÇ ; áßæá ÇáÚáÈ áÇ ÈÑÍ ÈÇáÓíÇÍÈ äá
.ÌáÒáÇ; Èá ÈÑÍ ÇáíÐíÐÈ àÑÍÇÇáÇ
æÈÇáá: ÍáÝ áÇ íÒÑÈ äá äáÑ Ææ áÇ íÁßá äá ÇáíáØÈ; íáÒÑÝ Çáíáíá Úáíá Ááí ÇáíÐíÐÈ æáí ÇáßÑÚ
ÈÇáÒÑÈ äá àÇÆá æÁáí Áßá Úíá ÇáíáØÈ ÝáÇ ííáÈ áæ ÕÑÈ ÇÙÈÑÇÝÇ Èííá Ææ ÈÁáÇÁ; æáÇ
.ÈÁßá ÇáíÈÒ ÇááÈíÐ äá ÇáíáØÈ
.æÚáíáÇ: ÇáÒÑÝÈ Çáíáíá Ááí ÕÑÈ àÇÆá; æÁáí ÇáíáØÈ æáÇ íÈíÐ äáÇ

ÁÐÇ ÈÚÐÑ ÁÙáÇá ÇáßáÇá íáää
.íÚáí Áää ÁÐÇ äá íáßá Íáá ÇáßáÇá Úáí àÚáí ÍíÐí Ææ àìÇÒí Áääá áÁää ÍíáÆÐ íßæá áÚæÇ
:æää ÇáÁáÈáÈ Úáí Ðáß
ÐÇá áÒæíÈá ÇáÁßÈÑ äää ÕáÇ ÇááÚÑæÝÈ ÇááÓÈ äá ÇáÚíÑ: áÐá ÈáÈí; ÝÁá ÒáÇáá áÇ íáßá Íááá-1
.Úáí ÇááÚáí ÇáíÐíÐí æáÇ Úáí ÇááÚáí ÇáÒÑÚí; ÝáÇ íßæá ÚáÇÑÇ æáÇ ØáÇÐÇ
.áæ ÇÍÚí ÕÍÓ Úáí ÚíÑá Áää ÐØÚ ííá æÇáíí ÐÇÆáÈ áÒáÈíá-2
áæ ÁÐÑ ÈÁá ÁÍÈá ÈÑÈ ÕÚÝí ÍÓÈá äá ÈÑÈÈ ÆÈíá; ÝÁá ÇÐÑÇÑá áÐÇ áÇ íÚÈÈÑ áÚÐÑá-3
.ÒÑÚÇ ; æÈÐÓá ÇáÈÑÈÈ ÈíááÇ ÍÓÈ ÇáÝÑíÓÈ ÇáÒÑÚíÈ ÁáÇÁÐÇ Èíá ÇáÓÈÈ
áæ ÁæÒí áæÇáíá æßÇá äá àÚÈÐ æáÚÈÐ ÝæÒíÈá ÈÇØáÈ áÁá ÇááÝÙ áÒÈÑÈ Èíá àÚáíá; ÝÁá -4
.áÝÙ Çááæáí íØáÐ Úáí Òá äá ÇáÓíí æÇáÚÈí
.ÐÇÚÍÈ/ ÇááØáÐ ííÑí Úáí ÁØáÇÐá àÇáá íÐá Íáíá ÇáÈííí áÒÇ Ææ ÍáÇáÈ . Õ- 988

ÐÑÈ ÈÚÓ áÇáÇ íÈíÑá ÒÈÑÈ Òáá
íÝää äá áÐá ÇáÐÇÚÍÈ Áää íßÝí Ýí ÇáÁÒíÇÁ ÇáÈí áÇ ÈÈìÒÁ ÐÑÈ ÈÚÓáÇ Úá Çáßá; æÁá ÇáÈÚÓ
ääáÇ ÁÐÇ ÐÑÈ ÒÇá Çáßá áÐÈæÑÇ ; áÁää áæßÇá ÐÑÈ ÇáÈÚÓ áÇ íÐæá æÐÇá ÐÑÈ Çáßá áßÇá Ðáß
: æáÈÈÇ áÁääÇá ÇáßáÇá; æÁÙáÇá ÇáßáÇá Ææí äá ÁääÇáá. æää ÝÑæÚ áÐá ÇáÐÇÚÍÈ
.ÁÐÇ ØáÐ ÇáÑíá áÒÝ ÕáÈíÈá Ææ ÑÈÚáÇ ÝÁääÇ ÈØáÐ äá ÒááÇ-1
ÁÐÇ ÒÝá ÕíÒ Ýí ÚíÐí ÇáßÝÇáÈ áÒÝ ÕíÒ ÁíÑ; ÝÁá ÇáßÝÇáÈ ÕííÈ æíßæá Ðí ÒÝá áÝÓ ÇáÑíá-2
.ÒááÇ
ÁÐÇ ÁÓÐØ æáí ÇááÐÈæá áÒÝ ÇáÐÇÒ Ùá ÇáÐÇÈá ÕÐØ ÇáÐÇÒ Òáá; áÁää áíÓ äá Çáááßá-3
.ÁáÇÈÈ ÐÓá äá ÇáÁáÓÇá àÚ ÇáÆÈÐÇÁ Úáí ÇáÐÓá ÇáÁíÑ äáá ÍíÇ
ÁáÇ ÐÑÈ ÈÚÓ ÇáÓíÁ ÇáÐí í ÈìÒÁ Ýáæ ÈÚÓ Ðáß . æÚáíá ÝÁÐÇ ÐÇá ÕíÒ áÁíÑ ÒÝáÈÈ ÈíáÓ
áÇÆÈ ÍíáÇÑ äá ÇáÁáÝ ÇááØáæÈÈ äáß ÇáÚíÐÈ ÇáßÝÇáÈ Úáí ÇáíáÒáÇÆÈ ÝÐØ; áÁá Çáíá
.ÇááÐÈæÑ íÐÈá ÇáÈíÒÆá

ÇááØáÐ ííÑí Úáí ÁØáÇÐá
ÁÐÇ äá íÐá Íáíá ÇáÈííí áÒÇ Ææ ÍáÇáÈ /á 64
.ÇááØáÐ æÇááíí ÐÓáÇá äá ÇáíÇÒ ÇááÐÇÈá ááÚÇá
ÇáÚÇá: ææ ÇááÝÙ ÇáÐí ííá ÈÍÓÈ æØÚá ÇááÚæí Úáí Õáæáá æÇÓÈÚÑÇÐá áíáíÚ ÇáÁÝÑÇí ÇáÐí
.íÒíÐ ÚáíáÇ áÚáÇá. Ææ áæ ÇááÝÙ ÇááæØæÚ ááÚáí áÚáæá Úáí ÇáÓáæá æÇáÇÓÈÚÑÇÐ
.ÇáíÇÒ: áæ ÇááÝÙ ÇááæØæÚ ááÚáí áÚáæá Úáí ÇáÇáÝÑÇí
.ÇááØáÐ: áæ ÇááÝÙ ÇáÓÇÆÚ Ýí ÍáÒá ÈáÇ Õáæá æáÇ ÈÚííá
.ÇáÓíæÚ Ýí ÍáÒá: Áää íÈÈá ÍÓÒÇ ÒÈíÑÈ ÝÈíÑí ÇááÚÇÑÝ
ÈáÇÓáæá: Áí áÇ ííá Úáí ÇáÓáæá æÇáÇíÇØÈ Èá Úáí ÝÑí áØáÐ æÈá Áá ÈÐÈíæÇ ÈÐÑÈ. ÝíÑí
.ÇáÚÇá áíáÇáÈá Úáí ÇáÓáæá
.ÈáÇ ÈÚíá: Áí áÇ ííá Úáí ÇáÈÚíá ÈÈÚÓ ÇááÑÇí. ÝíÑí Çááíí
:íÇÁ Ýí ÇááÓÈÓÝí: ÇÓá ÇáÝÑí æÁá äá íßá Úáí ÕíÚÈ ÇáíáÚ íÝíí ÇáÚáæá Ýí ÈáÇÈ æÇÓÚ
.Ííæá Áá- ÇáíáÓ: ÇáÓÇáíÈ æÇáÓÇáí; ÇáÈÑ ÈÇáÈÑ; ÇáÈíÚ æÇáÑÈÇ-1
.áßÑÈ Ýí ÕíÇÐ ÇááÝí: (æáÇ äá ÍÇÈÈ Ýí ÇáÁÑÓ)-2
.Áá íÒÇÝ Ááíá ÁáÑ Ææ áÒíÑ; æÇáÝÚá ÈÚí ÚíÑ æÇÐÚ (ÇÙÈÐ ÑÐÈÈ. ÝÈíÑíÑ ÑÐÈÈ)-3
.ÇááØáÐ: äá ÈÚí æÓíÈ
.Çááíí: ÇáÈáÈ æÇáÈáÈ ÒÈíÑ
ÐáÈ ÁÈæ ÍáíÝÈ(1) [ää äáÇ ÍÈí äáÇíÈ ÇáßÈÇÈ ÈíØ ÇááÇÓí æáíÓ ÈíØ ÇáÓíí]. æää ÈÈÚá äá
ÇáÁÒæáíá Ááí Áá ÇááØáÐ æÇááíí ÁÐÇ æÑÍÇ Ýí ÍÇÍÈÈ æÇííÈ áÇ ííá ÇááØáÐ Úáí Çááíí. áÁá
.ÒáÇá Çáíßíá áíáæá Úáí áÐÈÒÇá æáÐÈÒí ÇááØáÐ ÇáÇØáÇÐ æÇááíí ÇáÈííí
æÐÇá ÇáÓÇÝÚí ÑÒí Çááá Úáá: ííá ÇááØáÐ Úáí Çááíí; áÁá Çáíßíá ÁááÇ íÒíí Ýí ÇáßáÇá áÓíÇÍÈ
. Ýí ÇáÈíÇá ÝáÇ ííÓá ÇáÚÇÁ Èáß ÇáÓíÇÍÈ Èá íÚá ÒÁää ÐÇáááÇ áÚÇ
.æáÁá æáÈÈ Çááííí æÈíÐá æáæÈÈ ÇááØáÐ áíÈáá
:æíÈÝÑÚ Úá áÐÇ ÇáÁÒá áÓÇÆá

Ää ÇáãßÇÍ áÇ íäÚPÍ ÈÍÖæÑ ÇáÝÇÓPíä Úáí ÇáÔÇÝÚí ÑÖí Çááá Úää áPæää Úáíä ÇáÓÁÇä:-1
 °áÇãßÇÍ ÁáÇ Èæáí æÔÇãÍí ÚÍá« . ÝÄää ÈPííí ááÓáÇÍÈ ÈÇáÚÍÇáÈ æÚáíäâ ° ÇáíäÝíÈ« áÇ ãßÇÍ
 .ÁáÇ Èæáí æÔæí
 æÇáÔÇÝÚí ÑÖí Çááá Úää äÒá ÇáãØáP Úái ÇáãPíí áÇÈÍÇÍ ÇáæÇPÚÈ; æÄÈæíäíÝÈ Þíä ÇáãØáP Úái
 .ÇáãPíí
 Ää ÇáÝÇÓP áÇíáí ÇáÈÒæí ÈÇáPÑÇÈÈ ÚáíäÇ áPæää Úáíä ÇáÓÁÇÈ æÇáÓÁÇä °áÇ ãßÇÍ ÁáÇ-2
 .»Èæáí äÑÖí æÔÇãÍí ÚÍá
 æPÇá ÄÈæíäíÝÈ ÑÖí Çááá Úää íáíä äãØáP Þæää Úáíä ÇáÓÁÇÈ æÇáÓÁÇä áÇ ãßÇÍ ÁáÇ Èæáí
 .æÔæí
 Ää ÇÚÈÇP ÇáÑPÈÈ ÇáßÇÝÑÈ áÇ ÈÌÒÍÁ Ýí ÞÝÇÑÈ ÇáÚáÇÑ ÚáíäÇ; ÍááÇ äãØáP Þæää ÈÚÇái-3
 .Ýíä (ÝÈÍÑíÑ ÑPÈÈ) Úái Þæää ÈÚÇái Ýí ÞÝÇÑÈ ÇáPÈÁ (ÝÈÍÑíÑ ÑPÈÈ äÄääÈ)
 Ää ÇáÓííÄÐÇ ÞÇä äá ÚÈÍ ÞÇÝÑ áÇ ÈÌÈ Úáíä ÖÍPÈ ÇáÝØÑ Úää ÚáíäÇ; áÄää Ñæí äÇÁß Úä-4
 äÇÝÚ Úä Èä ÚáÑ ÑÖí Çááá Úää Ää ÇááÈí Öái Çááá Úáíä æÓää PÇá: ÄÍæÇ ÖÍPÈ ÇáÝØÑ Úä Þá ÍÑ
 .æÚÈÍ äÖÝ ÖÇÚ ää ÈÑ
 .æÑæí Úää : (ÄÍæÇ Úä Þá ÍÑ æÚÈÍ ää ÇáãÓáíä äÖÝ ÖÇÚ ää ÍäÓÈ)
 .ÝÇáÔÇÝÚí ÑÖí Çááá Úää ííäá ÇáãØáP Úái ÇáãPíí æíÖÈÑØ ÇáÁíäÇä
 .æÄÈæ íäíÝÈ ÑÖí Çááá Úää áÇ ííäá æáÇ íÖÈÑØ ÇáÁíäÇä
 ÄÐÇ ÞÇá ÄæÖíÈ áÒíí ÈäÐä ÇáãÇÆÈ; Èä ÞÇá ÄæÖíÈ áÒíí ÈäÇÆÈ Äæ ÈÚBØ; ÝíæÖí ÄæáÇ-5
 ÈÚíÑ ÇááÚíäÈ Èä íæÖí ÈÇááÚíäÈ: ÝÄäÇ áíäá ÇáãØáPÈ Ýí ÇáãÈÇáíä Úái ÇááÚíäá ÍÈí íÓÈÍP
 äÇÆÈ ÝPØ; ÞäÇ áæ ÄØáPáäÇ äÚÇ ÝÄää áÇ íÓÈÍP ÁáÇ ÇáãÇÆÈ; æáæßÇäÈÇ äÚíäÈíä ÝáÇ
 .ÇÓßÇá
 ÄÐÇ ÞÇá ää Íí ááá Úáí ÄÍ; Èä ÞÇá ááá Úáí ÄÍ äÐÇ ÇáÚÇä ÝÄää íßÝíä ÍÈ æÇÍÍÈ æÝÇÆÍÈ-6
 ÇáãÐÑ ÇáÈÇái ÈÚÍíä äÇ ÞÇä Èä ÈÄÍíÑä ÞäÇ äÐÑ ää ää ÍÍ Ää ÍÍ Ýí äÐÇ ÇáÚÇä. æäÈää äÐÑ
 .ÇáÖææ æÇáÖÍPÈ æÔÇÆÑ ÇáÚÈÇÍÇÈ
 áæ ÞÇá áÒíí Úáí ÄáÝ Èä ÄÍÖÑ ÄáÝÇ æPÇá: äÐä ää æÞäÈ Þí ÈÚÍíÈ ÝíäÇ ÝæíÈ ÖäÇäáÇ ÝÇää-7
 .ÍPÈä äää
 ÝÑÚ (ÞÇá Ýí ÇáÈÍÑ)
 æÇáãÑÇÍ ÈÍäá ÇáãØáP Úái ÇáãPíí ÄääÇ äæ ÇáãØáP ÈÇááÓÈÈ Äái ÇáÖÝÈ; ÞäÇ Ýí æÖÝ ÇáÑPÈÈ
 ÈÇáÁíäÇä æßæÖÝ Çáíí ÈÇáæÖæÄ áßæääÇ Äái ÇáãÑÝP äÚ ÄØáÇPäÇ Ýí ÇáÈíäâ. æÞäÇ áÇ ØÚÇä
 äÐÞæÑ Ýí ÞÝÇÑÈ ÇáÚáÇÑ Íæä ÇáPÈÁ; ÝÄäÇ áÇ áíäáá Úái ÇáÈPííí áÄä Ýíä ÄÈÈÇÈ ÄÖá ÈÚíÑ
 .ÄÖá
 .æPÇá Èä ÍíÇä: ííäá ÇáãØáP Úái ÇáãPíí ÈÇáÄÖá ÞäÇ Íäá Úáíä Ýí ÇáæÖÝ